

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám hetven és fölött 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Ujabb audienciák.

Budapest, június 4.

Wekerle miniszterelnököt ma a király kihallgatáson fogadta. Hogy a kihallgatásnak mi az eredménye, azt nagyon természetesen e pillanatban még nem lehet tudni, de annyi kétségtelen, hogy a jövő héten Kossuth Ferencz és Andrassy is a király elé járulnak.

Ezeknek az újabb audienciáknak, melyek már napokkal ezelőtt kétségtelenek voltak, különböző magyarázatot adják bécsi és budapesti politikai körök, de valamennyi magyarázat megegyezik abban, hogy a helyzet nagyon súlyos és hogy a békés kibontakozásra kevés a remény. Már magának Wekerlének is azt a szándékot tulajdonítják, hogy végleges fementésének kieszközölése végett jelent meg a királynál s állítólag azt jelentette az uralkodónak, hogy miután az ő kibontakozási tervét el nem fogadták, ő minden további kísérletezést a maga részéről meddőnek tart s szeretne az aktív politikától visszavonulni. Kevesen vannak, akik Wekerlének ezt az elhatározását érthetetlennek tartanak, mert egyrészt Wekerlének helytelen taktikázása az oka annak, hogy a válság most olyan elementáris erővel tört ki, másrészt neki valójában nincs is pártja, mely őt követné.

Kossuthnak és Andrassyának meghívása a királyhoz még inkább alkal-

mas arra, hogy ezt a fordulatot valószínűvé tegye. Eddig Wekerle, mint miniszterelnök, volt a tulajdonképeni kapocs a különböző párthoz tartozó miniszterek közt s miután tudvalevő, hogy a tegnapi minisztertanács a válsággal összefüggő kérdésekben a kabinet tagjai közt a szolidaritást létrehozni nem tudta, Andrassy és Kossuthnak meghívása azt jelenti, hogy a koalíció végleg felbomlott magában a kabinetben s vagy a király igyekezzék azt újból összekalapálni, vagy pedig válaszson, hogy a hatvanezesekkel, vagy a függetlenségi párttal akarja-e a kormányt megalakíttatni.

Éppen azért nem igen szabad azt hinni, hogy Kossuthnak és Andrassyának jövő héten bekövetkező kihallgatása a válságra kedvező fordulatot hozzon. Ezt nem is merjük valami nagy határozottsággal remélni. Kétségtelen ugyanis, hogy a válság sorsa azon fog megfordulni, hogy a függetlenségi párt minő álláspontot foglal el. De a függetlenségi párt álláspontja annyira világos, hogy Kossuth sem mondhat a királynak olyant, amit már eddig is ne hallott volna mindazoktól, akiket már a válság kérdésében meghallgatott.

Az alkotmányos és békés megoldásnak csak két módja van. Vagy ragaszkodik a király a koalíció fenmaradásához, vagy pedig függetlenségi kormányt nevez ki.

De egyik alternativa sem olyan könnyű, mint azt első pillanatra hinni lehetne. Földes Béla, aki a függetlenségi pártnak igen tekintélyes és igen tiszteletreméltó tagja, a N. W. Tagblatt tegnapi számában nagyon helyesen, sőt valószínűleg Kossuth Ferenczcel egyetértve állapította meg azt a tényt, hogy miután a válság a bankkérdésben tört ki, a megoldás sem kezdődhetik másutt, mint a bankkérdésnél. És ez az, ami a helyzetet súlyosítja, mert az egész függetlenségi pártnak, tehát a parlament többségének ez az álláspontja. A királyi vétó után azonban nehéz elképzelni a bankkérdésnek olyan megoldását, amely a koalíció fenmaradását biztosítaná, tekintve, hogy a függetlenségi párt, ha nem is hivatalosan, de elég érthetően kijelentette, hogy még egy két éves provizóriumba is csak úgy hajlandó belemenni, ha garanciát kap arra, hogy a provizórium lejártakor az önálló magyar jegybankot felállíthatja. Ha tehát ezt a garanciát meg nem kapja, akkor a koalíció fenmaradása nem remélhető. Viszont a király nem akarja egy tisztán függetlenségi kabinetre bízni az ország kormányzását, noha a függetlenségi párt ebben az esetben talán simábban egyeznék bele egy bankprovizóriumba.

A helyzeten tehát csakis két esetben segíhetne Andrassy Gyulának és Kossuth Ferencznek audienciája. Vagy

A gyerek.

Irta: Urai Dezső.

(Utánnyomás tilos.)

Egy csupa feketébe öltözött asszony jütékszerket rakott az asztalra. Az asszony vidéki volt, tiszta, komoly, ötvenéves nő. Kidolgozott, sárgás kezével sorra fogta a fakatonát, csákót, kis pléhkartot és letette a fiatal elé.

— A Gyurinak hoztam, — mondta sajtáságos éneklő hangon.

— Ugyan, édesanyám, minek verte magát ekkora költségbe? Annyi annak a játéka, hogy sok. Van neki lova, fakatonája, kardja is... Maga is mindig...

Ugy tett, mintha haragudnék, pedig örült, hogy a kis fia tapsolni fog, ha meglátja az új holmikat. Sorra nézte ő is az egyszerű, rosszul festett fajtékákat, aztán úgy elgondolkodott, hogy megfeledezett a vendégről. Egy pár pillanat múlva kémielő tekintetét érzett magán, attól föleszmélt. Erőltetett nyájassággal fogta meg hirtelen az anyósa karját és szinte lármásan tessékelt bele egy székbe.

— Üljön le, édesanyám. Magam vagyok. Károly hivatalban körmöl, Gyurikát meg elküldtem a leánnyal, járjanak egyet a délutáni napot. Öt-re azonban itthon lesznek mind. Jól vagyunk mindnyájan; nagyszerűen vagyunk, hát édesanyámék? A levelüket már a múlt hétre vártuk, sehogyse tudtuk elgondolni, hogy miért késik. Mondta is Károly...

Elakadt zavartan, mert megint érezte magán a fürkésző szemek tekintetét. Egy pillanatra habozott, azután újra belefogott valami érdektelen, szapora beszédbe, aminek nem volt más célja, csak hogy hangok kövályogjanak a szobában és lebirják a csendet, amely legtöbbször fecseg. Eanyi erőlködés azonban még az öreg asszonynak is föltűnt, aki eddig nem gyanakodott, csak a vidékről jött anyós szemével nézegette régen látott fiatal menyét.

— Mi bajod? — kérdezte átmenet nélkül.

— Semmi... Miért gondolja, édesanyám, hogy valami bajom van?

— Czívódtatok?

— Nem, nem. Mondom, hogy semmi sem történt.

— Kártyázik?

— Soha. A kávéházat elkerüli... Én nem is tudom, miért faggat édesanyám és miért akar mindenáron rossz hírt hallani... Nagyon boldogok vagyunk.

Ebben a pillanatban bátoratlanul megszólalt az előszoba csengője. A két asszony kisért, a fiatal, hogy ajtót nyisson, az öreg, hogy hamarabb lássa az unokáját. Az ajtó szürkés üveglapjára azonban nem a gyerek körvonalai rajzolódott, hanem valami nagy, formátlan test konturjai. A fiatal asszony kiesít tétován nyoma meg a kilincset és inkább aggódó, mint kíváncsi arccal nézett ki az ajtóresem.

— Kezit csókolom, nagysága, — köszönt egy parasztaasszony és bátoratlanul lépett az előszobába.

— Kezit csókolom, — bólintott az öreg felé és várt.

Zavart volt ő is, meg a fiatal asszony is. Egymásra nézegettek, néha lopva az öregre és lassan járó eszük teljesen megállt a nagy keresésben valami okos kifogás után. A parasztaasszony szinte könyörögve sandított a fiatalra, hogy találjon ki valami alkalmas formát. Ez azonban meczczanni sem tudott, az öreg asszony várakozó mozdulatlansága megfosztotta minden energiájától.

— Üljön le, Horváthné — ennyit tudott mondani akadozva.

Horváthné lassan elrendezkedett a széken. A szoknyáit eltéreggette, lesimogatta, azután a kendőjén is babrált, hátha ezalatt történik valami. Amikor pedig semmi sem történt, csak a zavar lett nagyobb, mégis megszólalt:

— Beteg a kislány.

Az öregasszony pillantása a parasztaasszony arcáról átvándorolt a fiataléra: a vidéken élt öreg emberek nyugalmával várta a választ.

— Mi baja szegénykének?

— Beteg. Forró a teste, aztán mindig ihatnék. Ugy lehet megfázott az esőben. Gondoltam: megjelentem, hogy tudják itt.

— Orvost hívasson, édes Horváthné, mindjárt hívasson, ahogy hazaér. Itt a költsége.

Öt forintot adott Horváthnének és amint megérintette a parasztaasszony kezét, lopva nyomta kifelé a szobából. Az asszony örült, hogy szabadulhatott. Az öregebbik nő olyan komolyan, olyan ünnepélyesen tekintett rá,

abban az esetben, ha sikerülne a királyt a bankkérdésben engedékenységre bírni, vagy pedig, ha egy függetlenségi kabinet kinevezését sikerülne kieszközölni. De egyik megoldás sem valószínű s így a jövő heti audienzia után, ha tisztázódni fog is a helyzet, javulni aligha fog. Azt hisszük, a jövő héten Andrássy is, Kossuth is arra fognak szorítkozni, hogy a valóságnak megfelelő képet nyújtsanak az uralkodónak a helyzetről, még egyszer meg fogják kísérteni, hogy az expediensek egyikére reábirják az uralkodót s ha ez nem sikerül, akkor miszsiójukat befejezettnek tekintik és végleges felmentésüket kérik, mint kérte ma állítólag Wekerle.

De ez semmiesetre sem volna örvendetes az országra. Nemcsak azért, mert ezzel ismét megkezdődne az a kísérletezés, melyek végső esetben még az alkotmányellenes kormány kinevezésétől sem riadnak vissza, anélkül, hogy célra vezetnének, mint ahogy a Fejérváry-féle kísérlet sem vezetett célra, hanem azért is, mert ezzel a válság krónikussá tétetné. Már pedig ha ez az eset következne be, annak elképzelhetetlen bonyodalmak lennének következményei, hisz azzal a válság magva, a bankkérdés még mindig nem volna elűntetve s 1910. december 31-én azért mégis megszűnnék a bankszabadság. Ezen pedig sem szükségrendeletekkel, sem olyan erőszakos rendszabályokkal segíteni nem lehetne, mint lehetett a külföldi kereskedelmi szerződéseknél.

És így nemcsak Magyarország volna az, amelyet a válság kiélesítése súlyosan érintene, hanem az egész monarchia megérezné azt, mert könnyen bekövetkezhetné az az eset, hogy az egész valutarendezés hiába való volt s ismét ott fogunk tartani, ahol tartottunk a papírpénz korszakában, mikor kényszerárfolyama volt a pénzünknek. Hogy pedig ez mit jelent, azt reméljük, Ausztria is

idejekorán be fogja látni s a hurt nem fogja végsőig feszíteni, mert önmagán is súlyos sebet üt.

A kormányválság.

— Wekerle a királynál. —

— Kossuth és Andrássy audienziája. —

Budapest, június 4.

Wekerle Sándor miniszterelnök a mai napot ismét Bécsben töltötte, s kihallgatáson jelent meg a király előtt. Ez az audienzia szintén a válságnak volt szentelve, s azt eredményezte, hogy a király a jövő hét első napjaiban Kossuth Ferenczet és gróf Andrássy Gyulát kihallgatáson fogja fogadni. Ezenkívül Wekerle Sándor miniszterelnök báró Achrenthal közös külügyminiszterrel és báró Bienerth osztrák miniszterelnökkel is tanácskozott és bécsi jelentések szerint a mai tárgyalások azon a ponton folytak tovább, ahol a miniszterelnök legutolsó bécsi tartózkodása alkalmával félbenmaradtak.

Bevezetési voltak ezek a tanácskozások Kossuth és Andrássy audienziájának, s a politikai helyzet attól függ, hogy ez a két audienzia mit fog eredményezni. Érthető tehát az a rendkívüli érdeklődés, amelyvel az egész politikai világ ezt az eredményt várja. A függetlenségi párton abban bíznak, hogy a kibontakozás Kossuth Ferencz tervezete alapján simán fog végbemenni. Reményességük abban gyökerezik, hogy az uralkodó meg fog győződni a nemzet rendületlen állásfoglalásáról a gazdasági függetlenség két nagy követelménye tekintetében, és bizonyára nem támaszt nehézségeket, hogy a nemzet az ő anyagi megerősödését azok segítségével valósággal elérhesse.

Kossuth a napokban ismételtén sokat tanácskozott Justh Gyulával, gróf Apponyi Alberttel, gróf Balthyány Tivadarral és Holló Lajossal. Kossuth a tanácskozások folyamán közölte álláspontját a nála megjelent politikusokkal, akik mindannyian nagy elragadtatással szólnak Kossuth álláspontjának szabatos és éles

előrelátással megállapított részleteiről. Kossuth az egész válság megoldására nézve igen szerencsés kibontakozási tervet óhajtott felcsépe előterjesztetni, amely a függetlenségi párt álláspontját teljesen fedi, és a nyugodt és békés kormányzás lehetőségét az ország számára biztosítani volna hivatva.

A függetlenségi pártnak bizakodásával szemben mind jobban előnyül az a hír, hogy gróf Tisza István nyomul újabbán előtérre, aki gróf Andrássy Gyulával együtt a katonai kérdések megoldása alapján hajlandó a kormányalakítást vállalni. Mellette még gróf Khuen-Höderváry Károlyt is emlegetik.

A miniszterelnök a királynál.

Wekerle Sándor miniszterelnök mai bécsi tárgyalásairól és királyi kihallgatásáról ezek a jelentések érkeztek:

Wekerle Sándor miniszterelnök, aki dr. Bárczy István titkára kíséretében tegnap este 9 óra 35 perczkor érkezett Bécsbe, ma délelőtt Wertessy Géza államtitkár, majd Crnkovic horvát belügyi osztályfőnök látogatását fogadta. A miniszterelnök egy negyed 11 órakor a külügyminisztérium palotájában felkereste báró Achrenthal-Lexa Alajos közös külügyminisztert, akivel több politikai, különösen külügyi kérdésben, valamint Boszniát illetően folytatott beható tanácskozást.

Déli 1 órakor a Hofburgban kihallgatáson jelent meg Wekerle Sándor miniszterelnök a király előtt, hogy a politikai helyzetről jelentést tegyen.

A miniszterelnök ez alkalommal a válságból való kibontakozásra vonatkozó javaslatokat terjesztett a király elé, első sorban azt, hogy a király Kossuth Ferenczet, mint a függetlenségi és 48-as párt vezérét kihallgatáson fogadja. A király kegyesen hallgatta meg a miniszterelnök előterjesztéseit, aki e kihallgatáson valószínűleg a kabinet felmentését kérte a királytól. Döntés azonban ma aligha történt, hanem ez csak a jövő héten, Kossuth és Andrássy kihallgatása után várható.

Mint a „Bud. Tud.”-val a legilletékesebb helyről közlik, a kihallgatás eredményének lehet tekinteni, hogy a király ugy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert, mint gróf Andrássy Gyula belügyminisztert kihallgatásra magához kéri. A meghívás Wekerle Sándor mi-

hogy nem állta a nézését. Ment, nagy igyekezettel. A lépesökön, amint lehaladt, egyre a fejét csóválta és motyogta: ejnye, ejnye, — mint aki valami hibában tudja magát.

A szobában, amelyet elhagyott, nagy esőndesség támadt. A fiatal asszony a játékot rakosgatta és játszta az elfogulatlant, az öreg kíváncsian fészkelődött, végre egyenesen föladata a kérdést:

— Miféle gyerek beteg?

A fiatal asszony lehajtotta a fejét, úgy hogy a nyakán göndörödő kis fürtöcskék kibugygyantak szigorú ruhája gallérjából és halkán, de elszántan felelte:

— A Károlyé.

Az öreg értelmetlenül nézett menyére.

— A Károlyé, mondd? Hogyan hogy a Károlyé? Nem lehet az... Az én fiam mindig tisztességes ember volt, az sohse sodort bajba senkit.

— Egy gyerek nem olyan nagy baj... Károly gondoskodik róla... Szép kis lány, talán hatéves, vagy hét... Károly az íróasztalán felejtett egy levelet, abból tudtam meg, hogy a kis lány létezik és itt él egy közeli faluban. István a gondozójának, ennek a Horváthnének, aki itt pirunkodott az imént és az asszony fölkeresett. Azóta titokban mindig küldök neki valamit. Hol a Gyuri nyugott huszárjaiból egyet, hol kis cipőt, kabátot, hol meg kalácsot... Küldöm neki szeretettel, mintha a szülője volnék... Érzé ezt a kis poronty és tudom, hogy jól esik neki... Az anyja vagyok az édesanyja helyett, aki bizonyosan meghalt... Ugy-e, édesanyám, nem lehet, mert akkor nem hagyná így idezemben a gyereket?... Mert a gyerek, ugy-e,

az más, az az én vérem, az én husom, az nem olyan, hogy most szeretlek, most nem, azt szeretjük jóban, rosszban, mert ahhoz a vér köteleke fűz... Nem olyan változó érzések, hanem örök érzés, ösérzés, amely nem hal ki, amíg emberek élnek... A gyereket mindig szeretni kell...

— Lányom.

Az öreg asszony ijedten ugrott föl, hogy a tántorgó fiatait elkapja. A félig újult nő így is nekiesett a szekrénynek és lassan lesiklott a földre. Az öreg asszony ráhajolt, megfogta a vállát, hogy az arcát maga felé fordítsa és egyre hajtogatta:

— Az istenért, mi bajod?

A fiatal nő a földön a karjára nyugtatta a fejét és sirt keservesen. A hátán rángások szaladtak végig és sokszor az egész teste vonaglott a zokogástól. Az öreg melléje térdelt, nagyot nyögve és úgy próbálta, hogy föl tudná emelni a fejét.

— Sejtettem és... libegte, amint erőlködött — hogy valami bajod van, láttam én azt rögtön... No, lányom, hadd abba... Beszöld el: mi fáj?... Ejnye, felelj hát... Az én fiam nem bántott meg úgy, hogy ennyire kétségbe kellene esned... Ne gyerekeskedj...

Mihelyt a fiára fordult a szó, az öreg ideges lett. A szavai kihegyesedtek, a hangja is élesbben csengett.

— A fiamnak bizonyosan igaza volt... Talán sokat költesz, talán agyondolgoztatod... Ti pesti asszonyok, ilyenek vagytok... Ezért szólt, ugy-e?

A fiatal asszony fölkel a földről, lesimi-

totta a ruháját, azután daczosan leült egy székre.

— Nem dolgoztatom agyon — szólt — ne féljen.

— Hát mi a bajotok?

— Nem szeret... Érzem, hogy megunt.

— Ugyan, ugyan...

— De... úgy van, ahogy mondom: nem szeret. Kedves, figyelmes még mindig, de a szeme az fölöttem néz el, mintha keresné, merre kellene innen elmenni.

— Képzeldől, lányom. Mind ilyen a férfi, gondjuk van, bajuk van, nem érnek rá folyton szerelmeskedni, udvarolni, ahogy azt az ilyen kis dámaeszkák szeretnék. Ha csak ennyi a bajotok, ettől holtig boldogok lehettek.

A fiatal asszony megint sirva fakadt.

— Károly menni akar, édesanyám, higgye el... Én nem akarom, hogy itt hagyjon, én nem akarom, hogy elmenjen... Már nem koldulok a szerelméért, már csak azt az alamizsnát kérem, hogy mellette maradhaszak. Hogy én szerethessem, ha ő nem is szeret... És ezért minden reményeségem a gyerek, a mi kis Gyuriak. Ugy-e, édesanyám, azt szeretnie kell, ha akarja, ha nem?... Ugy-e, ebben a vér parancsol? Látja, édesanyám, azt értem, hogy engem megunt... Meglátott, megszeretett és épp úgy kiszeregett belőlem... De a gyereknél, ugy-e, más? Az a szívéhez kell, hogy növe legyen mindenképen, mert abban és természeti törvények parancsolnak...

— Persze, hogy azok parancsolnak. Nem is hagy el téged Károly, bogaras beszéd ez csak lányom... Az idegeid betegnek...

niszterelnök előterjesztésére történik. A két kihallgatás időpontját még nem állapították meg, de alkalmasint Kossuth és Andrássy a jövő hét első napjain jelennek meg a király előtt.

Wekerle miniszterelnök a Hofburgból a bank-gassei magyar palotába, onnét pedig a Sacherbe hajtattott és ott megebédelt. Délután fél 5 órakor az osztrák képviselőház épületébe ment, s ott báró Bienerth osztrák miniszterelnököt kereste föl. A két kormányelnök hosszasan tanácskozott egymással.

Bécsből jelentik még: Wekerle miniszterelnök hosszasan tanácskozott báró Bienerth miniszterelnökkel, aki közölte vele, hogy az osztrák kabinet feltétlenül visszautasítja a közbülső vámvonalra és a készfizetések felvételére vonatkozó javaslatot.

Wekerle miniszterelnök a tanácskozás után visszament a bank-gassei magyar palotába, ahol államügyek elintézésével foglalkozott. Éjjel 11 órakor a miniszterelnök titkára, dr. Bárczy István kíséretében visszautazott Budapestre.

A következő felhivatalos jelentést adták ki:

A bécsi és budapesti lapoknak az a jelentése, hogy báró Bienerth osztrák miniszterelnök a mai nap folyamán adja meg szóval a választ Wekerle Sándor miniszterelnök előterjesztésére, mint a „Magyar Tudósító” értesül, a tények teljes félreismerésén alapszik. Wekerle Sándor miniszterelnök sem a maga, sem a kormány nevében az osztrák kormánynak propeozíciókat nem tett, azokra tehát választ nem kaphat, a báró Bienerthtel folytatott purparlékra vonatkozó osztrák állásfoglalás pedig amugy is ismeretes, mivel az a lapok utján a legnagyobb nyilvánossággal hozatott a közvélemény tudomására.

Kossuth és Andrássy audienciája

Bécsből táviratozzák a *Budapesti Tudósító* nak: Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek és gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek a királynál való kihallgatása a jövő hét közepén, valószínűleg szerdán lesz Bécsben.

A trónörökös a királynál

Közvetlenül Wekerle Sándor miniszterelnök kihallgatása után Ferencz Ferdinánd főherczeg, trónörökös jelent meg a királynál hosszabb kihallgatáson.

— A gyerek a reménységem... Meg az a másik, a Károly kis lánya... Azt is szeretnie kell, mert a vér parancsolja... Bevallom, a parasztasszonynak is azért kell hozzám jönni minden hónapban, hogy elbeszélje, mennyire szereti Károlyt azt a kis porontyot, az ő gyereket. Minden héten künt van nála, kényeztetni, csokolgatja. A kis lány meg kitárt karokkal szalad feléje, ha jönni látja... Százszor is elmondta már ezt Horváthné...

Csöngettek és hazajött Károly. Megcsókolta az anyját és megölelte a feleségét. Aztán leültek és folyt a társalgás látszólag vidáman. Károly az otthoni dolgokat kérdezte, az öreg asszony pedig gyorsan felelt, hogy hamar átesvén azokon, eligazítsa a fiatalok baját. Eközben kinyílt az ajtó és virágos szoknyáiban bejött Horváthné. Hogy mégis inkább kórházba vinnék a kis lányt, azért jött föl újra.

Ahogy belépett a szobába, elakadt a társalgás. A két nő ijedten nézett a parasztasszonyszóra, Károly egy lépést tett feléje és nyugodtan kérdezte:

— Kit keres, asszonyság?

— Kérnék valamit a nagyságos urtól...

— Tölem? Én azt se tudom, kiesoda maga... Sohse láttam magát.

A fiatal asszony kurtán felsikoltott és belekapaszkodott az anyósába. A parasztasszony meg zavartan motyogta:

— Horváthné vagyok én, akinek a pénzt tetszik küldeni minden elsején.

Kossuth és Justh nyilatkozatai.

A budapesti függetlenségi párt küldöttsége tisztelgett ma délelőtt dr. Plathu György vezetésével Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél és Justh Gyulánál, a képviselőház elnökénél, hogy meghívja őket az önálló magyar nemzeti bank dolgában összehívott nagygyűlésre.

A küldöttség először Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél tisztelgett.

Dr. Plathu György kijelentette, hogy a vasárnapi nagygyűlés hivatott arra, hogy a függetlenségi párt egységes közvéleményét demonstrálja az önálló magyar nemzeti bank kérdésében. A küldöttség, noha előre sejtí, hogy a miniszter válasza kedvező nem lehet, mégis azzal a reménységgel jelent meg előtte, hogy válasza az ország közvéleményére megnyugtató lesz.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter így válaszolt:

— Szívvel köszönöm megjelenésüket és azokat az érzelmeket, amelyeket az én tisztelt barátom kifejezett. Mint ahogy Plathu barátom sejtette, nagy sajnálatomra lehetetlen az, hogy én a népgyűlésen megjelenhessek. E lehetetlenség részben még nagyon gyarló egészségi állapotomból ered, de részben abból is, hogy ezidő szerint még ügyvivő miniszter lévén, állásommal nem egyeztethető össze az, hogy oly nyilvános összejöveteleken részt vegyek és nyilatkozzam, ahol politikai irányzatot kellene kijelölnöm. Egyébiránt az én álláspontom ismeretes, azt sem titkolom, hogy ennek érvényesítése elől igyekszem a magam hatáskörében elmozdítani az alkotmányos akadályokat, de csak úgy maradhat fenn tevékenységem sikerének lehetősége, ha szorosan megmaradok ama korlátok között, amelyeket helyzetem kétségtelenül körvonaloz. (Helyeslés és éljenzés.) Ebből kifolyólag, tisztelt barátaim, természetesen fogják találni elhatározásomat és újlag köszönöm önöknek, hogy hozzám elfáradni sziveskedtek.

Plathu György megjegyezte, hogy ha ő nem jöhet el a népgyűlésre, akkor hozzá fognak jönni a népgyűlésen résztvevők ezrei.

— Amint a Dunának az áramlatát feltartóztatni nem tudom, — felelte a miniszter — úgy nem tudom megakadályozni azt, ha elvtársaim ezrei hozzám akarnak özőnlenni. De tölem beszédet vagy nyilatkozatot ne várjanak és csak arra szorítkozniék, hogy néhány szóval megköszönjem azt a szeretetet, amelynek eképen tanujelölt adnák.

Hosszas éljenzés követte Kossuth Ferencz szavait, aki ezután még hosszasan elbeszélgett a küldöttség tagjaival.

A küldöttség ezután a képviselőházba ment át, ahol Justh Gyula, a képviselőház elnöke fogadta őket. Justh Gyula Plathu György üdvözlésére és kérésére ezt felelte:

— Fogadják hálás köszönetemet, hogy itt megjelentek. Nem is kell mondanom, mily nagy öröm tölti el lelkemet, amikor látom Magyarországnak népét talpra állani az önálló nemzeti bank ügye mellett, amely csak egy részlete a gazdasági különválásnak és ami, ha most veszedet szenvedünk, hosszú időre lehetatlenné lenne. Ha látjuk az ország népét, amint fölönul a nemzeti bank ügye mellett és látjuk vele szemben az elszomorodott kis csoportot, mondhatnám a kised közösbank-csoportot, akkor öröm tölti el a lelkünk, mert kiderül, hogy megfordítva áll a dolog, nem úgy, ahogy a közösbankisták hónapokon keresztül hirdették. Az egész ország ott van a nemzeti bank mellett és csak egy kised csoport ragaszkodik szívósan a közös bankhoz, amelynek pedig azt hiszem, sem ezen, sem a jövő országgyűlésen nem lesz többsége. (Úgy van!) Ez a nagy eredmény, és ezt a választópolgárok lelkesedésének köszönhetjük elsősorban. Bármennyire szeretnék is azonban elmenni az országos függetlenségi és 48-as párt gyűlésre, engedjék meg, hogy kijelentsem, hogy mintán ez idő szerint a Háznak elnöke vagyok, sem országos nyilvános pártgyűléseken, sem népgyűléseken nem veszek részt. Bármennyire sajnálom is tehát, mégis kénytelen vagyok kijelenteni, hogy habár lelkemmel-szívemmel mellette leszek (Élénk éljenzés.), a gyűlésen nem jelenek meg. Önök által üdvözlöm az országos pártgyűlést, fejezzék ki okaimat, amiért én ott nem jelenhetek meg. De ezt nehegy félremagyarázzák, mert én azért az vagyok, aki voltam. (Élénk éljenzés.) Vagyok az, aki a legnagyobb erővel küzdök az önálló nemzeti bank mellett

és Magyarország gazdasági különválása érdekében. (Élénk éljenzés.) Ez olyan begyökerezett nézetem, amelytől tágitani nem fogok és azt hiszem, ha kitartással küzd az egész ország, akkor a küzdelem a mi javunkra fog kétségtelenül eldőlni. (Úgy van! Éljenzés.) Nehéz a helyzet, de a nehézséget nem a bécsiek, sem a trón csinálják, hanem a mi magunk honfitársai, az a kised közös bankcsoport, amely minden áron azt igyekszik bebizonyítani ország-világ és a felség előtt, hogy Magyarországra néve az önálló nemzeti bank káros. Ez a nehézség, ezt kell leküzdeni, amit csak kitartással és a lelkesedéssel folyton ébrentartásával lehet elérni. Nagyon köszönöm, hogy megjelentek, az Isten adjon erőt, kitartást, hogy a nehéz küzdelmet közösen, vállvetve, sikerrel vívhassuk meg. (Lelkes éljenzés.)

A küldöttség a képviselőházból a kultuszminisztérium palotájába ment, ahol gróf Apponyi Albert minisztert kereste föl, aki azonban Eberhardon van s így a küldöttség nem jelenhetett meg előtte.

Gróf Tisza István előtérben.

A politikai világban állandóan igen nagy érdeklődéssel tárgyalják azt a hírt, hogy gróf Tisza István és gróf Andrássy Gyula között olyan közeledés történt, amely már lehetővé teszi a két államférfiu politikai együttműködését.

A „N. Fr. Pr.”-nek gróf Tisza Istvánnak és gróf Andrássy Gyulának politikai közeledéséről szóló jelentését beavatott körökben teljes egészében megerősítik. Ebben a körben már régóta tudják, hogy a két államférfiu ismételen folytatott egymással eszmecserét. Már a tél folyamán több ízben érintkezett egymással gróf Tisza István és gróf Andrássy Gyula. Erre a választói reform nyujtotta az alkalmat, amely kérdésben, mint ismeretes, Tisza felfogása lényegesen eltér Andrássy álláspontjától. Gróf Andrássy Gyula átnézés végett átadta Tiszának azt az anyagot, amelyre a választói reformtervezetét felépítette, mert nagyon fontosnak tartotta, hogy Tiszát, aki nemzeti szempontokból politikai aggodalommal viseltetett az általános választói jog iránt, tervezetének elfogadhatóságáról meggyőzze. Nagyon sokat mondanánk, ha azt állítanánk, hogy Andrássynak az ismételt tanácskozások során sikerült Tiszát az ő álláspontjának elfogadására rábírni; a belügyminiszter érvei azonban nyilvánvalóan hatással voltak gróf Tiszára, mert nemcsakára Tisza egy hozzá közelálló újságban annak a véleményének adott kifejezést, hogy nem hazafias dolog még az előzetes szankezió előtt állást foglalni az Andrássy-féle választói reformtervezet ellen és azt a felfogást képviselni, hogy az uralkodó elentébe helyezkednek a paktum szellemével, ha a pluralitásra alapított tervezethez az előzetes szentesítést megadná. Csak természetesen, hogy gróf Tisza sok politikai kérdésben egyetért Andrássyval. Mindkét államférfiu a 67-es alap hive és kétségtelen formában foglaltak állást mindketten a bankközösség fentartása mellett is.

A Nemzeti Társaskörben, ahol a volt szabadelviüpartiak találkoznak, a Társaskör egyik előkelő tagjának jellemezése szerint így fogják fel a helyzetet:

— Tény, hogy gróf Tisza ez évben többször találkozott gróf Andrássyval. Az ily nagy államférfiaknál azonban a politikai nézeteltérések sohasem involválják egyuttal a személyes barátság megszakítását is és nem zárják ki azt, hogy egykori barátok, ha összejönnek, a politikai kérdéseket is belevonják a társalgásba. Hogy gróf Andrássyval mint miniszternek és pártvezérnek kell, hogy kibontakozási terve legyen, az természetesen, hogy azonban gróf Tisza a jelen helyzetben és a mai körülmények között valami kibontakozási tervvel előálljon, azt hihetőleg még politikai ellenfelei sem fogják állítani. Tisza és Andrássy közötti eszmecserék e témát nem érintik, mert nem is érinthetik. Az a híresztelés sem felel meg a tényeknek, mintha a nemzeti társaskörben sokan helytelenítenék Tisza érintkezését Andrássyval, mert a társaskör minden tagja meg van arról győződve, hogy amit a dieze jónak vél cselekedni, ahhoz a kritika szava nem fér.

A volt miniszterelnök hívei tehát egyrészt nem zárják ki annak a lehetőségét, hogy Tisza és Andrássy között a közlekedés tényleg megtörtént, másrészt pedig már eleve tiltakoznak az ellen, mintha ők nem helyeselnék azt, amit vezérük jónak lát. A mi értesüléseink szerint, gróf Andrássy Gyula és gróf Tisza István ma is huzamosabb ideig tanácskoztak egymással és gróf Andrássy Gyula, amikor ma este az alkotmánypárti körben kérdésekkel ostromolták, kitért ugyan a válasz elől, de nem czáfolta meg határozottan. A függetlenségi párt tagjai is tudomást vettek gróf Tisza István előterbe nyomulásáról, egyenesen abban a formában, hogy ő lesz az új miniszterelnök, azonban ma még annyira valószínűtlennek tartják ezt a hírt, hogy nem foglalkoztak vele komolyan.

Justh Gyula Kossuth Ferencznél.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke, ma délben 12 órakor látogatást tett Kossuth Ferencznél.

A pártkörökből.

A függetlenségi pártkörben ma este nagyon sokan jártak fenn és élénk szóbeszéd tárgya volt a vasárnapi nagygyűlés, amely arra hivatott, hogy a függetlenségi párt egységes közvéleményét demonstrálja az önálló magyar nemzeti bank kérdésében. A pártkörben ott voltak gróf Batthyány Tivadar, Holló Lajos, Sággy Gyula, a párt alelnökei, Leszkay Gyula háznagy és a párt számos képviselő tagja. Rövid ideig fönt időzött Justh Gyula, a képviselőház elnöke is, aki a nagy társalgóteremben élénk eszmecsere folytatótt a képviselőkkel. A párt tagjai feszült érdeklődéssel néznek Kossuth Ferencz audienciájára elé, amelytől azt várják, hogy a kibontakozást meghezozza. A függetlenségi párt kormányképességéről beszélgetve, utaltak arra, hogy a függetlenségi kormányzat lehetetlenségének hirdetőit az a téves felfogás vezeti félre, mely a függetlenségi pártot felforgató, forradalmi pártnak tekinti, amelynek törekvései homlok-egyenest ellentétben állanak a dinasztia létérdekeivel. A függetlenségi párt azonban nem felforgató és nem forradalmi párt, mert törekvéseit mindig törvényes alapon, alkotmányos uton akarta és akarja ma is megvalósítani. Ami pedig a függetlenségi párt törekvéseit és a dinasztia létérdekeit illeti, a függetlenségi párt mindig tudta, vallotta és hirdette azt, hogy e kettő nemcsak hogy nem ellentétes egymással, hanem éppen ellenkezőleg, csak együttesen, egymással összekapcsolva biztosíthatók és elégíthetők ki. Foglalkoztak még azzal a híreszteléssel is, hogy a főrendiház fogja megakadályozni az önálló bank fölállítását s abszurdumnak mondták, amint lehetetlennek mondták a gróf Tisza István elnyomulásáról szóló hírt is.

Az alkotmánypárt klubhelyiségében ma este a párt tagjai nagy számmal jöttek össze. Fent voltak a körben: gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, dr. Nagy Ferencz, az alkotmánypárt másodelnöke, Bolgár Ferencz államtitkár is. Élénk eszmecsere fejlődött ki a helyzet felett és foglalkoztak a pártvezér miniszterek legközelebbi bécsi utjával is, kiemeelve, hogy ha a külön bankhoz való jogunk vonatnék két-ségbe, akkor egy test, egy lélekként ellenállnak. Ettől az elvi harcztól csak a hitványok vonulnának vissza. De most a jogot elismerik, az elv sértetlen. Tisztán arról van szó, hogy két év múlva legyen-e meg a külön bank vagy kedvezőbb időben. Így áll a tétel a közvélemény előtt; most még nem mint alkotmányjogi kérdés, csupán mint az időzékenység kérdése. A legnagyobb érdeklődést azonban az a hír keltette, hogy gróf Andrássy Gyula és gróf Tisza István között közlekedés jött létre. Gróf Andrássy ostromolták is kérdésekkel, de ő kitért a válasz elől, anélkül, hogy a hírt megczáfolta volna.

Az országos nagygyűlés.

A június hó 6-án tartandó függetlenségi nagygyűlés programját ma már véglegesen megállapították. Ma éjjel ragasztják ki a plakátokat, amelyen részletesen tájékoztatják a főváros egyes

kerületeinek függetlenségi polgárságát a felvonulás rendjéről. A vidékről egyre-másra érkeznek bejelentések arról, hogy a vidéki függetlenségi párt-szervezetek a nagygyűlésen küldöttségben képviseltetik magukat.

A nagygyűlést előkészítő bizottság ma délután tartotta záróülését, amelyen befejezték a gyűlés előkészítését. A gyűlésen Holló Lajos országgyűlési képviselő és Platthy György fővárosi törvényhatósági bizottsági tag elnököltök. Tegnap este az ifjusági egyletek tartották ülést a nagygyűlés tárgyában, amelyen Pethő Istvánt bízták meg, hogy a nagygyűlésen az ifjuság nevében beszédet mondjon. Holnap délután 6 órakor a VI. kerületi függetlenségi pártkörben a fővárosi kerületek megbízott rendezői fognak még értekezni. Az ifjuság ma plakátokon hívta fel az egyetemi és főiskolai hallgatókat, hogy a nagygyűlésen részt vegyen és a gyűlés rendezésében közreműködjen.

A nagygyűlést tegnap jelentették be a főkapitányságon. A bejelentés szerint a gyűlésen résztvevők két csoportban vonulnak fel a gyűlés színhelyére. Az egyik csoport fél tíz órakor indul a keleti pályaudvarról a Rákóczi-uton és Nagy-köruton végig az Oktogonig. A másik csoport háromnegyed tíz órakor indul a nyugoti pályaudvarról a Teréz-köruton át az Oktogonig vonul. Itt a két csoport egy menetbe olvad és folytatja utját az Andrássy-uton, Váci-köruton át a Központi városháza udvarára, ahol fél tizenegy órakor kezdődik a gyűlés. A felvonulást és gyűlést Platthy György és B. Virág Géza jelentették be. Dr. Boda Dezső főkapitány ugy a felvonulást, mint a gyűlés bejelentését tudomásul vette. Ma a szociáldemokratapárt is bejelentette, hogy vasárnap délelőtt 11 órakor az Aréna előtti téren gyűlést tart a politikai helyzet és az általános választói jog napirenddel. A főkapitány tudomásul vette a szociálisták gyűlésének bejelentését.

A tiszalöki függetlenségi párt választmánya Veres Ferencz pártelnök elnökle alatt tartott ülésében egyhangú lelkesedéssel állást foglalt az önálló bank fölállítása mellett és a következő táviratot intézte Pap Zoltánhoz, a kerület képviselőjéhez, lapunk főszerkesztőjéhez:

A tiszalöki függetlenségi párt választmánya a mai napon Tiszalökin tartott üléséből az önálló nemzeti bank megvalósításáért folytatott küzdelmekhez erőt, kitartást s a munkához sikert kívánva, hazafias lelkesedéssel üdvözljük. Veres Ferencz, pártelnök.

Budapest, június 4.

Részvételünk az olasz kiállításon. Magyarországnak és Ausztriának az olasz jubileumi kiállításokon való részvételére vonatkozó döntés, mint a Budapesti Tudósító-val irányadó helyről közlik, a legközelebbi napokban megtörténik. Báró Aehrenthal közös külügyminiszter ebben a kérdésben érintkezésbe lépett Wekerle Sándor és báró Bionerth miniszterelnökökkel. Mivel mind Magyarországon, mind Ausztriában megvan a hajlandóság az olasz kiállításokon való részvételre, a döntés alkalmasint oly értelmű lesz, hogy a kiállításokon mindkét állam hivatalosan résztvesz.

Bécsből jelenti éjjel tudósítónk: Azon a konferencián, amely Wekerle, Aehrenthal és Bionerth között végbement, elhatározták, hogy a monarchia hivatalosan részt fog venni a római jubileumi kiállításokon. E részben a két kormány a legközelebbi napokban diplomáciai uton hivatalos jelentés fog tenni az olasz kormányoknak.

A magyar nyelv joga Boszniában. Szerajevóból jelenti a Kel. Ért.-nek: A boszniai alkotmány még meg sem született és a tartománygyűlés összehívásának ideje maga még messze távolban van, mégis a tulzó horvátok már most foglalkoznak azzal, hogy a magyar nyelv jogának kérdése lesz a legfontosabb tárgy, mely felett a tartománygyűlésnek döntenie fog kelljen. Okot erre Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek, a bosnyák államvasutakkal való levelezés ügyében kiadott rendelete szolgált. A boszniai horvát sajtó, első sorban a „Hrv. Dnevnik" attól tart, hogy e rendelet a bosnyák államvasutak erőszakos magyarosítását fogja maga után vonni. A rendeletnek szörinte az lesz következménye, hogy valamennyi nagyobb állomáson magyarul tudó hivatalnokokat

kell alkalmazni. E hivatalnokok gyermekei részére a Julián-egyesület magyar iskolákat fog létesíteni és a dolgok annyira fognak fejlődni, hogy a magasabb tisztviselői állásokat csak magyaroknak fogják juttatni. Kossuth miniszter ezen rendeletért báró Burián minden esetre felelni fog a bosnyák tartománygyűlés előtt, mert világos, hogy minél tovább marad Burián hivatalában, annál inkább hajtja Boszniát a magyarok igájába.

Krizis a Lajtán tul.

— A Reichsrath viharos ülése. —

Budapest, június 4.

A boszniai agrárbank ügye annyira kiélestedt odaát Ausztriában, hogy az osztrák kormány helyzete ma éppen nem nevezhető túlságosan szilárdnak. A bank dolgában benyújtott sürgősségi indítvány fölött a Reichsrathban megindult vita során két formális szavazásnál kisebbségben maradt. A kormány tábor azzal vigasztalja magát, hogy hatvan párthive nem jelent meg az ülésen és így a többség kétségtelen. A szláv ellenzék ki akarta használni a kormány véletlen zavarát s mindenáron keresztül erőszakolta, hogy még a mai ülésen döntsenek a boszniai bank kérdésében. Sikertelen is az ülés folytatására beadott indítványt 221 szavazattal 200 ellen határozattá emelni. E szavazás után feneketlen kavargás támadt és két óra hosszat szó sem lehetett tárgyalásról. Valahányszor az elnök szólni kezdett, a keresztényszocialisták éktelen lármát csaptak s az elnök kénytelen volt az ülést többször felfüggeszteni, végül hirtelen, este nyolcz órakor, berekesztette a tanácskozást. Az ellenzéken erre igen nagy lett az ujjongás.

Az ülés bezárása után híre futott a folyosókon, hogy a kormány még ma lemond, mások ellenben azt ujságolták, hogy a képviselőház feloszlata fog bekövetkezni. Eddigelő csak annyi bizonyos, hogy Bilinski pénzügyminiszter följánlotta lemondását a miniszterelnöknek s ezt a lépést azzal okolta meg, hogy a lengyel néppárt ellene foglalt állást s az ő személye miatt pártolt át a szláv minoritáshoz. A kormány bizakodik benne, hogy a jövő ülésen, amely keddre van kitűzve, harmincz szavazattal többséggel fog rendelkezni.

Ülés közben rendkívül mozgalmas klub-ülés volt a keresztényszocialista pártnak ugyancsak a boszniai bank ügyében és a lengyel-klub is ülést tartott, amelyen pótiindítványt határozott el. Ennek a javaslatnak éle pedig egyenesen a kormány ellen irányul.

Az ülés folyama alatt kint a folyosókon is csunya botrány történt Ilger, a „Kikerítő" című élelzap kiadója és Brettschneider szociáldemokrata képviselő között. Ilger fején kalappal járkált a folyosón és ezért Brettschneider rendreutasította, mire Ilger durván visszaszólt:

— Kikérem magamnak az ilven viselkedést! Szemtelenég! Különbben is kicsoda ön? Brettschneider erre bemutatkozott, de Ilger nem tette ugyanazt, hanem végignézett a képviselőn és faképnél hagyta. Közben sok keresztényszocialista és szociáldemokrata képviselő gyülekezett a folyosóra és a két tábor már-már tettelesen ment egymásnak, mikor a teremőrök és a képviselőház igazgatója szétválasztotta a feleket.

Maga az ülés lefolyása a következő volt:

Szidják Buriánt.

Sustersic és Kalina képviselők a boszniai agrárbank ügyére vonatkozó sürgős javaslatok folytatolagos tárgyalása során Schramek képviselő kijelenti, hogy pártja mind szociálpolitikai, mind gazdasági szempontból határozottan állást foglal a boszniai kapitalista magyar uszoraiban ellen és követeli, hogy Boszniában egészséges agrárreformot vigyenek keresztül. Szóló és pártja a sürgősség mellett fog szavazni.

A vitát erre berekesztik. Vezérszónokká megválasztják Kreck (pro) és Biellohavelk (kontra) képviselőket.

Biellohavelk vezérszónok: Mindnyájan meg vagyunk győződve róla, hogy báró Burián komisszátgot követett el. Annál inkább lehet tehát csodálkoni azon, hogy az összes szónokok Burián mellé állottak, aki ellen a leghövesebben kell küzdeni és Bionerth ellen fordultak. Szóló nem tartja báró

Buriánt oly naivnak, hogy minden ok nélkül oly messzemenő koncessziókat adott az agrárbanknak. Azt hiszi, hogy itt üzletet csináltak. A báró Bienerth által elért koncessziók nem oly jelentéktelenek, aminőknek dr. Sustersic mondja őket. Szóval nem tudja, minő haszonnal járna, ha báró Bienerthet megbuktatnák. Csak azt érnék el, hogy a parlament nélküli korszak ismét visszatérne. Szóval végül kijelenti, hogy a keresztényszocialisták támogatni akarják a délszlávokat az agrárbank kérdésében. De csak a büntést akarják sújtani és pedig báró Buriánt. Báró Bienerth bukása, aki tárgyilagosan kormányoz és a magyarok ellen Ausztriában ritka gerincéről tesz tanúságot, csak dr. Kramars és a szociáldemokraták sikere volna. (Élénk helyeslés és taps.)

Kreck vezérőrnagy: Appellál a házhoz és a nyilvánossághoz, hogy tanulmányozzák a délszlávok viszonyait. Az indítványozók inszINUACIÓIT visszatartatja. Csupán rá akarják bérni a parlamentet, hogy óvja meg méltóságát, azokat pedig, akik a miniszteri padokon ülnek, felvilágosítani arról, hogy nem lehet büntetlenül a ház egyhangú határozata ellen eljárni. Az egész büntetést báró Buriánra akarják tolni. Buriánt illetőleg azonban nemcsak Bienerthnek, hanem Magyarországnak is van szava. Burián az osztrák parlament taktikájára következtében nem fog bukni, hanem még megerősödik állásában. Mit tegyen azonban az osztrák parlament, hogy a jövőben Magyarország ily előnyomulását lehetetlené tegye? Magyarország igazságtalan alapon épül fel, a magyar állameszme erkölcstelenségén. Tehát világosan és érthetően ki kell tüntetnünk, hogy Magyarországot ezen erkölcstelenség alapon nem ismerhetjük el. **Kallina** képviselő zárószava után a szavazás a már ismertett eredménytel ment végre.

A ház ezután a Sustersic-féle sürgős javaslat meritumát tárgyalja.

Sustersic képviselő indokolja javaslatának meritumát. Hangsúlyozza, hogy a javaslatra nézve kizárólag tárgyi indokok mérvadóak. Állást foglal Redlich közvetítő indítványa ellen, mely csak szavakkal játszik és politikailag is értéktelen.

Bienerth beszél.

Bienerth miniszterelnök utal az annexió bizottság előtt általa és a pénzügyminiszter által tett kijelentésekre és kifejti, hogy aki a szöveg-forgó kérdésben tényleg tárgyilagosan és a politikai ellenzékieskedés szándékától menten ítélik, nézete szerint nem tagadhatja, hogy a kormány sokat ért el, sőt elérte azt, ami a jelen körülmények között egyáltalán elérhető volt. Hogy csak egy pontot emeljen ki, utal arra, hogy az u. n. paritás kérdése, amely a kormány sem tol el, csak a csere, sőt morális befolyásolásnak tüntetett fel. Pedig jelentőségét nem szabad lebecsülni, minthogy itt Ausztriának egyenjogú befolyásáról van szó a bank egész kormányzatára, amelynek tevékenysége nemcsak a kmetek megváltására, hanem egyéb fontos forgalmi és üzleti ágra is kiterjed. Nézete szerint az ilyen paritás még sem teljesen értéktelen.

Engedjék meg, hogy néhány szóval megemlékezzem a tárgyalás alatt álló határozati javaslatokról, amelyeket annak idején az annexió bizottságban Nukovic képviselő terjesztett be, amelyek azonban akkoriban nem találtak többségre, míg most Sustersic képviselő és társai sürgős javaslatai révén új életre ébredtek. Három javaslattól van szó. Az elsőt illetőleg fejtesse ki a ház rosszallását a felett, hogy a boszniai agrár és kereskedelmi bank ügyében egyhangulag hozott határozatának figyelmen kívül hagyása felett. Engedjék meg, hogy utaljak arra, hogy a helyzet ma mégsem teljesen ugyanolyan, aminő márczius 10-én volt.

Közbeszólások: Sajnos!

Kallina: Sajnos, ma már meg van a szentesítés. **Bienerth** folytatva: A helyzet azonban más tekintetben sem azonos az akkorival, amennyiben időközben sikerült néhány változást előidézni. Ezeket önök kevésbé becsülik, a magam álláspontjából azonban szükséges ragaszkodnom ahhoz, hogy azok mégsem oly csekély értékűek. A t. ház tagjai azonkívül megszerezhették azt a meggyőződést, hogy a kormány tagjai becsületesen fáradoztak azon, hogy a ház határozatainak megfelelően és hogy-ilyképpen a határozati javaslatban kifejezésre jutó éles ítélet nem egészen alapos. (Közbeszólások.) A második javaslatot illetőleg az odairányul, hogy a ház mondja ki, miszerint a közös pénzügyminiszter által a boszniai agrárbankkal szemben elvállalt garancia semmis. Az indítvány alapján elkövetett tendenzia elismerése és méltánylása mellett a ház tekintélyének megóvása érdekében utalunk kell a képviselőhöz illetékességének, ugyancsak a kormány illetékességének határait. A t. háznak oly határozata, amely semmisnek mond ki valamelyes a közigazgatási hatóság által tett intézkedést, sem az osztrák alkotmány alapján képező hatalmi felosztás alapján nem eredményezne közvetlen jogi következményeket.

másrészt a kormánynak nem állana alkotmányos eszköz rendelkezésére ahhoz, hogy a ház ezen határozatának érvényét szerezzen. Tekintettel az állami alaptörvényben a bírói hatalomra vonatkozó rendelkezésre, a parlament nem hivatott semmisítő ítéletet hozni akkor, amíg egy hatóság által vállalt garancia jogérvényéről van szó. Az ily ítéletet az illetékes bíróság ignorálná és ez oly eshetőség, mely épen a t. ház érdekében elkerülendő. Tekintettel arra, hogy a tett kijelentés akármiképpen ítéltesse meg, egy közös miniszter, tehát a monarchia egyik képviselőjének nyilatkozata, az egyoldalú ítélet, tehát akár a kormány, akár a reichsrathban képviselt királyságok és tartományok parlamentjének ítélete semmiképpen sem bírna azzal az erővel és hatással, hogy a miniszter ezen kijelentését jogilag megsemmisítse.

Kramars: De mi ismerjük el a garanciát.

Bienerth: Engedjék meg az urak, de az a kérdés, vajjon a garancia köteleességét elismerik-e itt vagy sem, közömbös a tényállásra nézve. A garanciát a bank veszi igénybe.

Kramars: De mi fizessük meg!

Bienerth: A kormánynak tehát hiányzanék az eszköz, hogy az ezen határozati javaslatban rejlő felszólításnak hatályosan eleget tehesen. Ezek után a harmadik javaslattól szöveg, mely azt kívánja, hogy a kormány foglaljon állást minden a boszniai és hercegovinai alkotmányra vonatkozó tervezet ellen és akadályozza meg az oly alkotmány életbe lépését, mely nem tartalmaz rendelkezést arra nézve, mely szerint a kmetek megváltása szigorúan nyilvános alapon viendő keresztül. Amelkül, hogy a tervbevetett célt akceptálnám, vagy pedig röviden elutasítanám, feltétlenül hozzájárulok a javaslathoz. A kormány is, mint már régebben kifejezésre juttattam, az egyedüli helyes utat azt tartja, hogy a telekmegváltás mindazok részére, akik kívánják, a közhatalom közvetlen igénybevételevel, és segélyeszközeinek felhasználásával történjék meg. A mi részünkről ez nemcsak akadémiikus nézet vagy platonikus óhaj, hanem komoly szándék, melynek keresztülvitele érdekében már állást foglaltam és melynek érdekében a jövőben is nyomatékkal működni fogok. De utalnom kell még arra is, hogy a javaslat a célt az eszközzel egyesíti és én a javasolt eszközt mégis bizonyos tekintetben aggályosnak tartom. El kell gondolni ugyanis a tényállást az esetben, ha az osztrák kormány a javaslat, vagy határozat értelmében feltétlenül az ily rendelkezéstől ténny függővé egy alkotmánytervezet akceptálását és ha, ami szintén lehetséges, e kérdésben a teljesen egyenjogusított magyar kormány megtagadná az ily rendelkezés felvételéhez való hozzájárulását. (Közbeszólások.) E kontroverzia eredménye az volna, hogy egyáltalán nem jönne létre alkotmánytervezet, épp ezért a t. Ház ítéletére bízom, vajjon tényleg oly fontos-e a kmetek megváltásának kérdése, hogy annak akadályoztatása esetleg megakasztaná azt a törekvést, mely odairányul, hogy Boszniában és Hercegovinában alkotmányos viszonyok lépjenek életbe. Azt hiszem, hogy azoknak, akiknek egy irányban használni kívánunk, egy másik irányban igen rossz szolgálatot tennének. (Helyeslés és élénk ellentmondás.)

A miniszterelnök ezután Sustersic és Kramars képviselők néhány megjegyzésével foglalkozva, megjegyzi, hogy Sustersic képviselő pártja következetesen ellentétes álláspontot foglal el a kormánnyal és ezért természetesen nehéz minden egyes kérdésben szigorú határvonalat szabni a taktikai és érdemi indítékok tekintetében (Derült-ség, élénk ellentmondás.) A miniszterelnök végül kijelenti, hogy a kormány a jövőben is teljes figyelemmel kíséri a boszniai agrárkérdést és arra kéri a Házat, hozzon oly határozatot, amelyre a kormány támaszkodhat. (Élénk helyeslés és taps.)

Dr. Redlich clesen bírálja a boszniai agrárbank státutumát, amely azt bizonyítja, hogy a magyaroknak politikai tekintetben hiányzik az érzék más nemzetiségek iránt. A többség clesen elítéli Burián eljárását, aki hivatalos kötelességével ellenkezően járt el. Hosszasan indokolja határozati javaslatát.

Időközben 3 1/2 óra lett, mire Pattaj elnök kijelenti, hogy a költségvetési bizottságnak 6 órára egybehívott ülésére való tekintettel a tárgyalást megszakítja.

Cech képviselő a szöveg-forgó tárgy fontosságára való utalással azt javasolja, hogy folytatassák az ülést Sustersic indítványaának elintézéséig és névszerinti szavazást ajánl. **Cech** indítványát névszerinti szavazásban 221 szavazattal 200 ellenében elfogadják.

Laqinja képviselő pártíve élénk helyeslése közben bírálja a délszlávok álláspontját és a vita berekesztését javasolja. E javaslat felett is névszerinti szavaznak.

Szavazás.

Mindjárt a szavazás elején vita támadt Kollar jegyző és a német radikálisok között. Minthogy a többi balpártok, különösen a keresztényszocialis-

ták szakadatlanul „befejezni, befejezni” kiáltásokkal zajonganak, mintegy 10 percig tartó nagy lármá keletkezik. Az elnök, aki ismételtelen csegett, végül kénytelen a szavazás közben 20 percre felfüggeszteni az ülést. A kormány padja üres. Az ülés megnyitása után a zaj megújul.

Az ellenzéki pártok nyugodtan maradnak helyeiken. Az elnök szakadatlanul csegett, de a rendet nem állítja helyre. A nagy zajban az elnök újból megszakítja az ülést a végtől, hogy pártelnöki konferenciát tartsanak. Mintegy 20 perc után megjelenik az elnökség. Pattaj elnök csegett, e perczben a baloldal újból viharos abozug és befejezni kiáltásokban tör ki, a fülsiketítő zajban nem hallják az elnök hangját. Néhány percznyi zaj után az elnök berekeszti az ülést, kijelentvén, hogy a legközelebbi ülés időpontját írásban fogja közölni.

Az ülés 1/9 órakor ért véget. A baloldal viharosan tapsol, midőn az elnök a teremből távozik. A terem csak lassan ürül ki és a képviselők úgy az ülésteremben, mint az előcsarnokban élénk izgatottsággal beszélnek meg a mai ülés eseményeit.

Wekerle ellen.

A Reichspost mai vezércikkében erős támadást intéz Wekerle Sándor miniszterelnök ellen a boszniai magyar agrárbank ügyéből kifolyólag. A Magyar Tudósító erre nézve, beavatott politikai körökből arról értesül, hogy a boszniai magyar agrárbankot illetőleg Wekerle miniszterelnöknek, mint pénzügyminiszternek álláspontja az volt, hogy Boszniában a magyar pénzintézetek teljes paritása elismertessék, még pedig ne csak elvben ismertessék el, de gyakorlatban is érvényesüljön ez a paritás. Ez indította Wekerle Sándor miniszterelnököt, mint pénzügyminisztert arra, hogy amikor egyetlen magyar pénzintézet van Boszniában, amely nem nagyobb, hanem hasonló privilégiummal ruházott fel, mint az ott működő osztrák pénzintézetek, ezt a magyar pénzintézetet, amely már két esztendő óta tárgyal, ne engedje onnan egyszerűen kidobni.

A nyújtandó kölcsönök feltételei iránt Wekerle Sándor miniszterelnök mint pénzügyminiszter természetesen azt az álláspontot foglalta el, hogy azok a lehető legkedvezőbbek legyenek és a nyereszkesedésnek még a látszata is elkerültessek. Ezért nemcsak nem ellenzi, hanem a maga részéről is kívánatosnak tartja, hogy a kölcsönnyújtás feltételei, amelyek egyébként még nincsenek is megállapítva, a teljes szoliditás és realitás szempontjából szabassanak meg. Az obligatorius megváltás egyszerűen kizártnak tartja, az önkéntes megváltás feltételeit azonban elősegíteni kívánja és így tartja a kérdést minden nyereszkesedés kizárásával megoldhatónak.

EGYHÁZAK.

(A tiszántuli református egyházkerület közgyűlése.) Debreczenből jelentik, hogy a tiszántuli református egyházkerület tavaszi közgyűlését ma folytatta. A nagykállyói egyházmegye végzését a garbócei egyház díjlevél ügyében az előadói javaslat alapján formai okokból megsemmisítette a közgyűlés; a felsőszabolcsi egyházmegyének két részre, vagyis felsőszabolcsi és középszabolcsi egyházmegyére való osztását jóváhagyta. Az ülésen továbbá a debreczeni főiskolát érdeklő ügyeket tárgyalták. Első sorban a tanári karban megüresedett helyeket töltötték be. A teológiai akadémián rendszerezett dogmatikai tanszékre dr. Lentz Géza turi lelkész választották meg, a főgimnáziumi tanári karba pedig Hives Béla és Jakucs István középiskolai tanárokat. Új tanszégeket is akar felállítani a kerület, még pedig a jogi akadémián jogbölcselet, szociológiai tanszék, a bölcseleti akadémián pedig az első modern nyelvi (trémet) tanszék. Jelenti a tanács, hogy néhai Pólya Pál lelkész 68.742 koronát hagyományozott; néhai Gelléri-Szabó Jánosnak, a kerületre, eső hagyatéka és több más adomány ismertetése után a tanács előadja a főiskola egyes belügyeit, az akadémia tandíjösszegek megváltoztatására vonatkozó indítványokat, amely szerint a tandíj a jövőben az akadémiai protestáns vallású növendékeknek 60 korona, nem protestánsoknál 100 korona, a református vallású bölcselet-hallgatóknál 30 korona, a főgimnáziumi protestáns növendékeknek 50 korona, nem protestáns növendékeknek 100 korona, a tanítóképzésben a nem protestáns növendékeknek pedig 20 korona. Kálvin születésének 500-ik évfordulóját a kerület méltóan fogja megünnepelni. Az egyházközösségek június 11-én ünnepi istentiszteletet tartanak. A jubileumi alap gyarapítását a kerület újból figyelmükbe ajánlotta az egyházközösségeknek. A gyűlést holnap folytatják.

KÜLFÖLD.

A török események.

A *Turquie* fönntartással közli, hogy *Abdul Hamid* törvény elé állítják és különösen a vidéken törtétek miatt felelősségre vonják. A hivatalos lap a táviróhivatalokban végzett kutatások nyomán megzafolja azt a hírt, hogy az adanai zavargást, valamint a más városokban előfordult zavargást *Abdul Hamid*nak a válihoz küldött távirata idézték elő.

Mahmud Sefket basa kijelentette, hogy *Goltz* tábornok legközelebb, talán már tizenegy nap múlva, Konstantinápolyba érkezik. A *Sabah* szerint *Goltz* tábornok, tekintettel arra, hogy a hadügyminiszter munkával túl van terhelve, a legtöbb haditanácsban mint alelnök fog elnökölni.

Öt cserkesz rabszolganő a seriátusnál följelentést tett *Sabetin* basa ellen, aki őket bántalmazta. A rabszolganők az alkotmány értelmében felszabadításukat és ellátásukat követelik, mert a basa a bántalmazás következtében elvesztette hozzájuk való minden jogát.

A kormány törvényjavaslatot készít elő, amelyvel Szalonikit szabad kikötővé változtatja át. A kikötőt jelentékenyen meg fogják nagyobbitani.

Rifaat pasa az „Echo de Paris“ tudósítójának a következőket mondta: Törökország nyomban az idegen csapatoknak Kréta szigetéről való visszarendelése után meg fogja szállani a szigetet, azonban nincs szó katonai megszállásról, mert Kréta autonóm állam. Ha azonban Görögország a legesekélyebb jelét is mutatná annak, hogy be akarja kebelezni Krétát, akkor a török kormány semmi áldozattól sem fog visszariadni, mert az az állam, amely territoriális épségét érinteni engedni, megvétést érdemel. A porta Görögország részéről korrektt viselkedést vár, a nagyhatalmak pedig biztosították Törökországot jóindulatukról, hogy meg fognak akadályozni minden olyan tulkapást, amely harmincz millió ottomán alattvalót harcra kényszerítene.

Midhat pasa fiát, *Ali Midhat* beyt, aki a jövő héten Párisból Bécsen át Konstantinápolyba utazik, *Clemenceau* miniszterelnök kihallgatáson fogadta, hogy tájékozódást szerezzen a törökországi helyzetről és biztosítsa az ifjutörök kormányt Franciaország jóakaratójáról, amelylyel az alkotmányos párt törekvéseit nézi. *Midhat* bey a „Neue Freie Presse“ tudósítója előtt érdekesen nyilatkozott a krétai kérdésről és arról a pörrel, amelyet ő a volt szultán ellen megindított. *Midhat* bey szerint Törökország nem is gondol arra, hogy Kréta szigetét megszállja, mert ilyen vállalkozás az után a nehéz megpróbáltatás után, amelylyel Törökországra nézve a boszniai és a bolgár kérdés járt, kockázatos volna. A mostani idő nem alkalmas rá, hogy véglegesen rendezzék a krétai problémát, ezért Törökországnak arra kell törekednie, hogy ideiglenes megoldásra jusson. *Midhat* bey azt hiszi, hogy az a pör, amelyet atyja emlékének tisztázása érdekében megindított, kedvezően fog végződni. Nem akarja ő *Abdul Hamid* törvényt elé állítani, hogy elvegye méltó büntetését, hanem csak az a célja, hogy az a pör, mely atyja ellen *Abdul Aziz* szultán meggyilkolása miatt folyamatban volt s amelyben atyját, *Abdul Hamid* parancsára, elítélték, formális rehabilitációt hozzon a török alkotmány megteremtőjének.

A király ma délelőtt tizenegy órakor fogadta az új szultán trónralépését notifikáló külön küldöttséget, amely a szultán sajátkezü levelét nyújtotta át a királynak. Este hat órakor a schönbrunn kastélyban a küldöttség tiszteletére dínér volt. Bécsből a küldöttség Pétervárra utazik, ahol II. Miklós császár előreláthatólag e hónap 11-én, vagy 12-én fogja fogadni. A küldöttség azután még Berlinbe utazik, ahol *Tevfik* basa, az ujonnan kinevezett londoni török nagykövet, megváltik a küldöttség másik két tagjától és új állomáshelyére megy, míg az utóbbiak még néhány udvarban notifikálják majd V. Mohamed trónralépését.

Vilmos császár és Miklós császár találkozása. A két császár végleges megállapodás szerint június 19-én találkozik a finnországi vizeken. A német császár kíséretében lesznek a pétervári német nagykövet s a katonai és tengerészeti attasé.

Izvolzki híveit és az angolbarátokat a találkozás híre nagyon elkedvetlenítette, de az ő számuk szemmelláthatóan fogy. Mások ma már ki merik mondani, hogy a Németországgal való jó baráti viszony csak hasznára lehet Oroszországnak s ezek a körök biztosan remélik, hogy a találkozás tisztázní fogja a helyzetet.

Stockholmban egészen bizonyosra veszik, hogy a császár közvetlenül a német császárral való találkozása után elmegy Stockholmba. A diplomáciai és politikai körök nem tulajdonítanak nagy politikai fontosságot az orosz császár svédországi látogatásának.

Az egész orosz sajtó a küszöbön álló császár-találkozással foglalkozik. Pánszláv körökben elkecseregett a hangulat. A pétervári „Herold“ azt írja, hogy a császár-találkozás éle Anglia ellen irányul.

Berlini illetékes részről közlik, hogy a császárt a német császárral való találkozásra *Izvolzkin* és *Stolypin* miniszterelnökök kívül el fogja kísérni a tengerészeti miniszter, mind a két nagykövet és mind a két katonai meghatalmazott. Az még nem biztos, hogy Vilmos császárral *Bülow* herceg fog-e utazni, avagy *Scheer* külügyi államtitkár. Az az orosz jelentés, hogy a találkozás Vilmos császár kívánságára történik, nem igaz. Kétségtelen tény, hogy a kezdeményezés a császártól indult ki, sőt Vilmos császár emiatt kénytelen volt lemondani egy hamburgi utazásról, amelyet valószínűleg végleg el fog ejteni, vagy elhalasztja későbbre.

Új román külügyminiszter. *Bratiano* miniszterelnök a külügyi tárczát, amelyet ideiglenesen töltött be, legközelebb átadja *Dsuvara* Sándor kereskedelmi miniszternek.

Ferdinánd király utazása. Ma reggel öt órakor érkezett Zimonyba *Ferdinánd* király és 6 órakor tovább utazott. Mivel a bolgár király szigorú inkognitóban utazik, hivatalos fogadtatás nem volt.

Elhunyt miniszter. *Urbán* Ernő belga pénzügyminiszter Brüsszelben meghalt.

Izvolzki távozása. A „Vossische Zeitung“nak jelentik Pétervárról: Teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy *Izvolzki* a legközelebbi napokban megváltik állásától és hogy *Goremikin* lesz utódja.

Az olasz tengerészet fejlődése. A „Popolo Romano“ foglalkozik az 1912? című ma megjelent névtelen brosurával, amely rámutat az olasz tengerészet felszerelésének szükségességére és amely brosurát több olasz és külföldi lap nagyban propagál. A lap az elterjedt hírekkel szemben kijelenti, hogy a szerző bizonyára nem egyike a volt külügyminisztereknek. A brosurát olvasása elegendő a legenda cioslatására. A *Popolo Romano* hozzáteszi, hogy a brosurá szenzációja jellegénél fogva kitűzött céljával ellentétes hatást fog előidézni.

A дума ülése. A mai думаülésen a vallás-változtatásra vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalták. A tárgyhöz nyolcvanegyszer szónok jelentkezett. Az előadó után *Stolypin* miniszterelnök emelkedett szólásra és a következő kijelentéseket tette: A hit terén a kormánynak óvatosan kell eljárnia, miután a polgári viszonyok nincsenek mindig elválasztva az egyháztól. Azoknak teoriájával szemben, akik az egyházzal együtt azt tartják, hogy egyházi ügyek csak egyházi döntés alá tartoznak, rámutat az elnök arra, hogy az utóbbi két évszázad folyamán minden intézkedés, amely az uralkodó vallásának a többi felekezethez való viszonyára vonatkozott, rendszer törvényhozási uton intéztetett el. Hangsúlyozza, hogy az állam nem avatkozhatik be az egyháznak sem kánoni, sem dogmatikai kérdéseibe, sem nem érintheti az egyház önállóságát az egyházi törvényhozás körül. Vallási kérdésekben gyakran a legszélsőbb következetesség is váratlan következményekre vezet. Még a dumabizottság is, amely a vallászabadság elvét teljes egészében magáévá tette, nem követte végig ez utat, hanem ellentétbe jutott önmagával, mert maga tagadta meg azt, hogy a felekezet nélküli állapotot törvényileg jóváhagyja.

A kormány csak egy uton járhat, az egyenes uton, melyet a császár parancsol. (Viharos tetszés a centrumban és a jobboldali pártok egy részénél.) Azon az uton, amelyet a császár nemrégiben mindenki előtt elkerülhetetlennek ismert el. (Tetszés.) Oly nép, mint az orosz, mely az imában

keres vigasztalást, be fogja látni, hogy a törvény vallása és imái miatt senkit sem büntet. Ugyanez a nép azonban nem fog megérteni oly törvényt, amely reklámszerűleg azt proklamálja, hogy az orthodox vallás és a kereszténység egyenrangú a pogánysággal, a mohamedánsággal és a zsidósággal. (Mozgás, hangos tetszés jobbról és a centrumban.) Ne terheljék tehát a javaslatot a nép előtt idegen függelékekkel, hanem gondoljanak arra, hogy az orosz nép számára készül ezen törvény, melyet az orosz császár fog szentesíteni, aki több mint 100 milliónyi orthodox nép igaz ura. (Tartós tetszés jobbról és a centrumban.)

Vád az oroszok ellen. *Panov* bolgár alattvaló és több orosz újságnak levelezője, aki nehéz sebél menekült meg Tebrizből, s akit Moszkvában börtönbe vetettek, onnan a bolgár sajtó útján föllívást intézett az orosz kormányhoz, amelyet azzal vádol, hogy minden emberi érzést félretéve, letartóztatja őt, hogy így megakadályozza, hogy az orosz kormánynak gyalázatos és minden jogot arcuzlító eljárását fölfedezze. *Panov* a bolgár kormányhoz és a bolgár néphez fordult, hogy tegyen valamit az ellen az alávaló eljárás ellen, amelyben egy bolgár alattvalót részesítettek.

Veszedelem Kuba szigetén. Az Unio déli államaiban elrendelték a csapatok koncentrációját, mert attól félnek, hogy Kuba-szigeten komoly zavargás lesz. A csapatok főparancsnokává *Wood* tábornokot nevezték ki.

Szerb kölcsön. A szerb minisztertanács elhatározta, hogy a francia pénzügyi 140 millió franknyi kölcsönt vesz fel. A hadügyminiszter a hadsereg fölfegyverzésére 60 milliónyi hitelt kért, amit a minisztertanács jóváhagyott.

A krétai kérdés. A „Petit Parisien“ jelenti: A krétai kérdés igen nyugtalanító. Nemzetközi jelentősége annál nagyobb, mert Ausztria-Magyarország és Németország magatartása nem egészen világos. Miután nem tartoznak a védőhatalmakhoz, nem kell megragadniuk a kezdeményezést és valószínűleg a többiek hibáiból hasznot akarnak húzni oly irányban, hogy befolyásukat Konstantinápolyban erősítsék. *Cochin* a *Gaulois*ban erélyesen pártolja Krétának Görögországhoz való csatolását. A krétaiakat eszerbenhagyni most, miután 12 esztendőn át hiu reményekkel áltatták őket, bűn volna, amelyet egyetlen védőhatalom sem követhet el.

Az angol hajóraj gyakorlata. Az idei nyári hajógyakorlat sokkal nagyobb szabású lesz, mint az eddigiek voltak. Nemesak az ugynevezett home fleetnek három hajóaja fog benne részt venni, hanem a Földközi-tengeren és az Atlanti-tengeren lévő hajórajok is hozzájuk fognak csatlakozni, úgy, hogy a gyakorlaton háromszáz csatahajó, czirkálóhajó, torpedóhajó és más hadihajó fog részt venni. A gyakorlat június 17-én kezdődik és a németek érzékenységére való tekintettel az idén kivételesen nem az Északi-tengeren, hanem a nyugat-afrikai parton lesz. A gyakorlatot sir *William May* admirális fogja intézni. A gyakorlat után körülbelül száz hadihajó, köztük a négy *Dreadnought*-hajó is bemegy a Temzébe s egyszerű oszlopban a folyam torkolatától kezdve egészen a wesztminszteri hídig fog megállni, úgy, hogy a nagyon mély járatu hajók is a parlament előtt fognak állni. Ennek a hajóparádénak az a célja, hogy a londoniaknak a hadi flotta iránt való érdeklődését megerősítsék. A londoni lordmajor július 21-ére és 22-ére ezerkétszáz matrózt és háromszáz tisztet nagy lakomára hívott meg, amely a City városházában lesz. Az utozákat, amelyeken a matrózok elvonulnak, földiszítik.

A helyzet Perzsiában. Teheránban híre jár, hogy *Sepadar* Masszenderanban kormányzó állást vállalt. *Serif ed Daulat* kaszvini kormányzóvá nevezték ki. A nacionalisták ezzel a kinevezéssel nincsenek megelégedve.

Az egyesült délafrikai alkotmány. Fokvárosi jelentés szerint a Fokgyarmat, Oran és Transvaal parlamentjeinek tagjaiból álló gyűlés az összes szavazatokkal 2 ellenében elfogadta az egyesült délafrikai alkotmányt. Egy reggeli lap értesülése szerint *Botha* Lajos tábornok, Transvaal miniszterelnöke a jövő héten európai utra megy, hogy ott orvosi vizsgálatnak vesse magát alá, mielőtt a birodalmi védelmi értekezletre Londonba megy.

Az oroszországi rémuralom. A „Daily News“ egy *Krapotkin* herceg által rendelkezésére bocsátott tudósítást közöl azokról a hallatlan elnyomásokról és kivégzésekről, melyeket Oroszországban

Stolypin kormányzata alatt véghezvittek. Krapotkin az ő tudósítását hivatalos adatok alapján állította össze. Oroszország teljesen le van nyűgözve. A kivégzések ítélet nélkül egyre szaporodnak. Több mint 74,000 embert bírói eljárás nélkül, pusztán feljelentésre Szibériába küldtek. A börtönök túl vannak zsúfolva és azokban évente sok ezer ember pusztul el.

TÁVIRATOK.

Francia miniszter nálunk.

Páris, június 4. Cabaret, a földmivélségi minisztérium igazgatója Budápestre utazott, hol mint Franciaország delegátusa résztvesz a nemzetközi tejjgazdasági kongresszuson.

A naftatelepek megvásárlása.

Berlin, június 4. (Saját tudósítónktól.) Egy amerikai pénzkonzorcium Bakuba küldte képviselőit nagy naftatelepek megvásárlása céljából. A konzorcium egyidejűleg tárgyalásokat folytat a Kaukázusban naftatelepek vásárlása és bérbevétele körül.

Közgazdasági táviratok.

Az amerikai vaspiaicz.

Berlin, június 4. (Saját tudósítónktól.) Az Iron Monger jelenti az amerikai vaspiaiczról, hogy Thomas-accélban nagy vásárlások voltak 15—15½ dolláron. Öntöttvasban a forgalom határozottan nyugodtabb lett prompt szállításra és régi áron ugy északi, mint déli öntöttvasban meglehetősen nagyok a rendelések. Az öntöttvas-termékekben az irányzat kedvtelen, ellenben készárúkban aránylag jó az üzlet és a javulás állandónak ígérkezik.

UJDONSÁGOK.

Erettségi dinom-dánom.

* * *

Az alkoholelles liga haragszik az erettségi bankettekre. Nem elszomorító-e — kérdezi s az ő szempontjából igaz van, — hogy éppen akkor ismerkedjék meg az ifjúság a testet és lelket öltő mámorral, amidőn őt az arra hivatottak érettnék jelentik ki? Elgondolkozom ezen a kérdésen, visszaemlékezem a magam mámorára, arra a bizonyos mámorra, amikor én is előbb hangos vigassággal, azután szédülő tengeribetegséggel s végül borzalmas másnapos főfájással esuftam meg érett férfiúi mivoltom és mindent értek, csak szégyent, szomorúságot nem. Sőt ellenkezőleg fölmelegszen és megifjodom a visszaemlékezéstől, attól a szárnyaló elragadtatástól, amit ott éreztem a fehér asztal mellett, koremaszobában szemben a tanárainnal, akik tegnap még megszekundáltak, ti-los borosvigalomért megüntettek, ma pedig itt ülnek velem együtt pipafüstben, muzikaszómál mulatozva és összekocchezintják poharukat az én poharammal. Akkor éreztem legelőször és igazán, mennyire férfi lettem, magam ura, akinek nem parancsol többé tanári önkény. És milyen boldogság volt dagadó kebellemel, feszülő, aczélos akarattal benne uszni abban a rózsás illúzióban, hogy most már örökösen úgy lesz, mehetek a magam útján, magam akarata szerint előre! (Akkor, én csacs, még nem tudtam, hogy iskolaszobám kívül sem örökös bál a világ, sőt ellenkezőleg a nehéz kényszerűségek, raboskodó sanyalódések odakünn kezdődnek igazán az ugynevezett szabad életben!) Áldott volt a bor, amit megittam, amitől szilajon duhajkodni, dandolni támadt kedvem. Amint ráadásul az én fiatalos mámoromra rám szállt az alkohol-mámor — a liga szerint örökre átkozott! --

hihetetlen erőket és fölbuzdulásokat éreztem, mintha győztes triumfátor volnék, aki pirosuló arczezal, ruganyos járással halad, mi-alatt az élet illatos, tüzvörös rózsákat, hol-nap, holnapután valóra váló szinpompás igé-reteket szór a lábam elé.

Azóta elhervadtak ezek a rózsák, testet sem öltve senyvedtek el az igéreteik. Az illa-tukat azonban ma is érzem s ezért bármenny-nyire tisztetem is a liga intenczióit, a fiuk-nak fogom pártját, akik az iskolapadokból fölröppenne idegrontó mámor hazug illúziói-val akarják megkezdeni az életet. Az illúzió-ugyis olyan ritka, olyan drága a mai viiá-gban s ez a minden mámorok közül legzajo-sabb, legemlékezetesebb mámor miért ne érne meg a mostani generációnak is egy kis fejfájást?

Az is igaz, hogy nem félttem a fiukat a liga becsületes, tisztos szándoku fölhívásától. Elismerem, hogy a fölhívás érvelése böles és kifogástalan, mint ahogy az egész alkohol-ellenes mozgalom logikai készsége elsőrangú. Elhiszem, mert el kell hinnem ennek az ér-velésnek, hogy az alkohol valóban legkisebb adagolásban is mérgező: öli az idegzetet, rontja a szívet, megörli a vesét, a májat, párnázott ágyat vet mindenfajta betegségekoko baezi-lusnak, kifejleszti az öröklött és lappangó kórságokat, szikkasztja a sejteket, elnesze-síti az ütőereket. Ha nem kormányozná más a világot, csak belátás, elég volna minden emberrel csak egyetlen egyszer elolvastatni egy ilyen alkoholelles írást, hogy örökre borzadva toljon el magától mindenfajta bo-ros, sörös, pálinkás poharat. Ám ugy hiszem, az ösztönök, vágyak, szeszélyek mellett éppen a logikus belátás játszik legkevesebb szerepet az élet irányításában. Késő éjjel, amikor ana-k a világos tudása ellenére, hogy a keserű nikotin-mérge tulságos élvezete miatt ma újra nem alszom rendesen, új szivarra gyuj-tok, őszintén s becsületesen nem is mondha-tok egyebet. S ezért, ahogy én látom, szem-ben az erettségi, tejeles száju gyermekek-vel azok a komoly, meglett férfiak a naivak, akik azt hiszik, hogy egy okos retorikai n ü-vel bele lehet nyulni az élet furesa, szövevé-nyes, gyakran logikátlan gépezetébe.

Ben.

NAPIREND. Naptár. Szombat, június 5. — Róm. kath.: Bonifác. — Prot.: Bonifác. — Görög-orosz: máj. 23. Mihály pk. — Zsidó: Szív. 16. — A nap két reggel 4 óra 5 perczkor, nyugszik este 7 óra 50 perczkor. — A hold két este 9 óra 40 perczkor, nyugszik reggel 4 óra 53 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Tavasz Tárlat a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5. Belépődíj 1 korona. — Francois Courtens kiállítása a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 30 fillér. — Állandó kiállítás az Uránia Kigyó-teri szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nines. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nines.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum ás-ványtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig és 3—7-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—6-ig. — A Szechenyi Mu-zeum 10—12-ig. — Az Aquinumi Múzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig. — A Ráth György Múzeum 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyv-tára 9—1-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig. — A Fővárosi Könyv-tár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 3—6-ig.

— Személyi hír. Dr. Babarzi Schwartzner Ottó főrendiházi tag, a Magyar Vörös-Kereszt Egyesület főgondnoka, unokája Horváth Nándor kíséretében három heti tartamra külföldre utazott.

— Vilmos császár angol vendégei. Egy londoni magasállású lelkész, aki résztvesz az angol lelkészek németországi kirándulásában, azt mondja allítólag hiteles értesülés alapján, hogy Vilmos császár június 14-én Potsdamban fogadni fogja az angol vendégeket.

— A király nyaralása. A királynak nyári uti-programmja nagyjából elkészült. A király június havának legnagyobb részét Bécsben fogja tölteni. Az urnapi körmenetben a király is résztvesz. Tal-vely a király egészsége érdekében az egyházi kör-menetben nem vett részt, épp ugy, ahogyan az idén sem vett részt az udvar nagyheti egyházi ünnepein. Rövid idővel ezelőtt azonban az uralkodó kifejezte azt az óhaját, hogy az idei urnapi körmenetben résztvesz. Június utolsó napjaiban a király, mint minden évben, Ischlbe megy nyári üdülésre. Az Ischlben való tartózkodás augusztus vége felé rövid megszakítással fog járni. Az uralkodó ugyanis au-gusztus 28-án Innsbruckba utazik, hogy a tiroli föl-kelés százéves emlékünnepeén résztvegyen. Utána a király Bregenz, Vorarlberg fővárosát látogatja meg s megnézi Zeppelin gróf léghajóját, Innsbruck-ból illetve Bregenzből a király Ischlbe tér vissza és a nagy hadgyakorlatok kezdetéig ott marad. A nagy hadgyakorlatok, amelyeken Vilmos német császár is résztvesz, az eredeti későbbi tervvel szem-ben alkalmasint szeptember 6 és 9-ike között lesz-nek, mivel a király szeptember 10-én, Erzsébet királyné halála napján rendesen/Bécsben van, ahol az udvari kápolnában csendes misét hallgat és a kapuczinusok kriptájában a boldogult királyasszony koporsójánál imát mond. A legfelsőbb hadiszállás és a hadgyakorlatok vezetőségének elhelyezésére a kiszemelt területen való elhelyezésére az előkészüle-tek még e hó folyamán megkezdik. Hötzendorfi Conrad Ferencz gyalogsági tábornok, a vezérkar főnöke, e hó 19-én több vezérkari tiszttel és a szál-láskészítő-bizottsággal a hadgyakorlatok területére utazik, hogy személyes megtekintés után tegye meg az intézkedéseket a király, a főhercegek és a vezér-ka-elhelyezésére.

— Gróf Szápáry László itthon. Gróf Szápáry László, valóságos belső titkos tanácsos Ceylon szí-getéről, ahol egy hónapot töltött, visszaérkezett a fővárosba.

— Bécsi udvari körökből. Illetékes helyen semmit sem tudnak arról, hogy Ferdinánd bolgár király és Eleonora királyné Ischlben meg fogják látogatni királyunkat. Ferencz Ferdinánd trónörö-kös ismét elhalasztotta romániai utazását, aminek egyrészt az az oka, hogy Erzsébet királyné Constan-zában üdül és a román trónörökös június első felé-ben még a régi program szerint nem lesz Sina-jában.

— Az alkotmánypárt vacsorája. Az alkotmány-párt a jövő héten, kedden, e hó 8-án este nyolcz óraker a városligeti Kovács-féle vendéglőben tartja meg rendes heti vacsoráját.

— Bémálás a Mátyás-templomban. A buda-vári koronázó Mátyás-templomban június 6-án, va-sárnap délelőtt 9 óraker végzi dr. Kohl Medárd püspök Vasary Kolos bibornok hercegprímás kép-visletében a bémálást, mely alkalommal a tem-plomi ének- és zenekar Vavrincez Mór karnagy ve-zetésével klasszikus és egyházi műveket ad elő. Az ünnepi szentbeszédet dr. Nemes Antal pápai prelátus apátplébános tartja, a délelti ünnepi litá-niát pedig dr. Laczó Viktor mondja.

— Új rendjel. Ferdinánd király Bulgária füg-getlenítésének emlékére új rendjelet alapított, ame-lyet csak ritka esetekben, a haza vagy a trón kö-rül szerzett kiváló érdemek elismeréseképen nyer-lhetnek el.

— Távozó udvarhölgy. Augusztia főherceg-assyony udvarhölgye, D' Orsay Mária grófnő, mint megbízható forrásból értesülünk, változott családi körülményei folytán állásától való fölmentését kérte. A főhercegeassyony sajnálattal vette tuda-másul kedvelt udvarhölgye távozási szándékát, ki-öszinteségeért, nyilt jellemeért és vig kedélyéért a főhercegi családban általános kedveltségnek örven-dett. D' Orsay grófnő távozása azért is sajnálatos, mert ő mint lelkes magyar honleány kiválóan alkal-mas volt arra, hogy a fenséges asszonynak a magyar társadalmi élet iránt érzett rokonszenvét megértse és ápolja.

— Az egyetem prorektora. Dr. Török Aurél udvari tanácsos, a tudományegyetem prorektora, hosszas betegsége után tegnap jelent meg először az egyetemen, ahol a bölesészeti kar ülésén vett részt. A kariársak meleg ovációban részesítették a kiváló tudóst, aki ma leányfalusi birtokára utazott, ahol az egész nyarat tölti.

— **Urnapija a fővárosban.** Urnapját június 10-én, a jövő esztendőkor a hagyományos szertartással ünneplik meg a fővárosban. Az urnapi hivatalos istentisztelet reggel hét órakor lesz a budavári koronázó Mátyástemplomban, ahol megjelennek a kormány tagjai, a polgári és a katonai hatóságok fejei. Az ünnepi misét a bíboros hercegprímás képviselőjében dr. Kohl Modárd püspök mondja, aki vezetni fogja az országos körmenetet is, mely a Mátyástemplomból a Szentháromság-téren, Tárnok-utczán, Disztéren és Uri-utczán vonul keresztül s közben megáll a rögtönzött oltárok előtt. Urnapján még a belvárosi főplébánia-templomban, továbbá Ó-Budán és Kőbányán tartják meg a szokásos körmenetet, míg a fővárosi templomaiban a következő vasárnapon, június 13-án lesznek az urnapi körmenetek. Ezen a vasárnapon a koronázó templomban nem tartanak zenés misét, hogy az énekesek és a zenészek a többi templomokban segídhessenek.

— **A bolgár király Fiumében.** A bolgár király ma este Zágrábban keresztül a budapesti gyorsvonattal Fiuméba érkezett nővére, *Klotild* főhercegné látogatására. A vasutnál gróf *Nákó* Sándor kormányzó, gróf *Wickenburg* István, kormányzóhelyettes, *Vio* Ferencz fiumei polgármester, *Derenzin* Xaver fiumei rendőrfőkapitány jelentek meg. A királyra várakozott a pályaudvaron *Koburg* Fülöp herceg, a bolgár király fivére is, aki három napja Fiumében tartózkodik. A vonat megérkezése után *Koburg* Fülöp herceg bemutatja a királynak a fogadására megjelent hivatalos személyiségeket, akikkel a király szívélyesen kezet fogott. Ezután *Fülöp* herceggel együtt automobilra ült és a *Villa Giuseppé*be ment.

— **Tökölj fejedelem hamvai.** Burgyán Aladár országos képviselő a következő nyilatkozat közzétételét kéri:

A mai napilapok híreibe téves tudósítások folytán Tökölj fejedelem emléktáblájának országos ünnepség mellett történető leplezésével kapcsolatban hol a kassai, hol a löcsei luteránus templom van megjelölve, mint az a hely, ahol a bujdosó fejedelem hamvai nyugszanak. Ország-világ tudja, hogy a rövid pár év előtt hazahozott kurucz fejedelem fényes országos ünnepség mellett a koalíziós kormány tagjainak jelenlétében helyezték örök nyugalomra, még pedig akként, hogy II. Rákóczi Ferencz fejedelem hamvai a kassai róm. kath., Tökölj Imre fejedelem hamvai pedig a kősmárki evangélikus templomban, külön e célra az állam által épített művészi kivitelű kápolnaszerű sírboltban helyezték el. A mai hírekben említett emléktábla elhelyezési ünnepély tehát sem Kassán, sem nem Löcsén, hanem Kősmárkon fog megtörténni. *Burgyán* Aladár, a kősmárki kerület országos képviselője.

— **György királyfi az atyja ellen.** Beigrádból jelenti tudósítónk: Abban a konfliktusban, amely *György* herceg és *Okanovics* őrnagy között kitört, az utóbbi kerekedett felül. A király tegnap audiencián fogadta *Okanovics* őrnagyot és tudatta vele, hogy kinevezte a nesi ezred parancsnokává. Ez a kinevezés a hadügyminiszter tudtával és előterjesztésére történt. Mikor ezt a volt trónörökös megtudta, nagy düh fogta el és nyomban levelet írt a királynak. Megfenyegette, hogy azonnal lemond tisztí rangjáról, ha a király ki nem zárja a hadsereg kötelékéből *Okanovics* őrnagyot és ezzel neki elégtételt nem ad. A volt trónörökös levele így végződik:

— Ha továbbra is az összekülvökkel tartasz, végromlásba döntöd vele a Karagyorgyevics-dinasztiát. Nézz körül és meg fogsz róla győződni, hogy az egész nép ellened van.

— **Uj szakosztályfőnök az államasutak igazgatóságánál.** A máv. igazgatóság visszereseti és szállítmányozási szakosztályának főnökévé *Karenovics* József felügyelőt nevezték ki. Ennek a szakosztálynak ugy igazgatási, mint a közönséggel lebonyolítandó kártérítési ügyek szempontjából nagy jelentősége van s így mindenfelé megnyugvást kellett e régi, kipróbált szakembernek e helyre történni kinevezése.

— **Uj budapesti olasz főkonzul.** Bodsari A. grófot, aki eddig a londoni olasz nagykövetségél nagykövetségi tanácsos volt, budapesti olasz főkonzullá nevezték ki.

— **Főherczek meghajón.** Ferdinánd és Henrik Ferdinánd főherczek tegnap éjjel tizenegy órakor a holdfogyatkozás megfigyelésére Salzburg városában léghajón felszálltak és félegy órakor Acharingban simán leszálltak.

— **Megmozdult a szeizmograf.** Tegnap este hét óra 53 perctől 11 óráig erős távoli földrengést jeleztek a budapesti egyetemi földrengési obszervatórium műszerei. A legnagyobb kilengés észak-déli irányban 25, kelet-nyugatiban 15 mm. volt. Bécsből jelentik, hogy a központi meteorológiai és geodinamikai intézet szeizmografikus készülékei tegnap este erős távoli földrengést jeleztek körülbelül 9500 kilométer távolságból. A följegyzések háromnegyed nyolc óra körül kezdődtek, maximum kilengés 0.4 mm. 8 óra 38 perczkor. Vége 10 óra után este közép-európai idő szerint.

— **A párbaj ellen.** Bourbon Alfonz herceg, a párbajellenes mozgalom legelkeesebb harczosa megint hathatós módon lépett föl a párbaj ellen. A nemzetközi párbajellenes és becsületvédő liga legutóbbi beszámoló füzetét, melyben az eddig elért eredmények vannak felsorolva, a herceg írta.

A füzet szerint a párbajellenes mozgalom a herczeknek egy nyílt levelével kezdődött, amelyet 1900-ban augusztus 26-án írt *Tacoli* márkinak, több tragikus végű párbaj hatása alatt. A levél bécsi lapban jelent meg s a herceg utóbb, egy francia ügyvéd biztatására, több európai lapban is kiadta s ezzel a párbajellenes mozgalom nemzetközi alapon megindult. A német liga 1901-ben összeszel alakult meg *Lipésében* *Lévenstein* Károly herceg kezdesére, akit Bourbon herceg szólított föl a kezdesre. A ligában az arisztokrácia legelőkelőbb tagjai és nagyalású katonatisztek vállaltak vezetőserepet. A mozgalom igen gyorsan terjedt, számos diákegyesület is csatlakozott hozzá és 1907-ben már husz vidéki bizottsága volt. A francia liga 1901-ben március hónapban alakult meg; vezetői báró *de la Roche* tábornok, gróf *Cuverville* tengernagy, *Brogie* Lajos herceg és *du Bourg* József tanár voltak. A liga rövid idő múlva elérte, hogy a szenátus elé párbajellenes törvényjavaslatot terjesztette. *Picquart* tábornok hadügyminiszter pedig rendeletet adott ki a katonatisztek párbajozásának korlátozására. Ugyancsak 1901-ben, májusban alakult meg az osztrák liga, amelynek szintén arisztokraták és nagyrangu katonatisztek voltak a kezdői s nemsokára az arisztokrata hölgyek szép koszorúja is csatlakozott a mozgalomhoz. A magyar párbajellenes szövetség 1902-ben, október hónapban alakult meg, nem Budapesten, hanem Nagyváradon, *Várody* Zsigmond ügyvéd kezdesére. Bourbon herceg, aki a magyarországi mozgalom keletkezését is figyelte, hálásan emlékszik meg füzetében *Radó* Sámuelről, a Magyar Távirati Iroda igazgatójáról, aki, mint mondja, megbecsülhetetlen szolgálatot tett neki a magyarországi szervekedésben. Nagyvárad után Győrött alakult bizottság, azután megalakult Budapesen a középponti bizottság, Szombathelyen ismét helyi bizottság; közben kaszinók és diákegyesületek csatlakoztak a mozgalomhoz, megalakult a Magyar nők párbajellenes szövetsége és 1908-ban június 4-én, éppen ma egy éve, megtartották Budapesten az első nemzetközi párbajellenes kongresszust, amely igen hasznos munkát végzett. Az olasz liga 1902-ben alakult meg és a belga 1903-ban, a galicziai 1904-ben, a spanyol pedig 1905-ben. Spanyolországban már módosították is a büntetőtörvényt, s a párbajban okozott sebesülésért éppen úgy bünteti a törvény a párbajozót, ahogyan a verekedőt, vagy utonállót. A mozgalommal a czár is rokonszenvez s ezt hivatalos uton is nyilvánkozta. A füzet a történeti rész után a herceg agítáló írásait közli.

— **Iskolai találkozó.** *Andrássy* Ferencz gépészmérnök felkéri volt osztálytársait, kik vele 1899-ben a budapesti II. ker. állami főreáliskolában érettségiztek, hogy megállapodásuk szerint e hó 7-én d. e. 10 órakor az intézet disztermében okvetlen megjelenjenek. Előzetes találkozó vasárnap este a felső margitszigeti vendéglőben.

— **Rendjeladományozás.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *László* Domonkos itélőtáblai bírói ezimmet és jeloggel felruházott székelyudvarhelyi törvényszéki bírónak, nyugdíjazása alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a III. osztályú vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

— **Az alkoholizmus ellen.** A tartózkodási elv az, amelyre az Országos Alkoholellenes Liga a maturáló ifjak figyelmét nyílt levélben felhívja. Ez az elv az, amely leghathatósabban tudja leküzdeni az alkoholizmust és annak minden végzetes következményeit. Az ifjusághoz fordul a liga azzal a kéréssel, hogy jó példával járulva elől, ne tartsa meg a szokásos érettségi bankettet. A felhívásban többek közt ez foglaltatik:

Ez ellen a nemzetesapás ellen van egy hatalmas fegyverünk és ez az anti-alkoholista felvilágosítás és példaadás munkája. Sokan vagyunk már hazánkban is, kik hirdetjük és gyakoroljuk az alkoholizmustól való teljes tartózkodás elvét. Mert meggyőződésünk szerint az életnek sokszor igen súlyos harczaiban testünk és szellemünk teljes épiségre van szükségünk és csak munkaképes, egészséges, erős nép nem marad el a nemzetek nagy versenyében. A nyugati népek már a múlt század elején fölismerék az alkoholfogyasztásban rejülő veszedelmet s a virágzó amerikai államok népei között épp úgy, mint a világon uralkodó Angliában hatalmas arányokat öltött az alkoholellenes mozgalom. Az iszákosság már végső pszutullással fenyegette a skandináv államokat s ma Svéd- és Norvégország áll az alkohol ellen harczoló emberiség élén. Finn testvérnépünk parlamentje kitiltotta országából a szesz italokat.

— **Kitüntetett tanítók.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület tegnap tartotta nyári igazgatói ülését *Vincze* Erőné megyei főjegyző, egyesületi igazgató elnöklésével. Az igazgató beszámolt az elnökségnek április óta folytatott munkásságáról és az egyesület munkásgimnáziumainak szép sikeréről. Az elnök jelentette, hogy az egyesület mozgalmat indított egy. Nagybecskerekben létesítendő új modern színház érdekében s lépéseket tett a németajku gyermekeknek a nyári szünidőre magyar vidékekre való telepítése iránt s megindította az elköszületeket a Magyar Földrajzi Társaságnak ez év őszén Nagybecskerekben tartandó nagygyűlése dolgában. Ezután *Somfai* titkár előterjesztése alapján az igazgatótanács a magyar nyelvoktatásban legtöbb sikert elért tanítókat és tanítókat jutalomdíjjal tüntette ki. Kitüntettek: *Schneider* Ádám perjamosi r. kath., *Hirka* István törökkanizsai áll. elemi, *Brankovics* Miloszlava arasi gör. kel. szerb, *Prager* Benő nagyikindai izr. hitfelekezeti tanítókat és tanítókat, *Forgách* Julia karlovai, *Agoston* Ilona torontáljózseffalvai és *Szalma* Mariska ujpécsi óvónéket. Az igazgatóság elhatározta, hogy a vármegyében lévő népiskolákban a magyar nyelvben a legjobb előmenetelt tanúsító tanuló jutalmazására jutalmoknyelveket oszt szét. Végül az igazgatóság az Orsz. Közműv. Tanácsnak 25 korona hozzájárulást szavazott meg ez évre. Ezzel az ülés véget ért.

— **Egy képviselő szerencsétlensége.** *Lukács* László belényesi képviselőt, laczfalusi oláh pópát tegnap súlyos baleset érte. Miközben Nagyvárárról Laczfaluba kocsizott, lovai megbokrosodtak és elhagadták a kocsit, melyből a képviselő oly szerencsétlenül esett ki, hogy karja eltörtött, testén több helyütt súlyosan megsebesült. Most a parókiajában ápolják.

— **Házasság.** *Medveczky* Róbert e hó 5-én vezeli oltárhoz a budavári Mátyás-templomban *Csókás* Margitot, *Csókás* Gusztáv nagyiparost leányát.

Durazzo Károly maruzsi, volt budapesti olasz konzul nőül vette *Cogoleto*ban *Adamóczy* *Ambró* Béla volt toklói osztrák-magyar nagykövetség és feleségének, született *Cavaletti* *Philomena* marquisnőnek leányát, *Amandát*.

Weinrich Vilmos eljegyezte priméczi *Szentmiklóssy* Honkát Budapesten.

Roboz Aladár eljegyezte *Kohutecz* Mariskát Budapesten.

Dr. Jánossy Aurél büntetőtörvényszéki jegyző tegnap tartotta esküvőjét *Kordina* Margitkával, néhai *Kordina* Zsigmond Máv. gépgyári igazgató leányával a krisztinavárosi plébánia-templomban. A szertartást dr. *Prohászka* Ottokár székesfehérvári püspök végezte, aki szép beszédet intézett az új párhoz.

Beregi Oszkár, a jeles színművész június 10-én köf házasságot *Adler* Arankával a Dohány-utczai templomban.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár* Kálmán műorás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzebet-körút 29. I. em. szerzhették be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A Délmagyarországi Tanító-Egylet** Zombolya nagyközség meghívása folytán a „Délmagyarországi Tanítóegylet” XLIII. nagy- és közgyűlést 1909. évi augusztus hó 15., 16. és 17. napjaira Zombolyára hívja össze.

— **Női kereskedelmi tanfolyamok vizsgálatának kereskedelmi biztosai.** A kereskedelemügyi miniszter a női kereskedelmi tanfolyamok folyó tanévi záró- és javítóvizsgálataira miniszteri biztos minőségben a következőket küldötte ki: Bánhegyi Aladár közp. szolg. beoszt. ipari szakiskolai igazgatót a budapesti Dohány-utcai és zombori; dr. Csury Jenő min. oszt. tanácsost a győri; Edvy Illés Aladár min. oszt. tanácsost a pozsonyi; Fekete Jakab közp. szolg. beoszt. iparoktatási főigazgatót a budapesti Batthyány-utcai, brassói és nagyszombati; Huzella Gyula nagyváradi kereskedelmi és iparkamarai elnököt a nagyváradi; Heltai József nagykereskedőt a nagykanizsai; Kirchkopf Frigyes soproni kereskedelmi és iparkamarai titkárát a szombathelyi; dr. Krejcsy Dezső budapesti kereskedelmi és iparkamarai másodtitkárát a budapesti Károlyi-utcai és székesfehérvári; Lenkey Gyula kassai felsőipariskolai igazgatót a beszteczében; dr. Lers Vimos min. tanácsost a késmárki; dr. Lessner Richárd miniszteri segédtitkárát a soproni; Marton Alajos budapesti nagykereskedőt a budapesti Aréna-uti és Knežits-utcai; Mössner József budapesti nagykereskedőt a budapesti Vadász- és Peterdy-utcai; Perjessy László szegedi kereskedelmi és iparoktatási titkárát a szegedi és szabadkai; dr. Rudán Amadé min. oszt. tanácsost a fiumei; Siposs A. Gyula kassai kereskedelmi és iparkamarai elnököt a kassai; Stumpfoll Ede temesvári ipari és szakiskolai igazgatót az újvidéki; Sugár Ignác miskolci kereskedelmi és iparkamarai titkárát a miskolci; dr. Szávay Gyula debreczeni kereskedelmi és iparkamarai titkárát a debreczeni; Szegedi Árpád budapesti mechanikai és órási ipari szakiskolai igazgatót a budapesti Práter-utcai; dr. Sztérenyi Sándor min. titkárát a kolozsvári; dr. Vajassy Lajos aradi kereskedelmi és iparkamarai titkárát az aradi; dr. Záray Károly pécsi kereskedelmi és iparkamarai titkárát a pécsi és végül Zulawski Andor közp. szolg. beoszt. ipari szakiskolai igazgatót az egri és szatmárnémeti női kereskedelmi tanfolyamhoz.

— **A tattersalli gyilkosság.** A tattersalli gyilkosság ismét új irányba terelődött. Kiderült ugyanis, hogy a gyilkossággal gyanúsított Farkas József közhuzsár teljesen ártatlan. Alibit igazolt, amely szerint a gyilkosság éjszakáján Straszer János tüzérel és még néhány társával volt együtt az óbudai kávéházban. Az új nyomra, amelyen most kutat a rendőrség, egy szemtanú vezette a hatóságot. Tóth Miklós, a fővárosból kitiltott ember, a gyilkosság éjszakáján a Tattersallban húzódott meg. Egyszerre zajra lett figyelmes. A sötétben egy alakot pillantott meg, amint a palánkon átvette magát.

— **Ádám ide, majd én végzek veled.** — szökött az átugró alak valakinél, aki a palánk mögött állott.

A sötétben azután Tóth valami hosszú tárgyat látott. Majd a palánkon átvette magát a másik alak is s nemsokára ütések és koppanások zaja hallatszott. A sötétben még azt sem látta, hogy az alakok egyenruhában voltak-e, vagy sem. Csak mozgást és zajt hallott. Ezt a megbízhatatlan szemtanút a rendőrség úgy kutatta ki, hogy többen azok közül, akik reggel a haldokló ember körül csoportosultak, elbeszéltek ezeket a dolgokat azzal, hogy egy éjjeli őr mondotta. A rendőrség azután kikutatta, hogy nem éjjeli őr volt az elbeszélő, hanem Tóth Miklós, akit egykettőre előkerítették. A rendőrség tehát most más gyilkosokat keres, de azért a többi nyomot sem hagyja figyelmen kívül. Pauk György holttestét ma boncolták föl. A boncolás eredménye szerint a meggyilkolt ember fején huszonhét vágás volt, köztük több halálos. A boncolásnál jelenvolt katonai szakértők szerint a vágások csakis nehéz lovassági kardtól származhatnak, még az utolsó kardja sem ütötte a nagy vágásokat.

— **Orvosi körökből.** Dr. Siklóssy Gyula egyetemi magántanár (IV., Kigó-tér 1.) a nyári hónapokban déli 12—2 óra között rendel.

— **Turisták katasztrófája.** A piemonti Alpok között nagy szerencsétlenség történt. *Hat tagú turista-lászló, két olasz és négy francia két vezetővel elindult megmászni a Grand Denist. Egy veszedelmes helyen elszakadt a kőtel és a turisták vezetőikkel együtt a mélységbe zuhantak. A négy francia halálosan megsebesült, a két olasz turistát holtan találták, de a két vezető csak kisebb sérüléseket szenvedett.*

— **Erdészek gyűlése.** Baranya-, Somogy-, Tolna vármegyék erdészeti és vadászati egyesülete a hó 5-én és 6-án Barson tartja meg közgyűlését, amelyvel kapcsolatban a Neuschloss-féle fapiartelepet fogják tanulmányozni. Borsod-, Gömör- és Hevesmegyék erdészeti egyesülete közgyűlését június 26 és 27-ére halasztotta.

— **A szabadkai gyilkosság.** A minap Haverda Mária ellen kérték esődöt a budapesti királyi törvényszéken, most meg Klein Pál Lipót jutott hasonló sorsra. Az Országos Gazdasági Bank nevében dr. Glückstahl Soma ügyvéd esődöt kért a budapesti királyi törvényszéken a szabadkai gyilkosságban súlyosan kompromittált Klein Pál Lipót ellen. Ma volt ebben az ügyben a tárgyalás, amelyen Klein ügyvédje a esőd megnyitását ellenezte azon a címen, hogy Klein teljesen vagyontalan. A törvényszék úgy döntött, hogy ha Klein leteszi a vagyontalansági esküt, akkor a esődöt nem rendeli el. Az eskü kivételére megkéri a szabadkai törvényszéket, ahová ma elküldték a perre vonatkozó aktákat.

— **Egy gyorsvonat veszedelme.** Csak most jutott nyilvánosságra, hogy pünkösd vasárnap délután a Szegedről Budapest felé indult gyorsvonat milyen nagy veszedelemben forgott. Felhőszakadáshoz hasonló záporban rohant a Szegedről délután 3 óra 17 perczkor induló gyorsvonat Kistelek és Félégyháza között. Egyszerre csak iszonyú roppant-recesent a száguldó vasszörnyeteg alatt az elázott pályatest. Egy-két pillanatig hol jobbra, hol balra, hol oldalt vágódott szédületes gyorsasággal a vagonok sora, de a következő perczben már meg volt mentve a vonat minden utasa. Észrevette ugyanis a gyorsvonat gépésze, hogy egy, már előre jelzett friis javítású sínparon a pályatest szétrugódott. Ekkor hirtelen kettős gözt adott a vonatnak, amely szédítő gyorsasággal rohant át a vesztes helyen. Amint Félégyháza előtt megállott a gyorsvonat, néhány utasnak olyan sérülését konstataáltak, hogy orvosnak kellett gyors segílyt nyújtani. Egyik másodosztályú kocsiiban utazott Bajcsy László nagylaki főjegyző a feleségével. Bajcsy künn állt a folyosón s a veszedelemkor egyik ablaknak esett. Az ablak betört s az üvegszilánkok a kabátján keresztül úgy megsértették a karját, hogy sűrűn patakzott belőle a vér. Rohonczy József államvasuti főfelügyelő, ki véletlenül a vonaton volt, felkérte az ugyanezen vonattal utazó Fenyves Kornél szegedi orvost, hogy a sérülteket vegye gyógykezelés alá. Az orvos Bajcsy László karjából másfél centiméter hosszú és hét milliméter széles üvegdarabot vett ki. Azután a vérzést elállította s a sebeket bekötötte, úgy a főjegyzőn, mint a többi sérülteken. Az étközökösin is jelentékeny volt a rombolás. Több kocsi bezúzódtak az ablakok. Az utasok csak ekkor tudták meg, hogy milyen irtózatossal veszedelemtől mentette meg őket a mozdonyvezető lélekjelenléte.

— **Egy indián anya hőstette.** Az anyai szeretet megrendítő martíromságáról ad hírt egy New-Yorkból érkezett tudósítás. Néhány nappal ezelőtt történt, hogy egy amerikai földrajzi tudós, William Mc. Kirby, éppen visszatérőben volt expedíciójának élén, mely a Hudson-öböl ismeretlen részeit kutatta fel, amikor egy véres sebekkel borított elgyengült indián-asszonnyal találkozott, aki könyözve, kétségbeesett szerettel szorította magához párhónapos esteomóját. Az amerikai tudós ápolás alá vette az indián asszonyt és kérdéseket intézett hozzá, hogy milyen módon került erre az elhagyott tájra, mely legközelebbi indián falatól is több száz mérföldnyire esik. Az indián anya pár szóval megmagyarázta, hogy az a törzs, melyhez ő tartozik, harcban keveredett egy másik törzssel és nekik menekülniük kellett. Ő is együtt futott a menekülőkkel, de utóbb elmaradt fölül és így került erre az elhagyott pusztaságra.

— **Es a sebek —** kérdezte a tudós — ezeket bizonyára a harcban kapta?

— **Nem, —** felelte mosolyogva az indián asszony — ezeket a szörnyű sebeket én ejtettem magamon a saját kezemmel.

Egy halászhergot emelt fel a földről és a tudósának nyújtotta:

— **Nézd uram: ezt a darabka húst, amelyet a horgon látsz, egy félórával előbb vágtam ki a karomból, mielőtt rámtaláltál...**

A tudós és kísérete iszonyodva néztek az asszonnyra, de ez mosolyogva magyarázgatott tovább:

— **Három nap óta éheztem már, emlőim teljesen kiapadtak, ezt az apróságot pedig az éhhalál szörnyű réme fenyegette... Mit tén-**

tém volna mást? a saját testemből vágtam ki néhány húsdarabot, azt a horogra tettem és csakugyan sikerült is fognom néhány halat...

A tudós és kísérete megrendülve hallgatták az indián anya vallomását. Néma tiszteletük jelül önkéntlenül is leemelték kalapjaikat.

— **Sikkasztó tisztek.** A tizenkettedik orenburgi kozákezered parancsnokát és sok tisztjét azzal vádolják, hogy 500.000 márkát elsikkasztottak.

— **Számozott pohár.** Orvosi körökben azt az eszmét pendítették meg, hogy közegészségi tekintetben igen hasznos lenne törvényhatósági szabályrendelet alkotásával elrendelni, hogy vendéglőben az italt csak számozott pohárban lehessen kiszolgálni. Így aztán minden ivó megjegyvezheti magának a pohara számát s ellenőrizheti, hogy a pohár újabb megtöltésénél ne a más poharát tegyék eléje. Az ötlet életrevaló, de gyökeresen úgy oldanák meg a kérdést, ha azt a kocsmáros, aki minden poharat minden használat után tisztára ki nem mos (még pedig nem közös medenczéből — pfuj! — hanem csapból folyó vízben), szigorúan megbüntetik.

— **Leugrott a robogó vonatról.** Tragikus sors ért tegnap egy messze idegenből Lugosra igyekvő asszonyt. Lazsó Béláné Zelenák Borbála a neve és Alsóvereczkéről jött Lugosig, hogy az ottani viszonyokat megismerje. Az ura ugyanis gépész és egyszerre két helyen, Beszteczén és a lugosi földműves iskolánál nyert alkalmazást. Előbb Beszteczénre indult, utközben azonban gondolt egyet s inkább Lugoson akart szétélni, ahol az állami intézet ajánlatát előnyösebbnek vélte. Hosszu uton zsufolásig tömve voltak a vonat utasokkal, egy percznyi nyugta nem volt, úgy hogy amikor Temesvárra ért, már egészen elálmósodott. Jó helyhez jutott, azon elaludt. A kalauz elfelejtette felkelteni, így hát tovább vitte a vonat. Az étközökoci pinczére emlékezett rá, hogy Lugoson akart az asszony kiszállani és fölírta. A szerencsétlen nő álmos fejjel nagy ijedtében összekapta a holmiját s a nyitott ajtón át kiugrott a teljes gyorsasággal rohanó vonatból. Épp a gavadiai ut sorompójánál zuhant ki s a váltónál szöveget képező vágányba ékelődött a lába. Jajgatására odasiettek az emberek, beszállították a kórházba, ahol a lábáról csafatokban lógó húst egészen leszedték. Olyan irtózatossal sérüléseket szenvedett, hogy amputálni kellett a lábát. A rendőrség a férjet táviratilag értesítette a szerencsétlenségről. Kihallgatása során elmondta az asszony, hogy otthon négy kis-korú gyermeke várja.

— **Az indiánok zenéje.** Miss Alice Fletcher, aki az indiánok szokásainak és erkölcsének a vizsgálatával etnográfiai körökben már bizonyos nevet szerzett magának, most az indiánok zenéjét tette kutatásai tárgyává. Miss Fletcher fonográf-felvételekkel az indián falvakat és az érdekesebb énekeket beleénekelte a fonográfjába. Az indiánok nemcsak nem támasztottak eziránt nehézségeket, mint ezt könnyen hinni lehetne, hanem még nagy megtiszteltetésnek tekintették és igyekeztek a dalokat a lehető legprecízebben előadni. Hozzáértő zenészek, akiknek alkalmuk volt ezeket a fonográf-felvételeket meghallgatni, el vannak ragadtatva a dalok szépsége által. Eddig az indiánok zenéjét nyersnek és egyhangúnak tartották. Mint a fonográf-felvételek bizonyítják, ennek éppen az ellenkezője áll. Az indián zene rendkívül fejlett és sok tekintetben analóg a legmodernebb zeneszerzőink muzsikájával. A „Wo Way“ (békepipa) című himnusz egynémely motívuma például Wagner Richárd motívumaira emlékeztet. A dalok ritmusa többnyire egyszerű, de van olyan komplikált is, amelyeket csak Schumann vagy Chopin használt. Egyik feltűnő ritmusbeli sajátosság, hogy rendkívül sokszor fordul elő egy felütésszerű hang, amelyet dolszóval markiroznak és amelyvel az európai népek zenéjében csak a skót népdalokban találkozunk. A kottairást az indiánok nem ismerik. A dalok apáról-fiúra szállnak és így maradnak fenn. Van nekik szomorú és vig dalaik, tárgyuk szerint pedig leginkább vallási, harci és szerelmi dalok. Ha karban énekelnek, úgy a daloknak valami sajátos harmonizálása hangzik ki, amely azonban még nincsen behatóbban megvizsgálva.

— **Gyilkos szerelm.** Berlinben Jonel Dima huszonkét éves vegyész önmagát és kedvesét, Wolter Klára clarusitónist cizankálival megmérgezte.

— **A segédjegyző büne.** Bukova községben az adórendező-bizottság nagy visszaélésnek jött nyomára. Pap Valér segédjegyző a befizetett adókat elcsikkasztotta és azokat hamisan könyvelte el. Az összeg nagyságát még nem lehetett megállapítani. Az ügyészség a sikkasztó segédjegyzőt előzetes lefektetésbe helyezte.

— **Erdőtűz.** Wesszfáliában nagy erdőégés támadt, amelynek öt-hatezer hold erdő esett áldozatul. Hannoverből katonaság indult el segítségnyújtásra. Grote lelkes segítség közben napközben meghalt. Egy erdőszél csak melegen tudtak a lángok közül kimenteni. A tűznek sok vadállatot is áldozatul esett.

— **Vesztség.** Gyöngyösről jelentik: Viselka János negyvenéves gépészen, ki két hét előtt jött haza a Pasteur-intézetből, ma reggel ismét kitört a vesztség és Miklós Györgyöt megharapta. Mindkettőjüket a Pasteur-intézetbe szállították.

— **Táncztanítók gyűlése.** A Magyarországi Táncztanítók Országos Egyesülete és az Országos Táncztanító Egyesület ma a két egyesület fuzionálása érdekében országos értekezletet tartottak. Hosszas vita után elhatározták, hogy addig is, amíg a fuzió megtörténik, a belügyminiszterhez már beterjesztett alapszabályok jóváhagyását megvárják. Kimondották továbbá, hogy augusztus 20-án közgyűlést tartanak, amikor végleg döntenek az új egyesület megalakítása kérdésében.

— **Rablótámadás egy vonaton.** A kölni gyorsvonaton egy angolt, aki a vonat egyik elsőosztályú fülkéjében utazott, megtámadták. Az angol erőteljesen védekezett, ellökte magát a rablót, aki már pénztárczája után nyult, felugrott és megpróbálta vészféket. A vonat megállt és elfogták a rablót, akiben egy nemzetközi banda tagjára ismertek, mely banda a nemzetközi forgalmat lebonyolító gyorsvonatokon már régóta garázdálkodik.

— **Az Amerikai Park meglepetései.** Minden este új meglepetések teszik változóvá az Amerikai Parkot. Az óriási sikerű júniusi műsor mellett ma fényes elite-estély lesz, melynek keretében a honvédenekar Bachó karmester személyes vezetésével monstre vonós-hangversenyt rendez. Holnap souvenir-estével kedveskedik a közönségnek az Amerikai Park. Ez alkalommal minden látogató értékes emléktárgyat kap. Az emlékestének ragyogóan szép látványossága lesz az Amerikai Park területén lefolyó karnevál, melyet a Moulin-Rouge-ban nagyszabású álarcszobából követ. Vasárnap délután a gyermekek napja lesz azzal a páratlan kedvezménnyel, hogy az egy koronás belépődíj minden látványosság megtekintésére, a Nagy Varieté bármely helyére is jogosít. Ráadásul minden gyermek ajándékot is kap. A vasárnap délutáni előadás fél öt órakor kezdődik és nyolc óráig tart.

— **Ápolónői tanulók felvétele.** A Magyar Vörös-Kereszt Egyesület július hó elején Budapesten és Miskolcon új ápolónői tanfolyamokat nyit, melyekben hat hónapon át ápolónőket szakszerűen kiképez. A felvételi legkésőbb június 20-ig kell az egyesület központi igazgatóságához, (I. Vár, Disz-tér 1. szám) folyamodni, ahol a közelebbi feltételek is megtudhatók.

— **Halálozás.** Novák Jenő máv. hivatalnok e hétfőn rövid szenvedés után elhunyt Budapesten.

Márton Döme államrendészeti gondnokot súlyos csapás érte. Hitvese, Papp Berta tegnap váratlanul meghalt. Temetése június 5-én délután fél öt órakor lesz a Majláth-utca 33. számú gyászszobából.

Rajnai és körösladányi Stesser József nyug. belügyminiszteri tanácsos, a Lipóttrend lovagja és a szerb Takovka-rend tulajdonosa, tegnap hosszas betegség után 64 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután fél öt órakor lesz a farkasréti temető halottasházából.

— **Rendőri hírek.** Villamos elgázolás. Tegnap este a Gróf Haller-utczában a 625. számú közuti villamos kocsi elütötte Votova Tivadar boltiszolga-harmadfél éves János fiát. A gyermek a gyalogjárón játszadozva a kocsi elé szaladt, amelyet a kocsivezető már nem tudott megállítani. A gyermek azonnal meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — **Életunt mázoló.** Vándorfer Ferenc mázoló a Keneli-utca 41. számú házában levő lakásán ma délután fűakasztotta magát. Mire észrevették, meghalt.

— **x Igyék naponta ebéd előtt dr. Hommel-féle Haematogent.** Étvágya fokozódik, idegrendszere erősödik és rögtön helyreáll közérzése. Kérjen azonban kifejezetten dr. Hommel-féle Haematogent és utasítson vissza minden utánzatot.

— **x Szívbeteg és véredényelmesedés ellen Finsen-féle ivóvíz-fürdőt** alkalmaz dr. Hönig Izsó villanygyógyító intézetében (Budapest, IV., Károly-körút 24.) Ezt az eljárást a kopenhágai Finsen-intézetben több, mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalommentes gyógyeljárás sikerét szívbillentyűbeteg, szervizombetegedés, véredényelmesedés, ideges szívbeteg és szívzorongási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

— **x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

— **x Fodor-féle vívőterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös sord fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Németek a Vigszínházban.** A berliniek bucsuzól ma este „Faust”-ot adták igen szép, átgondolt, sok helyütt mélyen járó, hangulatos előadásban. A közönségnek rendkívül tetszett ez a mintaszerűen megrendezett előadás és a távozó berliniektől sok tapással és kihívással bucsuzott.

(*) **Az Operaházban** holnap, szombaton az idény utolsóelőtti előadásán Hajduné K. Honaszony vendég és Kertész Vilmos, ösztöndíjas tag fellépésével a „Varázsfuvola” kerül színre a következő szereposztásban: Pamina — Hajduné, Tamino — Kertész Vilmos, az éj királynéja — Sándor Erzsébet, Patagóna — M. Szeyer, a három hölgy: Kaczer, Diósiné, M. Valent, a három nemtő: Payer, Berts, Váradi M., Sarastro — Erdős, Patagóna — Dalnoki V., Monstater — Déry, a három pap: Szemere, Kertész Ödön és Mihályi. Vezetőjenk Benkó Henrik, rendező Alszlaghy Kálmán főrendező. Az előadás, melynek jövedelme a m. kir. Operaház és Nemzeti Színház nyugdíjintézetét illeti, 7 és fél órakor kezdődik. Vasárnap, az évad utolsó előadásán Erkel „Hunyadi László”-ja van műsoron, Sebestény Sára, Sándor Erzsébet, Arányi, Pichler, Váradi S., Szendrői és Mihályi énekli a főbb szerepeket. (Rendkívüli bérletszűnet 13., kezdete 7 és fél órakor.)

(*) **József főherceg a Courtens-kiállításon.** Francois Courtens gyűjteményes kiállításának a Könyves Kálmán művészeti szalonjában csütörtökön délután előkelő látogatói voltak. József főherceg és Augustus főhercegnő jelentették be látogatásukat, kérve, hogy minden fogadtatás nélkül akarják a képeket megnézni. A fejedelmi vendégek pontban félöt órakor érkeztek automobilon a kiállítási palota elé és Horváth Géza igazgató kalauzolásával a kiállítási szalonba mentek. Több mint félóra hosszat gyönyörködött a főhercegi pár az igazán művészi képekben és végül a „Hullámterés” című képet meg is vásárolták. A kiállítási szalonban volt kifüggesztve Spányik Kornél festőművésznek egy képe is, amely a látogató főherceget atyját, néhai József főherceget ábrázolja. A szép kép megragadta a főhercegi pár figyelmét és azt is megvásárolták. Azután érdeklődött még a főherceg az iránt, hogy a Courtens-kiállítás meddig marad nyitva s megígérte, hogy azt, ha lehet, még egyszer megnézi.

(*) **„Édes teher”.** A Vigszínházban holnap, szombaton mutatják be Heltai Jenő új énekes vígjátékát, az „Édes teher”-t. Az újdonság eseménye egy elmésen kidolgozott válsági történet körül forog, amelynek hőseit Göthné Kertész Ella és Göth Sándor ábrázolják. Kornai Berta alakítását a kültekli színház primadonnájának szerepében több énekes táncszám tarkítja. Főbb szerepet játsszanak még Haraszthy Hermin, Szerémy Zoltán, Vendrei Ferencz, Tihanyi Miklós, Sarkadi Aladár, Harsányi Rezső.

(*) **Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat** választmánya most tartotta meg utolsó ülését a nyári szünet előtt Molnár Viktor közoktatási államtitkár elnöklésével a városligeti Műcsarnokban. Legelsőbb Benkó Kálmán igazgató terjesztette elő jelentését s tudatta a választmányal, hogy József főherceget, akit az ez idei közgyűlés egyhangú lelkesedéssel a társulat védőjévé választott, azt elvállalta és kilátásba helyezi, hogy a társulat törekvéseit töle telhetőleg a legszélesebb körű támogatásban fogja részesíteni. Jelentette ezután, hogy a tavaszi kiállítás bevételének és látogatóinak a végső eredménye messze fölülmúlja az utóbbi tíz esztendőben rendezett bármely kiállításnak az eredményét s ez a nagy siker kétségkívül legelsősorban Benezur Gyula hatalmas millenniumi festményének tulajdonítható. A kiállítást ötvennyolc nap alatt majd havanezer látogató nézte meg, míg az iskolák növendékeinek száma nyolcvan-ezerre rugott, úgy, hogy az összes látogató száz negyvenezret tett. A választmány a jelentést tudomásul vette s ezután az elnök meleg szavak kíséretében, a választmány eljenzet: közben nyújtotta át Zala Györgynek a társulati díjjal való kitüntetéséről és Sámuel Kornálnak a báró Harkányi Frigyes-féle díjjal való kitüntetéséről szóló okiratot. Az Erzsébet-emlék pályázat bíráló-bizottságába rendes tagul Zala Györgyöt, póttagul pedig Ligeti Miklóst küldötte ki. Bálint Zoltán építőművész javaslatára a választmány csatlakozott a Magyar Építőművészek Szövetsége és a Mérnök- és Építész Egyesületéhez a kérelméhez, hogy a pályázat határidejét legalább decemberig kitöltsék. Zala György figyelmébe ajánlotta Molnár Viktor államtitkárnak a műcsarnok kibővítésére irányuló kérését és kérte annak sürgős elintézését. Az államtitkár ki-

látásba helyezte, hogy a lehetőséghez képest mielőbb iparkodni fog a kérdést dülőre vinni, amit a választmány örömmel és közönnyel vett tudomásul. A választmányon egyidejűleg az összes művészeti szakbizottságok is ülést tartottak Jendrassik Jenő helyettes-igazgató elnöklésével. Az ülésen megalkotották a segély- és nyugdíjalapot kezelő bizottságot, amelynek tagjaiul megválasztották: Bruck Miksát, Hegedüs Lászlót, Jendrassik Jenőt, Róna Józsefet és Zala Györgyöt.

(*) **Színházművészeti kiállítás.** Az Iparművészeti Társulat kiállítási bizottsága tegnap tartott ülését foglalkozott a színházművészeti kiállítás eszméjével, amelyet Márkus László, a Magyar Színház rendezője vetett fel, aki a kiállítás programjára vonatkozó javaslatát írásban is beterjesztette. Az ülésen jelen volt dr. Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház rendezője is. Márkus László előterjesztése alapján a bizottság részletesen foglalkozott a kiállítás tervével, amelynek megvalósítása tekintetében különösen dr. Hevesi Sándor szolgált a bizottságnak értékes utbaigazításokkal. A kiállítás végleges programját még nem állapíthatta meg a bizottság, hanem elhatározta, hogy felkéri az illetékes szakembereket, elsősorban a fővárosi színházak rendezőit. Legy tájékozódjanak arról, hogy milyen anyagot lehet itthon, vagy esetleg a külföldön összegyűjteni egy ilyen kiállítás céljára és ennek alapján terjesztsek be részletes javaslatukat a kiállítási bizottság elé. Dr. Hevesi Sándor a maga részéről készségesen felajánlotta és megígérte ebbeli munkásságát és annak a reménynek adott kifejezést, hogy a cél érdekében a többi színházi rendezők is mindent el fognak követni. Ha ez az anyag összegyűjt, újból tárgyalás alá veszi a kiállítási bizottság a dolgot és ekkor majd végleges elintézt nyer a kiállítás programja, helye és ideje. Foglalkoztak egy a kiállítással kapcsolatosan létesítendő művészi marionett színház felállításának tervével is, de ennek tárgyalását is csak a program elkészültével vehetik fel érdemben, amelynyiben erre nézve a rendezendő kiállítás helye képez első sorban megoldási kérdést.

(*) **A Magyar Képzőművészek Egyesülete** Róna József elnöklésével tegnap este igen népes gyűlést tartott a városligeti Műcsarnokban, amelynek tárgysorozata a venelezi magyar művész-ház és az Erzsébet-emlék ügye szerepelt. Az ülés jegyzőkönyvét Déry Béla vezette. Elsőnek Jendrassik Jenő festőművész terjesztette elő hosszabb jelentését, aki mint a kiállítás egyik rendezője alaposan ismeri a házat, s rámutatott annak előnyére és hibáira. A kérdéshez azután igen sokan szóltak, úgy, hogy terjedelmes vita fejlődött, amelynek eredményeképpen a gyűlés kimondotta, hogy mindazokat a művészeket felkéri, akik Venelezebe utaznak a nyáron, hogy a magyar művészetről az őszel írásbeli véleményt nyújtsanak be és ezeket összegezve, fogja az egyesület memorandumát megszerkeszteni és a kultuszminiszterhez fölterjeszteni. Az Erzsébet-emlék pályázat bíráló-bizottságába rendes tagul Róna Józsefet és póttagul Kallós Edét küldötte ki. A bizottsághoz a gyűlés határozatára az egyesület átiratot intéz, amelyben a pályázat határidejének decemberig való meghosszabbítását kéri.

(*) **Hoffmann meséi.** A Budai Nyári Színházban holnap, szombaton Offenbach „Hoffmann meséi” című operája kerül színre. Olympia—Giulietta—Antónia hármasszerepét vendég: Ch. Révy, Aurélie, Hoffmann Bejczy, a többi főbb szerepeket Albert Erzsébet, Vajda, Rózsa, Kiss Mihály, Virágh és Kövessi énekli.

(*) **Egyiptom a Margitszigeten.** Az „Amatör” szerkesztője ugyancsak buzgólkodik azon, hogy a Margitszigeti főhercegi kastélyban rendezett szép és érdekes fényképképzőművészeti látogatótársaságát még jobban fokozza. A látogatókról a helyszínen eszközölt díjtalan művészi fényképfelvételeken, az amatör fényképezők versenyén, szebbnél-szebb fényképek kiállításán kívül még élvezetes és tanulságos, vetített képekkel kísért előadásokon való részvételre is jogosít az a sokszelvényes kis belépődíj, melynek 50 fillér csupán az ára. A vetített előadások sorozata szombaton este kezdődik és először Egyiptom kerül — szebbnél-szebb színes képekben — bemutatásra. A délutáni látogatók jegyzelvényei az esti vetítő estélyre is jogosítanak. A kiállítást, amely hétköznapokon délutáni 3 órától vasárnap és ünnepnapokon egész nap, éjjel 11 óráig van nyitva, állandóan igen nagyszámú és előkelő közönség látogatja és úgy az eredeti kollektívából, mint a helyszínen felvett képekből is igen soknak akadt már vevője. Az iskolák növendékeinek csoportos látogatására a délelőtti és kora délutáni órákat tartotta fenn a kiállítás rendezője; előzetes bejelentések „Az Amatör” szerkesztőségéhez Baross-tér 15. szám alá, esetleg telefonon is (94—19) intézhetők.

(*) **Hangverseny.** A belvárosi songora-tanintézet 1909 június 10-én, csütörtökön délelőtt tizenegy órakor a skót polgári leányiskola dísztermében vizsgálati hangversenyt rendez.

(*) A Jarno-társulat ma, szombaton a legkiválóbb francia vígjátékok egyikevel, a „Schwanengesang” cíművel bucsúzik a főváros közönségétől. A darab a legújabb francia irodalomnak egyik legkedvesebb hajtása. Budapesten ezúttal kerül első ízben színre. Ma a főszerepeket Jarno József igazgató, Kaethe Krenn, Pohl-Weiser, Lehne Schöller, Lotte Erol és a társulat több jeles tagja játsszák. A „Die Dame von Moulin Rouge” szombati második előadására váltott jegyek ezen előadásra érvényesek.

(*) Egyházi zene. A Szent István-bazilika ének- és zenekara június 6-án, vasárnap, a nagymise alatt Mozart c-dur miséjét adja elő, Sztoja novits Jenő karnagy vezetésével. A mise magánrészeit Makray Erzsébet, Wenser Margit, Pichler Elemer és Horváth N. János éneklik.

FŐVÁROS.

A fővárosi törvény revíziója.

— Az albizottság javaslata. —

Budapest, június 4.

A főváros törvényhatósági bizottsága dr. Feleki Béla indítványára harmincztagú bizottságot küldött ki, hogy a fővárosnak az 1872. évi 36. t. cz. revíziójára vonatkozó kívánalmait egybefoglalja. Ez a bizottság albizottságot küldött ki az alapvető munkát előkészítése végett. Az albizottság tagjai Bárczy István polgármester, dr. Vaszilievits János alpolgármester, dr. Feleki Béla, dr. Heltai Ferencz, dr. Kunz Jenő, Márkus József, dr. Plathu György és Vásonyi Vilmos. Az albizottság elkészült jelentésével, mely teljes mértékben alkalmas arra, hogy azokat az okos intézkedéseket, melyek dr. Felekit indítványtételében vezették, megvalósítsa. Javaslataiból közöljük a következőket:

A város szervei: a) a képviselőtestület; b) a városi választmány és a bizottságok; c) a polgármester és az alpolgármesterek; d) a tanács, ideértve az összes központi hivatalokat; e) a kerületi előjáróságok és a kerületi választmányok; f) az árvaszék; g) a számvizsgáló-hivatal.

A képviselőtestület tagjainak száma legfeljebb 250 legyen.

A póttagok rendszere fentartandó. A képviselőtestület elnökét és alelnökét maga választja saját kebeléből.

A képviselőtestületi tagság tartamára nézve a mai állapot, vagyis a képviselőtestület felében való megújítása a háromévenként hat évre való választással fentartandó.

Kimondandó azonban, hogy a régi képviselőtestület megbízása addig tart, míg az új képviselőtestület meg nem alakult.

A fővárosi községi választói jogot általánosnak, egyenlőnek és közvetlennek kívánjuk; nevezetesen szavazatot óhajtok adni minden férfinak, aki huszonegyedik életévét betöltötte, aki magyar állampolgár, a város területén legalább egy év óta állandó lakással bír és nincs a választói joggal összeférhetetlen közszolgálatban, vagy a választói jogszünetéből kizárva.

A választói jogi, összeférhetetlenségi és kizárásai esetek a szokásosak volnának.

A választhatóságra nézve alapvetően azt tartjuk elfogadhatónak, hogy minden választó választható legyen.

Ennélfogva eltörölnöket tartjuk a virilizmust, mely nem egyéb, mint a választhatóságnak cenzus-hoz és pedig magas cenzushoz kötése.

A választhatóságot kizáró okok tekintetében a szokásokra utalunk. Kimondandóknak véljük azonban, hogy azok az okok, melyek a választhatóságot kizárják, a meglévő képviselőtestületi tagságot is megszüntessék. Továbbá automatikusan megfosztani kívánjuk képviselőtestületi tagságától azt, aki hosszabb ideig nem teljesíti képviselői tisztét.

Nyílt kérdésnek hagyjuk, hogy az elsőfokú büntetőbírói ítélet hatálya alatt álló képviselők jogaik gyakorlásától ne függesztessenek-e fel.

Végül a községi egyenes adót nem fizetőket is kizárni kívánjuk a választhatóságból.

Az összeférhetetlenség eseteit következőképp kívánjuk megállapítani:

Nem lehet városi képviselő, vagy mennyiben már az, tisztségét elvált:

1. A fővárosnak, valamint valamely alapjának, alapítványának, vagy üzemének fizetett alkalmazottja;
2. bármely felekezet papja;
3. aki a fővárossal (alapjával, alapítványával, üzemével) szerződési viszonyban van vagy ilyen viszonyba lép, kivéve a földhasználatot, a telekhasználatot, a lakásbérletet; a főváros (vagy valamely alapja, vagy alapítványa), tulajdonában levő vendéglői, kocsmái, vagy kávéházi üzlet bérlete azonban megállapítja az összeférhetetlenséget;

4. aki a fővárossal (alapjával, alapítványával, üzemével) állandó szerződési viszonyban levő vagy ilyen viszonyba lépő kereskedelmi társaságnak igazgatója, felügyelő bizottsági tagja vagy alkalmazottja, kivéve, ha a társasággal a főváros csak kölcsönszerződést köt, ott pénzkészletét helyezi el, vagy oly ügyet köt, mely a 3. pont kivételei közt szerepel.

Kimondandóknak tartjuk, hogy városi képviselőnek a fővárosnál elintézés alatt álló ügyekben díjazásért közbenjárni nem szabad.

Ügyvédi minőségben pedig a városi képviselő csak oly ügyekben járhatson el, melyekben a főváros mint hatóság szerepel. Oly ügyekben, melyekben a főváros mint magánjogi alany szerepel, továbbá kizárólagos ügyekben a képviselőtestület tagja a főváros ellen ügyvédi képviseletet ne vállalhatson.

A választás titkos legyen, a titkosság minden biztosítékával.

A választás kerületenként történjék és pedig lajstromos rendszer szerint.

Helyesnek tartanók a kisebbség képviseletének biztosítását.

A választói névjegyzék állandó választói nyilvántartásra (kataszter) alapítandó.

A választás egy napon bonyolítottassék le és pedig hétköznapon.

A szavazás legfeljebb 3000 választót felölölő szavazóköri körökben történjék.

A választások elbírálása az igazoló választmányt illesse, melynek határozata ellen panasz emelhető a közigazgatási bíróságnál.

A városi választmány.

A képviselőtestületnek fenn nem tartott és a kerületekhez át nem utalt önkormányzati ügyek intézése a képviselőtestület által alakítandó választmányra volna ruházandó. E választmány, mely a városi választmány nevet viselhetné, állna a polgármesterből, a két alpolgármesterből és harmincz tagból, kiket a képviselőtestület három évenként újjalakulása alkalmával választ. A városi választmány elnöke a polgármester. A határozatképességhez a tagok több mint felének kell jelen lennie.

A szakbizottságokat, mint véleményező testületeket, a városi választmány mellett is meghagyandóknak tartjuk.

A polgármesteri tisztséget, a minősítés kikötése nélkül, a képviselőtestület által szabadon választott polgárral kívánjuk betölteni. A polgármester 6 évre választandó. Az alpolgármesterek, kik a polgármester helyettesei, szintén minősítés kikötése nélkül, a képviselőtestület által 6 évre szabadon választandók a polgárok közül. A polgármester és az alpolgármesterek választásánál a képviselőtestület tagjai felének jelen kell lennie. A tanács elnöke a polgármester, kit az általa megbízott tanács tag helyettesít; tagjai az alpolgármesterek és a tanácsnokok; az utóbbiak főiskolai minősítésű hivatalnokok. A tanácshoz tartoznak még az összes központi hivatalok.

A ker. előjáróságokra nézve az 1893. XXIII. t. cz. ben megállapított és már meggyökeresedett szervezetet nem kívánjuk megváltoztatni.

A tanács tagjait és a főtitkárságokat a képviselőtestület választja 6 évre, a többi alkalmazottakat a polgármester nevezzé ki élethossziglan. A főpolgármesteri állás megszüntetendő. A fővárosi közmunkák tanácsa intézményét eltörölnöket tartjuk.

Az albizottság jelentéséhez Kunz Jenő és Plathu György külön véleményét adták.

Kunz Jenő három választótestületet akar. Az első testületbe tartozik, aki 20 korona, a másodikba, aki 5 korona adót fizet, a harmadikba, akinek legalább két év óta lakása van Budapesten. A fővárost 20 kerületre osztja s mindegyik 15 bizottsági tagot választ, még pedig az első választótestület 7, a második és harmadik 4-4 tagot. Választó pedig, akinek legalább öt éve van állandó lakása. A közgyűlés határozatképességéhez a tagok kétharmadának a jelenlétét kívánjuk. A városi választmány hatáskörét még jobban ki akarja terjeszteni.

Plathu György különvéleményében azt kívánja, hogy az legyen választó, akinek az Andrassy-féle törvényjavaslat szerint két és három szavazata van és öt éve lakik Budapesten. Az egy szavazatúak közül az ipari munkást és a katonaviselt embert fölveszi községi választónak. Nem helyesli, hogy az állami tisztviselőket és a papokat ki akarják zárni a törvényhatóságból. A bizottsági tagok számát 300-ban kívánja megállapítani. A polgármesterre fenn akarja tartani a mostani minősítést, a tanács tagjait is élethossziglan kívánja megválasztani. A városi választmányt fölöslegesnek tartja. Az ügyosztályokat kívánja önállóítani s az ügyosztályok bizottsági tagok bevonásával határozni a kisebb jelentőségű kérdésekben.

(*) A főváros közéleti bizottsága ma délután Kun Gyula tanácsos elnöklésével ülést tartott, a melyen dr. Seregi Zoltán tanácsjegyző és Borvendég Ferencz fogalmazó voltak az előadók. Az ülést

legnagyobb részét napirend előtti felszólalások foglalták le. A napirenden szereplő többi tárgyat, amelyek lényegtelen természetűek voltak, vita nélkül intézte el a bizottság.

(*) A főváros zárszámadásai. A főváros pénzügyi bizottsága mai üléséből dr. Heltai Ferencz, báró Herzog Péter, dr. Feleki Béla és Telkes Aladár bizottsági tagokat küldötte ki a főváros múlt évi zárszámadásainak felülvizsgálására.

DIABOLO!

Legjobb óvszer férfiaknak és nőknek!

Orvosilag ajánlva: Ártalmatlan! Vegytiszta! Feltétlenül megbízható! Sterilizált! Egy üveg (tartalmaz 6 adagot) 3.50. korona. Két üveg (tartalmaz 12 adagot) 6.— korona.

Egyedüli főraktár:

POLLITZER SÉRÜMBULATORIUM
speciális orvosi
Pénelő-intézet Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. felém.

EGYESÜLETEK.

(—) Az Országos Szegényügyi Egyesület június hó ötödikén délelőtt tizenkét órakor tartja Budapesten, az új városház termében rendkívüli közgyűlését.

(—) A Budapesti Orvosok Szövetsége június 5-én, szombaton délután 6 órakor a budapesti kir. orvosegyesület nagytermében (VIII., Szentkirályi-utca 21.) felolvasó ülést tart, amelyen dr. Békés Aladár az osztrák vasuti orvosszövetség elnöke, ismerteti az ottani viszonyokat.

(—) A Budapesti Ügyvédi Kör gyűlése. A Budapesti Ügyvédi Kör tagjai elhunyt pénztárosoknak, dr. Róth Jakab ügyvédnek temetésén vasárnap délelőtt 10 órakor testületileg jelennek meg a VI., Gróf Zichy Jenő-u. 3. szám alatti gyászszobában.

(—) A Nőtisztviselők Országos Egyesülete június 5-én, szombaton esti sétát rendez a Gellért-hegyre. Találkozás a hegy alján, az Erzsébet-híd budai oldalán este 8 órakor.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Biróságok köréből. Az igazságügyminiszter az újvidéki munkásbiztosítási választott bíróság helyettes elnökévé Vékey Zoltán újvidéki törvényszéki bírót három év tartamára kinevezte.

§ A zágrábi pör. A mai tárgyaláson, amelyen Accurti ügyész helyett Dozsir ügyész jelent meg, az elnök kihirdette az itélőtanács határozatát, amely helyt ad az ügyész abbeli indítványának, hogy felolvastassák az amerikai „Srbobran” cikkeit, noha kevés fontosságuk van a vádra és inkább csak azt mutatják, hogy az amerikai „Srbobran” összeköttetésben volt a zágrábi „Srbobran”-nal. A közlemények felolvasására az elnök zárt tárgyalást rendel el, ami ellen Hinkovics védő semmiségi panaszt jelentett be és egyben indítványozta, hogy a cikkek felolvasását a gyorsírók jegyezzék, amely indítványát a bíróság elutasította. Ezután belefogtak a cikkek felolvasásába, ami eltartott a déli szünetig s egész délután is folytatódott.

§ Bepanaszolt járásbíró. Pollák János szövetségi likvidátornak a múlt év folyamán az I—III. kerületi járásbírósnál Petz István kir. járásbíró előtt egy tárgyaláson meg kellett jelennie. A tárgyalóterem zsufolya volt felekkel és Pollák János meguntván a várakozást, türelmetlenül kezdett és több ízben hangosan kifakadt emiatt. Ezért a bíró erősen rendreutasította. A rendreutasítás miatt Pollák panaszt emelt Pécsy Imre táblabírónál, a járásbírósnak vezetőjénél Petz ellen. Beadványában elpanaszolta, hogy a bíró indokolatlanul utasította rendre és csak a boszu vezette, mert akkor, amikor a bíró házában lakott, vele konfliktusba keveredett. Azonkívül több sértő kifejezéssel illette a járásbíró és beadványában. A megrágalmazott járásbíró panaszára a királyi ügyészség vádat emelt Pollák ellen hatóság előtti rágalmozás miatt. A vádtanács ma vád alá helyezte Pollák Jánost.

§ Revolveres segítség. Nagy ribilliót okozott néhány héttel ezelőtt a Nagykörön-utczában, hogy Boros József viceházmester szerelemföltésből rálőtt egy szobaleányra. A neki dühösödött embert a lövedékezés zajára egybeverődött közönség nem tudta lefegyverezni és ezért rendőri segítséget hívtak. Az előhívott rendőr sem bírt a revolverrel fenyegetőző viceházmesterrel. A rendőr felszólítására a közönség köréből előlépett **Hacsak Ervin**

kereskedőseged, aki felajánlotta a rendőrnek a nála lévő Browning-revolvert. A rendőr azonban nem ismerte ezen fegyver kezelését s kérte Hacsékot, hogy mutassa meg neki, hogy kell löni a fegyverrel. Boros József ezt látva, rálőtt Hacsék Ervinre, illetve a rendőrré. Ekkor Hacsék Ervin a kezében lévő Browning-revolvert elsütötte s a golyó Boros Józsefet oly szerencsétlenül találta, hogy május 10-én szenvedett sérüléseibe belehalt. A királyi ügyészség indítványára alapján dr. Kiss István vizsgálóbíró szándékos emberölés büntetéseért rendelte el Hacsék Ervin ellen a büntetővizsgálatot. A törvényszék vádpancája ma helyben hagyta a vizsgálóbíró határozatát. A szándékos emberölés büntetével vádolt Hacsék Ervin ellen tovább folyik tehát a vizsgálat, de vizsgálati fogság nélkül.

§ **Hamis okmányok.** Hunyadmegyei árvászekőnek egyik ülnöke, Pankl Vilmos állandóan nagylábon élt és keresetén túl költségeit. Adósságot adósságra halmozott, elannyira, hogy fizetését is letiltották. Két évvel ezelőtt új költségre volt szüksége, de a bankok csak az esetben voltak hajlandók neki hitelezni, ha igazolja, hogy fizetése letiltva nincsen. Pankl, hogy ezt a célját elérje, egy oly hatósági bizonyítványt állított ki, amelylyel a megyei számvevőség igazolja, hogy fizetése nincs letiltva. Odahamisította az okmány alá a számvevőségi főnök és pénztáros aláírását is. E hamisítás természetesen csakhamar kitudódott és az árvászekői ülnök a törvény elé került. A dévai törvényszék a vádlott árvászekői ülnököt közokirat-hamisításért egy évi és hat heti fogságra ítélte. A marosvásárhelyi tábla helyben hagyta ezt az ítéletet, amelyhez ma dr. Vargha Ferencz koronabíró helyettes felszólalása után, a kir. Kuria is hozzájárult.

§ **A szerelem áldozata.** Ersching Irma fiatal varróleány viszonyt folytatott egy hűbérnökként. A viszonynak következménye lett és a leány egy leánygyermek szült. A leány elkeseredésben néhány hétre rá lügköldattal megitta gyermekét és öngyilkossági szándékkal maga is ivott a maró folyadékból. A mentők mindkettőjüket a Szt János-kórházba vitték, ahol a kéthónapos gyermek meghalt, míg az anyát sikerült megmenteni. A királyi ügyészség szándékos emberölés kísérletének büntetéseért emelt vádat Ersching Irma ellen, akét a törvényszék vádpancája ma vád alá helyezte.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Hetedik nap. —

A Derby-napot megelőző programmnal igen sikeresen van összehajlítva s nagyon élénk versenyekre van kilátásunk. Két jobb díjazású korteherverseny van az érdeklődés középpontján, melyekben klasszislovak mérkőzése kelti fel az érdeklődést, de azonkívül egy jól díjazott handicapot is látunk, melyet nem hagyhatunk megemlítés nélkül.

A 8000 koronával díjazott *Kisbér öcsés-verseny* 1200 méterén, mely hárommévesek számára van fenntartva, még tizenkilenc nagyon jó képességű teli-vár bír indulási joggal, köztük Graditz két lóva is szerepel. Az egyik német ló, Haarlocke, a Bona Vista-versenyben igen könnyen hagyta maga mögött három jónak tartott hárommévesünket és ennek alapján első esélyt kellene neki adnunk, de a holnapi futamban megváltozott súlyviszonyok közt áll starthoz és ezért nem hiszszük, hogy ebben a futamban is győztesen kerüljön ki. Az első esélyt mi *Kunilindenc* adjuk a *graditz* kiküldött előtt, de a Springer-lovak közül bármelyik induljon is, szintén bele fog szólni a végküzdelemben.

A *Tribümdíj* 2000 méterén jó képességű három és négyévesek találkoznak és ebben a futamban is szerencsét próbálnak a németek. Az idősöbbségek közül jobbakk Virgilius, Vörös király, Flapdoodle, Gaboriau, míg a háromévesekből Maillart, Sarristi, Berengar, Baresay számítanak. A súlyokat és az eddigi teljesítményeket vizsgálva, az első esélyt *Virgiliusnak* adjuk *Flapdoodle* és *Gaboriaunak* előtt.

A *Beregvölgy-handicapban* a legnagyobb súlylyal — 64 kilóval — *Bonfini* áll starthoz, ami még nem rontja le minden esélyét és ezért első sorban jelöljük *Reine* és *Verőfény* előtt. Jól áll még a skálában *Denise* is.

Jelöltjeink:

- I. *Virgilius* — *Flapdoodle* — *Gaboriau*.
- II. *Pusztateleki ménés* — *Paraber* — *Tilos*.
- III. *Kunilinde* — *Graditz* ist.
- IV. *Aladin* — *Adige* — *Alabárd*.
- V. *Bonfini* — *Reine* — *Verőfény*.
- VI. *Mautner* ist. — *Nikita*.
- VII. *Alighanem* — *Gourla*.

( ) **Magyar automobilisták a Henrik herceg gépkocsis-mérkőzésén.** A június 10-én Berlinből kiinduló és Magyarországon át München felé irányuló nemzetközi automobil-mérkőzés magyar résztvevői már mind elindultak Berlinbe. A mérkőzők: gróf Bánffy Miklós kolozs megyei főispán (Fiath-kocsi), dr. Pillassanovits Antal (Benz-kocsi), Röck István (Röck-kocsi), vezeti ifj. Röck István, egy másik Röck-kocsit Kaltenberger Sándor főmérnök vezet. Mérkőzők még: Grosz Imre dr. (Benz. kocsi), Baruch Jenő (Gobron Brillió kocsi). Örömmel üdvözljük a Röck-kocsikat, mint az első magyar gyártmányú nemzetközi versenyen résztvevő automobilokat. Remélhető, hogy a 13-án a mérkőző gépkocsikból rendezendő kiállításon a Tattersallba a Röck-kocsik is beérkeznek. A mérkőzésen mintegy 120 kocsi vesz részt Henrik porosz herceg vezetése alatt. Az előkelő vendégeket a Magyar Automobil-Klub nagy ünnepséggel fogadja. Dr. Boda Dező főkapitány szívesen megígérte, hogy a főváros utvonalaival, s a Tattersallt, a kiállítás helyét feldiszi. Az utvonalak: Váczi-ut, Teréz-körút, Erzsébet-körút, Rákóczi-ut, Baross-tér, Tattersall. A Magyar Automobil-Klub felkéri főleg az említett utvonalakon lakó fővárosi közönséget, hogy házaikat a lehető legszebben díszítsék fel június 12-ére, szombatra, mikor is a mérkőzők délután 1—6 óra között érkeznek. Mivel a fogadtatás és kiállítás miatt a vendégek vasárnap, 13-án is Budapestben maradnak, s a várost meglátogatják, kellemes meglepetés volna számukra, ha a fővárost fellebögöznék. A mérkőzők hétfőn, 11-én, reggel 9 órakor utaznak tovább a Rákóczi-ut, Kossuth Lajos-utca, Erzsébet-híd, Döbröntei-utca, Lánchíd-utca, Margit-rakpart, Zsigmond-utca-án át.

( ) **Külföldi versenyek.** Három érdekes verseny sorsa dült el a mai napon, melyek közül egyben, az angolországi Newmarketben lefolyt *Manchester Cupben* az elhanyagolt *Cargille* győzött, míg a Párisban lefolyt *Prix Ajaxban* és a németországi hoppegarteni pályán lefutott *Union-Rennenben* a favoritok győzedelmeskedtek. A három verseny eredménye a következő:

Manchester Cup. 3000 Sov. 2400 méter. 1. Howard de Warden *Cargille* (W. Higgs.) 2. Rushcutler. 3. Lischana. Futottak még: Fair Play, Norman II., Yentoi, Old China, Pom, Lagos, Menu, Silent Lady, Bushranger, Wise Mason, Strickland, Elm Twig, Quickbeam. Fogadások: 1: 7, 5: 2, 100: 8.

Prix Ajax. 20.000 francs. 2200 méter. 1. *Moulin la marche.* 2. *Négofol.* 3. *Kinglove.* Tot.: 10: 28. Helyre: 10: 16, 13.

Unionrennen. 30.000 márka. 2200 méter. 1. *Swirligal* (Cleminson.) 2. *Illo.* 3. *Marabou.* Futottak még: *Rauhref,* *Lady Like.* Tot.: 10: 21. Helyre: 10: 14, 21.

Nyilttér.

E rovatban közöltökhért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

== Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. ==

MATTONI FELE
GIESSHÜBLER
SÁVANYUVÍZ

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági helyzet.

— A földművelésügyi miniszter és az OMGE hivatalos jelentése a vetések állásáról. —

Budapest, június 4.

Az ország egész gazdasági közvéleménye lázas érdeklődéssel lesi-várja nap-nap után az időjárás fordulatait. Szinte népijólétünk kérdése most minden csepp eső, minden éltető napsugár. A gabonakereskedelem nagy központja, a budapesti gabonatorzsda, mely nemzetközi szempontból is nagy jelentőséggel bír, hetek óta szinte önmagával telítetlen lázban veri föl a buza árát s egyik nap jobban rémülődik a bekövetkezendő gyöngye termésről, mint a másik nap. A spekuláció valóságos tombol és segítségére sietnek a magántudósok is, akik teljesen értéktelen számadatokkal rémitgetik a termés számszerű becsülését várókat. Pedig ma még megbízható számszerű becsülést adni nem lehet, hiszen a vetések fejlődése is késett. Maga a földművelésügyi miniszter is elhalasztotta a számszerű becsülés közlését, nehogy esetleg bizonytalan adatokkal okozzon kárt a piacon. Annál meglepőbb tehát, hogy a földművelésügyi miniszter mai hivatalos jelentése a mezőgazdasági helyzetről, a számszerű becsülést mellőzve, oly módon adja elő, hogy általánosságban azt a benyomást kelti, mintha az ország igen gyenge termés előtt állana. A jelentés tele van a határozatlan és tágértelmű kitételek egész sorával. Az egyik helyen az esőről azt mondja, hogy „attól kezdve megváltozott a helyzet is; a növényzet általában és örvendően méreteiben felgyarapodott.” Pár sorral lejjebb már viszont azt írja, hogy az ősziéknél az eső következtében beállott változás „országos átlagban alig is lényeges.” Majd lejjebb „a buzavetések országos átlagban még csak nem is kielégítők és így a közepes átlagszámhoz viszonyítva, a vetések eléggé kedvezőtlenül is állanak, bár a kedvező kilátásokat ígérő kivételek ezuttal sem hiányoznak, ott t. i., ahol a terméskilátások nemcsak biztatóak, hanem jók is.”

A hivatalos csak úgy dobálózik a kifejezésekkel s nem veszi észre, hogy a „nem is kielégítő” és az „eléggé kedvezőtlenül” kitételek éppen nem fedik egymást s nem tájékoztatásul szolgálnak, hanem csak újabb bizonytalanságra. Végül azt mondja a hivatalos, hogy „alig van tehát remény már arra is, hogy a buzatermés országosra kielégítő lehessen.” Persze azt, hogy mit tart a hivatalos kielégítőnek — elfelejti megmondani.

Ami a mai hivatalos jelentés hatását illeti, hát az az egy bizonyos, hogy teljes mértékben az egészségtelen spekuláció malmára hajtja a vizet. Érdekes, hogy a legelőkelőbb gabonakereskedő cégek, valamint az érdekelt gazdakörök, melyek állandóan magánjelentéseket kapnak a vetések állásáról, a legutóbbi esőzések hatását jóval többre becsülik, mint a miniszter s mi is azt hiszszük, hogy azoknak lesz igazuk, akik a hivatalos dondmai jelentésével szemben közepes, körülbelül 40 millió métermázsás buzatermést várnak. Ezeknek ad igazat az OMGE-nek ugyancsak ma közzétett jelentése a vetéseknek június 3-án volt állásáról. Eszerint a beérkezett 21 vidék jelentése szerint 16 vidéken az esőzések teljesen megjavították ugy az őszi, mint a tavaszi buzákat; 3 vidéken az ősziakra kevésbé, ellenben a tavasziakra ott is jól hatott, 2 vidéken pedig kevés volt az eső, vagy nem esett. Ennél fogva a gazdák jelentése egyenesen ráczáfol a hivatalos jelentésre.

Alább közöljük egész terjedelmében mindkét jelentést.

A hivatalos jelentés.

Az időjárás.

Május második felében az időjárás kedvezőbb volt ugyan az előző hetekben uralkodott abnormális időjárásnál, mindazonáltal a folytatódó közel 10 napon át tartott száraz és részben széles időjárás következtében a fejlődés nem volt megfelelő s csak azután következett ez be, amikor a hó vége felé jégre országos és napokra terjedő enyhe idő és

bő esőzés váltotta fel a szárazságot. Ez időtől kezdve megváltozott a helyzet is, a növényzet általában és trüvendes méretekben felrissült és az esőzés óta tagadhatatlanul sokat is gyarapodott.

A kiadó országos esőnek, amely országsszerte 40—50—100 mm. között ingadozott, főleg a tavasziak látták nagy hasznát, kevésbé a sokat szenvedett, megrikult őszi, amelyek jóformán már csak annyiban vették hasznát, hogy többnyire elmaradottságukból életre keltek, anélkül azonban, hogy teljesen helyrejöhetnék volna. Ez utóbbiaknál tehát a változás országos átlagban alig is lényeges; a rozs ugyanígy többnyire bokrosodás nélkül kalászában, ugyisint a buza is többnyire megfelelő bokrosodás nélkül nagyobbára szárában, sőt néhol kalászában volt az esőzés bekövetkezése előtt. A tavaszi kalászosok közül az eléggé sok helyen vetett tavaszi búzán kívül az árpa és zab nagyon hálásan fogadta a bő esapadékokat; ezeknél a fejlődés rövid néhány nap alatt kifogástalanná vált, noha már az volt a nézet, hogy a tavaszi kalászosok sem lesznek képesek kiheverni a teljesen abnormálisnak mutatkozó áprilisi és májusi időjárást. Igen nagy haladás mutatkozik kapásnövényekben és részben a takarmányfélékben, bár az Alföld némely részében tekintetben a panaszok most nem szüntek meg a későre jött enyhe idő és eső miatt.

A szőlő is sokat változott. Itt is javultak a kilátások és bár a fagyokozta károk sok helyütt jelentékenyek, ma mégis biztatóbb reményekkel nézik a szőlők fejlődését, mint nézték az eső előtti időben.

Általános kép.

Összefoglalva a mezőgazdasági állapotra vonatkozó összes irányító tényeket — bár abnormális évszámú esztendővel van dolgunk, mert a buza a rendes időszaknál jóval későbbben vagyis csak most kalászos — konstataálni lehet, hogy az őszi gabonafélék közül a buzavetések országos átlagban még csak nem is kielégítőek és így a közepes átlagszámhoz viszonyítva, a vetések eléggé kedvezőtlenül állanak, bár a kedvező kilátásokat ígérő kivételek ezuttal sem hiányoznak, ott tudniillik, ahol a terméskilátások nemcsak biztatóak, hanem jók is. A kedvezőtlen terméskilátásokat fokozzák a kiszántást okozta területszűkenések, a vetés foltos és ritka állapota és a sokáig tartó kedvezőtlen tavaszi időjárás. Sem a bokrosodás, sem a fejlődés nem volt kifogástalan, többnyire rövidszárúak, alacsonyok, ritkák és foltosak (gazosak is) a vetések: alig van tehát remény már arra is, hogy a buzatermés országsszerte kielégítő lehessen.

Valamivel kedvezőbben áll a búzánál az őszi rozs, mind amellettt ezt sem lehet egészen véve kielégítőnek jelézni, mert nagyon sok helyen foltos, ritka és néhol alacsonyabb is a normálisnál, bár kalász többé-kevésbé rendes és virágzása közben sem érte lényeges baj, a rozsól is elég sok vetés tönkrement a tél folyamán, megközelítőleg sem annyiban azonban, mint amennyi a buzavetésekben. Ez a termés, feltéve, hogy már közeli aratásig nagy csapás nem éri, átlagban a közepes termést még megközelítheti.

Az őszi árpavetések a télen át eléggé károsodtak, hasonlóan a repcevetések, amelyekből igen sok kiszántás történt a tavasz folyamán. Az őszi árpa és repcevetések országos átlagban számitva, csak közepesen aluli eredménnyel biztatók.

A tavaszi árpa- és zabvetések jól fejlődnek és már a bevetett nagyobb területnél fogva is kielégítőbb termést ígérnek szemben a múlt évvel, bár igen sok vadrepcevel vannak átnöve. Jól állanak a tengeri, répa- és burgonyafélék, amelyek megkapálására és egyéb munka teljesítésére az időjárás rendkívül kedvező. Férgek és rovarok a répafélékben néhol jelentékeny kárt okoztak.

Kifogástalanul fejlődnek a kerti növények, az ideiglenes takarmányfélék — jóval több vetés is történt takarmánymagvakból — de eléggé jól állnak a lekaszállás alatt álló lucernák, kevésbé a lóherék — sok kipusztult belőlük a tél folyamán — továbbá nagyobbára kielégítően fejlődnek a jobban kezelt rétek és legelők és csak a szikes és homoki szárazabb rétek, legelők miatt hallani panaszokat, amelyek ma is gyengék és folytatólágon esőt kívánnak.

Élősdiék az idén egyelőre alig károsítanak; sem a gabonafélékben, sem más növényzetben nem mutatkozik nagyobb kár, bár a rozsda és üszög itt-ott fellépett. Férgek csak szórványosan okoznak kárt és pedig leginkább az őszi, kevésbé a tavasziakban.

Jégverés is volt az utóbb lefolyt időszakban, de minden nagyobb károsodás nélkül, nevezetesen Baranya, Somogy, Tolna, Veszprém, Pest, Szilág, Csanád, Csongrád, Krassó-Szörény, Temes, Torontál, Maros-Torda, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyékben.

A vetések állapotának részletezésé imé a következő:

Buza.

A Duna balpartján szárba, sőt néhol már kalászába hajt, általában nagyon foltos és ritka,

amellettt, hogy alacsony is. A kiszántott őszi búzát elég sok helyen tavaszi búzával pótolták, ez utóbbiak többnyire kifogástalanok, sőt szép sűrűek. Az őszi buza területe kiszántás következtében jelentékeny mértékben csökkent: Pozsony, Esztergom, Nyitra, Hont, Nógrád és Bars vármegyékben. A Duna jobbpartján a bokrosodás mint a Duna balpartján, itt sem volt megfelelő; mindazonáltal a fejlődés kedvezőbb lefolyást nyert, mert a javulás szembetűnőbb itt. A korai buza kalászában hánnya és virágzik; a késői egyenletes, alacsony, foltos és ritka; sok gazzal van átnöve. Ez utóbbi azonban a korainál valamivel jobban bokrosodott és sarjhajtást is hozott. A késői szárba indul. Kiszántás itt is történt, bár jóval kisebb mértékben, mint az előbb említett vidéken és pedig leginkább Győr, Komárom, Moson és Fejér vármegyékben. A Duna—Tisza között ezintén mutatkozik fejlődés és leginkább Bács-Bodrog vármegyében, ahol meglehetősen jól is állanak a vetések, másutt a fejlődés nem jelentékeny, már a vetések bokrosodás nélkül többnyire szárba, sőt kalászába jutottak. A legtöbbnyire gyenge, alacsony fejlődésű vetések ritkák és foltosak azonfelül, hogy tömördek sok a gaz is bennök. Itt-ott rovarkárok is észlelhetők. Kiszántás következtében csökkent a buza területe, leginkább Jász-Nagykun-Szolnok, Pest és részben Csongrád vármegyékben. A Tisza jobbpartján a kedvezőbbre fordult időjárás által bokrosodás és fejlődés kielégítőbb, bár nagyon sok a foltos és ritka vetés. Az egész alacsony vetések szárá és kalásza nem tökéletes, a korai őszi buza kielégítőbb, ez utóbbinak a szárá is elég magas és a kalásza is megfelelőbb. Zemplén vármegyéből rozsdát jeleznek. A Tisza balpartján a buza kevés kivétellektől eltekintve, általában nem kielégítő, többnyire alacsony, foltos, ritka és gazos. A későbbi most bokrosodik, ellenben a korai már szárba és kalászába hajt, az esőre általában javult.

A Tisza—Maros szögén a buza szintén javult, de mert többnyire alacsony és ritka lett a kedvezőtlen tavaszi időjárás következtében és ilyen állapotában tehát többnyire megfelelő bokrosodás nélkül jutott szárba és kalászába, ennél fogva csak részben kielégítő. Arad vármegye némely részén a drótféreg károsítja. A Királyhágón tuli részeken fejlődésében itt is nagyon visszamaradt, csak most kezd szárba hajtani. Elmaradottságának egyik oka a május havi szárazság, amelyet csak a hó végén bekövetkezett eső változtatott meg, azóta a javulás általában kielégítő és bár itt is történt némi kiszántás, amit azonban tavaszi búzával bevetett terület pótol, a kilátások eléggé biztatók. Némi levérozsdá-kár mutatkozik Kis-Küküllő és Nagy-Küküllő vármegyékben, főlegkár Maros-Torda és Udvarhely vármegyékben.

Rozs.

A Duna balpartján kalászába már többnyire kihányta és virágzik. Kivétel a felsőbb hegyi vidék, ahol most még szárba és kalászos. Ez a vetés ritka és gazos szárában szintén sok helyütt alacsony, mindenesetre azonban jobb a búzánál és mert relative véve a búzánál jóval kevesebb is pusztult el belőle, aránylag kedvezőbb termést is ígér, bár az eredmény ennél a terménynél sem lesz egészen kielégítő, mert igen sok a foltos és vékony szálu vetés. A Duna jobbpartján részben már el is virágzott, ez is többnyire alacsony és ritka, tehát a rendesnél apróbb kalászokkal is bővelkedik, bár egyes vármegyékben szépen fejlődött rozsokat is láthatni. Általában a korai rozsvetések jobbak a későieknél. A Duna—Tisza között meglehetősen, néhol egészen jól fejlődött szép magas és kalásza is tökéletes. Nagy átlagban azonban a rozs szintén nem kielégítő, mert sok helyütt ritka, foltos és vékony száru. A Tisza jobbpartján közepes fejlődéssel kalászába már nagyobb részben kihányta, helyenkint ritka és alacsony. A Tisza balpartján a kedvező időjárás folytán javult ez is és a búzánál valamivel jobb, kalászába kihányta és virágzik, néhol azonban a kalász ablakos. A rozsvetések egyrésze ritka és a szár is alacsony. A Tisza—Maros szögén kalásza meglehetősen szép, virágzik.

A vetés részben alacsony és ritka, fejlődésében visszamaradt, csak gyöngye közfőtermést ígér. A királyhágóntuli vármegyékben az eső még sokat javított rajta, jobban áll a búzánál, kalászába most hánnya, sőt néhol már virágzik is. Alacsony, foltos és ritka vetést itt is mindenfelé láthatni, éppen ezért legfeljebb közepes termésre nyújt kilátást.

Árpa.

A Duna balpartján üde zöld színét többnyire ismét visszanyerte, jól megsűrűsödött, már szárba hajt. A vadrepce sok helyütt ezt is nagyon ellepte, mindazonáltal kielégítő termést ígér. Az őszi általában igen gyenge, kalászába hajt. A Duna jobbpartján az őszi árpa már kikalászos, a tavaszi még csak szárba hajt, ez utóbbi szépen gyarapodik, szép sűrű és erőteljes, néhol a vadrepce ellepte. A Duna—Tisza-közén az őszi árpa ritka és foltos, már kalászos. A tavaszi árpa a szikes földek vetéseit kivéve

általában kielégítő, jól bokrosodott, szárba hajt. Az eső kitünő hatással volt rá. A Tisza jobbpartján az őszi kalásza szépen fejlődött, csakhogy a vetések ritkák. A tavaszra az eső nagyon előnyös volt, szárba hajt. A Tisza balpartján a tavaszi árpa kielégítően fejlődik, szép sűrű és egyenletes. Az őszi kalászába hánnya, a szárazságot ez is megsínylette, hibás. A Tisza—Maros szögén őszi árpa fejlődésében visszamaradt száru fejletlen, a tavaszi eléggé jól nőtt, az esőre sokat javult. Csanád vármegyében az üszög fellépett. A királyhágóntuli vármegyékben az őszi elég sok helyen kiszántották, ami megmaradt, az is ritka, szárba és néhol már kalászába hajt. A tavaszi árpa jól fejlődik, szárba hajt.

Zab.

A Duna balpartján a sik vidékeken kedvezően áll, ellenben a hegyi részeken néhol fejlődésében visszamaradt. A vadrepce nagyon elhatárolódott a zabvetésekben, különösen a kisebb gazdák vetéseiben, mindazonáltal a vetés tulnyomó részben kielégítő, szép, sűrű és üde zöld színű. A Duna jobbpartján nagyon szépen javult, noha itt is ellepte néhol túlságos mértékben a vadrepce. A vetés szép, egyenletes, sűrű és többnyire már üde zöld-sárgás színét teljesen elvesztette. A Duna—Tisza-közén igen jól fejlődik, sűrű és erőteljes, egyedül a szikes-talajokon gyenge.

A Tisza jobbpartján meglehetősen ugyan, bár néhol egyenetlen ugyan most is, az eső után sokat javult, szép zöld színű. További javulása remélhető. A Tisza balpartján a korai jobb a későinél, sokat javult az utóbbi időben s most is kifogástalanul fejlődik, bár az utóbbi szárazság nyomai még most sem tűntek el egészen. A Tisza—Maros szögén sokat javult a fejlődésében erősen visszamaradt zab is. Helyenkint a gaz és vadrepce erősen ellepte. Szárba megy, eléggé sűrű. Arad vármegyében a lema melanopus károsítja. A Királyhágóntuli vármegyékben az áprilisi és májusi kedvezőtlen időjárás miatt hiányosan kelt és rosszul is fejlődött, míg végre a mostani kedvezőbb időre folytonosan javult, bokrosodik és már is szép sűrű, helyenkint a gaz erősen felverte.

Repce.

A Duna balpartján az őszi repcét nagyobb részben kiszántották, ami megmaradt, az részben kielégítő; virágzik. A Duna jobbpartján jól virágzott s a beözöklépződés is elég jó. A Duna—Tisza között kevés maradt; a terméskilátás gyenge és részben közép. A Tisza jobbpartján középszéren fejlődik, virágzik, illetve már a beözöklépződés is megindult. A tél folyamán sok kipusztult a vetésekből. A Tisza balpartján is sokat kiszántottak a rosszul telet vetésekből. A megmaradt elég jó. A Tisza—Maros szögén sok a gyenge és hibás vetés. A Királyhágóntuli vármegyékben kielégítő termést ígér, csak hogy kevés van belőle.

Tengeri.

A tengeri vetések az utóbbi esőzés hatására kedvező fejlődésnek indultak és a május hó első felében beállott utófagy, valamint a szárazság következtében mutatkozó visszamaradottságukat legnagyobb részben helyreállították. A májusi fagyot károsított vetések többnyire újra kihajtottak és jól gyarapodnak, azok pedig, amelyeket újra vetéssel kellett pótolni, jól keltek és a megfelelő melegség mellett gyorsan növekednek.

A vetések első kapálása jórésztben még folyik, de több helyütt már elvégeztették. A Duna balpartján szórványosan a drótféreg károsítja a vetéseket.

Pótló és javító vetésekre kismértékben volt szükség, ez is csaknem mindenütt bevégeztették.

Burgonya.

A burgonya ültetések a legutóbbi esőtől szépen fejlődnek és a májusi fagy, valamint a reakövetkező szárazság okozta visszamaradottságukat teljesen helyreállították. Az elültetett fészkek erős száru, sűrű bokrokat hajtának és az ország déli vidékén szórványosan virágozni kezdenek. Az északi és hegyi vidékek későn ültetett vetései csak most kelnek és szintén kedvező fejlődésnek indultak.

A korábbi vetések első kapálását csaknem mindenütt elvégezték, sőt több helyütt a töltőgetést is megkezdték. A májusi utófagy által okozott és néhol jelentékeny mérvű kár nyomai csaknem teljesen eltűntek. A burgonya újra kihajtott és pótló vagy új megültetést sehol sem kíván.

Kerti vetemények.

A májusi utófagy és helyenkint előfordult jég-eső által okozott többnyire jelentékeny károsodást új ültetésekkel csaknem mindenütt helyreállították. Ugy a károsodástól megkímélt korábbi, mint az utóbbi vetések a szárazság által fejlődésükben akadályozták, de a legutóbb beállott és legnagyobb rész kielégítő mérvű esőzésre ezt csaknem teljesen helyreállították és jól fejlődnek a korai vetemények piacra vitetnek s jól fizetnek. A kapálás és gyomlálás folyik, de az utóbbi eső a gyom terjedését előmozdította. Szórványosan rovarok, hernyók és csigák kárt okoznak.

Egyebek.

A babot a májusi utófagy nagy részben tönkretette úgy, hogy sok helyütt új vetéssel kellett azt pótolni. Az új vetések jól keltek és az utóbbi esőre jól fejlődnek. A fagytól megkímélt korai vetéseket kapálni kezdik.

Dohány. A dohány palántáinak kiültetése helyenként még folyik, nagyjából azonban már befejeztetett. Az ültetések a száraz idő következtében hiányosan eredtek meg. A hiányokat és a májusi utófagy által tönkretett palántákat újakkal kellett pótolni. Az utóbbi esőre az ültetések gyors fejlődésnek indultak. Helyenként a kapálást is megkezdték.

Czukor- és takarmányrépa. A többnyire jól kelt vetések első kapálását és egyelését elvégezték és helyenként már a második kapálást is megkezdették. Az utóbbi esőre a szárazság következtében némileg visszamaradt vetések rohamosan fejlődésnek indultak és az üde zöld növények tömören és sűrűn sorakoznak egymás mellett. Az ormányos bogár több helyütt kárt okozott a vetésekben, de ahol elléno védekeztek, az többnyire sikerrel járt.

Mestereséges takarmány. A lóhere-vetések fejlődése a tél mostohasága által okozott károk és a száraz tavaszi időjárás következtében többnyire hiányos maradt és a korán megkezdett első vágás eredményét az utóbbi eső már nem javította meg, mert a kaszálást nagy részben az eső előtt fejezték be. Az első vágás eredménye általában alig közepes. A luczerna kevesebbet szenvedett a tél folyamán, jobban is fizet. Kedvezőbbnek ígérkezik a második kaszálás, amennyiben az esőzés után az új hajtás sarjadása szépen indul meg. A zabos-bükkönyvetések jól és sűrűn keltek, de általában még alacsonyok és csak az utóbbi esőre mutatnak erőteljesebb fejlődést. A csalamádé-vetések szépen keltek, a májusi utófagy által okozott kárt szépen kiheverték és az utóbbi esőre jól fejlődnek.

Szőlő. Május második felében, az országos csapadék és meleg időjárás a szőlő fejlődését előmozdította és ezáltal a késői fakadás folytán elmaradt permetezési, válogatási és kötözési munkálatok mind összejöttek és azoknak sürgős elvégzése mindenfelé szükségessé vált. A szőlők állapota egyébként ma már országsszerűen kedvezőbb, amennyiben a májusi fagyok kártétele nem mutatkozik annyira nagymérvűnek, mint amekkorának az ijedség első napjaiban látszott. Az ideai termés-kilátások azonban ennek dacára, mivel a szőlők már a téli fagykárok következtében is rosszul fakadtak, részben, mert a májusi országos fagyok a fiatal hajtásokat vagy rügyeket nagy mértékben elpusztították, országos átlagban csak gyenge közepesnek minősíthető, noha az utóbbi kedvezőbb időjárás folytán a második hajtások aránylag elegendő fűrtöt mutatnak.

A gyümölcsfák termését a május elején előfordult utófagy igen érzékenyen megkárosította. Kedvező természetre leginkább olyan hűvösebb éghajlatú vidékeken van kilátás, ahol a fák az utófagy idejében még nem virágoztak, több helyütt azonban nem csak a fagy miatt gyenge a termés, hanem mert a dusan virágoztak a szárazság és szél miatt nem jól kötöttek. Helyenként a mutatkozó termést jég-eső semmisítette meg. A legutóbbi eső a fákat és azok termését felüldítette és a szárazság okozta gyümöleshullást és a hernyók terjedését korlátozta. A cseresznye és meggy helyenként kiérett, a barack és szilva alig közepes, az alma, körte, dió többnyire gyenge eredménnyel bízik.

A gazdák jelentése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tudósítói az általános mezőgazdasági helyzetet illetően június 3-iki kellettel pedig a következőket jelentik:

Arad. Az utóbbi időben bekövetkezett kiadó esőzések úgy a kalászosok, valamint a káposzták fejlődésére jó hatással voltak. Egyes helyeken jögeső is volt, ami a veteményekben néhol, mint pl. a magyaradi szőlőkben, nagy kárt tett. A termés-kilátások az esőzések folytán általában javultak.

Baja. Az utolsó nyolc nap alatt elegendő esőnk volt, a vetések javultak, csak ott, hol soványan és ritkán álltak, ott most is csak a kilátás, de ez alig negyedrésze.

Debrecen. Az időjárás szép, kellemes meleg, május 28-án és 29-én kiadó esőzés volt.

Győr. A múlt hét végén kiadó esőnk volt, ami a tavasziakra igen jól hatott és ezekből igen szép termésre van kilátás. Az ősziiken az eső sem igen segített.

Kaposvár. Az elmúlt héten jó esők jártak, vidékenként 25—28 mm. csapadékkal. Az ősziiek állapota valamivel javult. Czukorrépa szépen áll, kapálása és egyelése folyik.

Kassa. Május 29-én és 30-án kiadó meleg eső volt, vetésekre és takarmányokra jó hatással.

Léva. A szép meleg időjárás nagyon jó hatással van mindenre. Tavasziak szépen fejlődnek, ősziiek szintén megjavultak.

Losoncz. A múlt héten többször esett, tavasziak fejlődését előmozdította.

Miskolc. Nyári napjaink vannak, hőséggel többször zivatarral. A vetések elég szépek, a tavaszi szebb az ősziéknél.

Nagykanizsa. Az idő kedvező, a vetések szépen fejlődnek és középjó eredményre számíthatunk.

Nagyszentmiklós. Az időjárás igen jó, két ízben jó átható eső volt. Reményleni lehet, úgy az ősziiek, mint a tavasziak helyrejövetelét. Az ismeretett fagy folytán igen nagy károk merülnek fel.

Nagyszombat. A szárazság állandó. Ha a napokban jó kiadó meleg eső nem lesz, az eddigi szép fejlődés tönkre megy.

Nagyvárad. Múlt hó 28- és 29-én kiadó esők voltak a vármegye minden részében. Kedvező hatása a tavasziakon meg fog nyilvánulni, az ősziiken azonban már kevésbé segített. Buzatermés csak közepes eredménnyel bízik. Igen sokat segített az eső a legelőterületeken is, melyek már táplálékot nem nyújtottak a kijáró állatoknak a nagy szárazság folytán.

Nyíregyháza. 29-én szép, esendes esőnk volt; azóta szép meleg időnk van. Őszi és tavaszi vetések szépen gyarapodnak. Burgonya, répakapálás folyamában van. Szőlők sokat javultak, permetezésük megkezdődött.

Nyitra. A várva-várt eső megérkezett. Három napig egyenletesen és esendően esett az eső, összesen 46 mm. csapadékkal. A rovarkártól ment répák igen szépen fejlődnek, de ilyen kevés látható. Legtöbb helyen már harmadszor vetik a répákat, ezek azonban már kevés reményt nyújtanak. Tengeri hibásan kelt. A fagykárt a jó eső sem volt képes kijavítani. Tavasziak szépek, ősziiek gyengék és ritkák.

Pancsova. Az eső következtében a vetések javultak. A tengeri szépen áll.

Sopron. A meleg időjárás kedvező. Terméskilátások javultak. Szőlő szépen áll.

Szalnár. 30-án jó eső volt, de már ismét kellene. Őszi rozs, árpa türethető, zab, tavaszi árpa gyenge, őszi buza silány. Rétek ritkák és gyengék. Répa, tengeri elég jó.

Versce. Az időjárás kedvező, úgy, hogy buzából jó közepes termés remélhető. Tengeri, szőlő és konyhai vetemények fejlődése előrehaladt és kezdik a fagy által némileg okozott kárt kiheverni.

Zalaegerszeg. A múlt héten jótékony hatású esőzések voltak. A lóherek kaszálása megkezdődött. Az eredmény gyenge. A rét is gyenge termést ad első kaszálásra. A vetések szépen állnak. A munkaerő a káposzták művelésével van elfoglalva.

Zenta. Múlt héten igen meleg esőnk volt. A buza szépen fejlődik. A tengeri első kapálása után erősödik. Szép, meleg időnk van.

Francia és belga pénz Budapestnek. Ismeretes dolog, hogy a főváros által kibocsátott 20 millió kölcsönt a Magyar Kereskedelmi R.-T. benyújtja le. Az is köztudomású, hogy a Kereskedelmi R.-T. mögött egy francia pénzesoport áll. Ehhez a csoporthoz — mint értesülünk — a bécsi Laenderbank és az Anglobank, valamint a Société Française de Banque et de Dépôts tartoznak. Az utóbbi intézet, mely a párisi Société Générale alapítása és fiókintézete, főképp a brüsszeli és antwerpeni piacokon lebonyolítandó pénzügyi műveletek tekintetében bir jelentős szereppel. Ebből következtetve most már bizonyos, hogy a Kereskedelmi R.-T. a 70 millió kölcsön kibocsátásánál is fölveszi a harcot a budapesti bankesoporttal, ami — amennyiben a francia és a belga pénzpiac közzeledését jelenti — végeredményben csak örvedetes jelenségnek mondható.

A Standard életbiztosító társaság közgyűlése. A Standard életbiztosító társaság 33-ik közgyűlése március 26-án tartotta a társaság székhelyén Edinburgban. Az igazgató-tanács jelentéséből közöljük a következő adatokat. Az 1908. évben 420 ajánlat lett benyújtva 59.779.420 korona biztosított összegről és kiállított 3986 kötvény 47.118.295 korona biztosított összegről 1.906.549 korona első évi díjjal. Az üzletév végén a társaságnál a biztosítási állomány 704.995.000 korona biztosított összeg volt és az évi jövedelem 36.586.746 koronára rugott, miből 23.984.271 korona díjbevétel és 12.602.475 korona a beruházások jövedelme. Továbbá életjáradékokért 1.270.462 koronát veteleztett be a társaság az elmúlt évben. A társaság vagyona az elmúlt évben 6.699.163 koronával 297.589.893 koronára emelkedett. Halálesetek és esedékességek fejében a társaság az 1908. évben 20.509.112 koronát fizetett ki. Fenállása vagyis 1825 óta több mint 170 millió korona nyeresémet utalt át a biztosítottaknak és több mint 618 millió koronát folyósított halálesetek folytán. A társaság vagyonából 100.685.142 korona van jelzálogkölcsönökben elhelyezve, a társaság kötvényeire és ezzel összefüggő kölcsönökben 28.800.000 korona, kölcsönök kötvényekre 6.132.000 ház és föld-

birtokokban 23.970.000 korona, értékpapírokból 126.453.390 korona, bankletétek és készpénz 3.354.120 korona és 13.730.023 korona különféle értékekben.

Vidéki városok kölcsönai. Mint ismeretes, Békésvármegye a közuti alap terhére 1.400.000 kor. kölcsön felvétele dolgában lépett egyezsége a Pesti Első Hazai Takarékpénztár Egyesület R.-T.-al, mely szerint a kölcsönt 5.45 százalékos törlesztéssel engedélyezi. A felsőbb jóváhagyást most közölte a vármegye a nevezett pénztárral, mely váratlanul arról értesítette a vármegyét, hogy az annuitást leszállítja 5.35 százalékra. — Kassa város viszont a múlt hó 28-án tartott közgyűlése foglalkozott a sürgős utcai burkolásra felveendő 600.000 koronás kölcsön ügyében. Ékes Lajos tanácsnok előadás alapján 215.034 koronát szavazott meg a közgyűlés az aszfalt-járdákon kívül. A város a létesítendő korcsolyapavilon építési céljaira 80.000 koronát fordít.

Gyáriparosok tanácskozása. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatósága dr. Chorin Ferenc főrendiházi tag elnöke alatt tegnap tartott ülésén tudomásul vette a Szövetségnek a kivándorlás és nemzetközi szabályozása tárgyában készített indítványának a berlini közép-európai közgazdasági értekezleten való tárgyalását, ugyancsak a Szövetség és a bosnyák hercegovinai gyáriparosok egyesülete közötti kapcsolat létesülését, valamint a Szövetség vidéki szervezését. Többek között a Szövetség vidéki központjait, valamint a vidéki fiókok által begyűjtött vélemények szempontjait a Szövetség a kereskedelmi minisztériumnak a közszállítások részletes szabályozása tárgyában kiadandó rendelet-tervezete ügyében. Abból a célból, hogy a közszállítások rendezése terén a magyar ipar és vállalkozás érdekei a legapróbb részletekben is megvédessenek, a Szövetség az egyes ipari szakmák kiválsáimait kiváló szakértők véleményei alapján állapította meg. Az igazgatóság ezután a közutakról szóló új törvénytervezetet vitatta meg, a Szövetség központja és a vidéki fiókok által begyűjtött vélemények szempontjait a Szövetség a kereskedelmi törvényjavaslat került tárgyalásra, amelyre nézve az igazgatóság a szabadalmi törvényjavaslat főkérdésével együttesen hallgatja meg most tagjainak s a csatlakozott egyesületeknek véleményét.

Idegen buza az országban. A malmok ma folytatták a buzavásárlást és a tegnapi nagy árnál is még 20 fillérrel többet fizettek. Elsőrendű tiszavidéki buza 16 K 60 fillért ért el 50 kilónkint, tehát egy olyan árt, mely 1898 év óta nem fordult elő. A forgalom nagyobb részét ismét idegen származású buzáknak képezték; szerb, román és bolgár áruk bőven voltak a vásáron, sőt már orosz buzákat is kínálnak és amint értesülünk, egy bécsi malom ezen származékból vett is egy nagyobb tételt eddig még ismeretlen ártban. *Uj buzában* kezd a kínálat megélni, főleg uradalma a most elérhető nagy ártakat használják fel júliusi és augusztusi szállításra való eladásokra. Többek között elkelt egy nagyobb tétel új buza a százbereki uradalomból júliusra 78 kilós súlyt garantálva, 13 K 30 fillérért a százbereki vasutállomáson átvéve. Gazdáink nagyon helyesen cselekednének, ha minél többen előre biztosítanák maguknak a mai magas ártakat, mert félni lehet, hogy később a balkán államok elárasszanak bennünket új buzákkal is.

A visszaküldött postacsomagok fogyasztási adója. A huforgalomnak, illetve a hontesáruval való kereskedelemnek igen súlyos terhe az, hogy egyik beszedési körből a másikba postán elküldött kisebb mennyiségű hufélékért nemcsak azt a fogyasztási adót nem térítik vissza, amely egyébként a helybeli fogyasztást terhelheti, hanem amennyiben felbontatlanul visszaküldött áru érkezik vissza a feladási helyre, az amúgy is kirosodó feladótól ismételtelen beszedik a fogyasztási adót. A Huforgalom Országos Szövetsége most azt a kérelmet intézte a pénzügyminiszterhez, hogy a postán szállított, de a feladó címére bármilyen okból visszaérkezett hufu-küldemények után ne szedjenek fogyasztási adót.

A hivatalos jelentés és a tőzsde. Az októberi buza árfolyama ma 13.47 koronáról visszacsúszott 13.24 koronára, mert a gabonátőzsdén ma általánosan az a nézet uralkodott, hogy a délutánra várt hivatalos jelentés — egybehangzólag az ország minden vidékéről beérkezett tudósításokkal — kedvezően fogja feltüntetni a gazdasági helyzetet. Annál nagyobb volt a meglepetés, hogy éppen ellenkezőt tartalmazott a miniszteri jelentés. Ily pesszimistikusan hangzó jelentésre senki sem volt elké-

azilve és a délután összesereglett tőzsdelátogatók ámulva kérdezték egymást, hogy hogyan jöhetnek mindenhonnan a tulnyomóan kedvező tudósítások, ha ezeknek a hivatalos jelentésben alig van nyoma. A csekély magánforgalomban délután októberi buza 13.45 korona, tehát 15 fillérrel drágábban, mint a déli zárlat volt, köttetett. A gabonatőzsdének tehát holnap valószínűleg ismét viharos napja lesz.

Országos állatkiállítás. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által, Darányi földművelésügyi m. kir. miniszter felkérésére és támogatásával Budapesten június 6—10-ig a Tattersall-telepen rendezett országos állat- és gépkészítés előmunkálatait teljesen befejezték. A kiállítást június 5-én délután négy órakor József főherceg nyitja meg ünnepélyesen. A kiállításon összesen 3826 drb állat kerül bemutatásra. Ez összegből 143 drb ló (igásló), 1685 drb szarvasmarha, 1054 drb juh és 944 drb sertés hajtatott fel a kiállításra. A kiállított állatok díjazásához Darányi földművelésügyi miniszter 27.500 korona összeggel járult, a rendező-bizottság felkérésére pedig magánosok és testületek 24.190 korona értékű díjakat adományoztak, így a kiosztásra kerülő díjak összege tehát 51.690 koronát tesz ki. A bíráló-bizottságok Ráthonyi Reuss Henrik elnökle alatt működnek. A kiosztásra kerülő tiszteletdíjak és érmek a nemzetközi tejjgazdasági kiállításban, a városligeti Iparcsarnokban vannak közszemlére kitéve. Az első főbejáratnál a Tattersall belső udvarának jobb oldali hosszu istállójában van elhelyezve a lókiállítás, amely két csoportra: a hidegvéri és melegvéri lovak kiállítására oszlik. A hidegvéri csoportban: a kishéri ménesbirtok, gróf Hoyos Miksa uradalma, Mezőgazdasági Ipar Részvénytársaság kaposvári béruradalma, gróf Széchenyi Béla és gróf Wenckheim Géza csoportjai tűnnek szembe; a melegvéri csoportban pedig a mezőhegyesi állami ménesbirtok saját tenyésztési Nonius-ivadékokkal van képviselve, ugyanott bemutatásra kerül a mezőhegyesvidéki tájfajta lótenyésztés is. Áthaladva a tulajdonképpeni kiállítási területre, a ponyvasátor-istállóban vannak elhelyezve a szarvasmarha-kiállítás csoportjai, melyek közül az I.—XIX. sátoristállók Magyarország legkiválóbb nagytenyésztői által saját kollektívák részére állítottak. Impozáns kollektívákat mutatnak be ezen külön istállóban a magy. kir. államkincstárnak bábolnai, mezőhegyesi, kishéri, fogarasi uradalmai, valamint a gödöllői magy. kir. koronauradalom; míg ezek mellett József főherceg alesihti és kishéri, valamint Frigyes főherceg magyaróvári és bélyei, továbbá Lajos bajor hercegné ő fensége sárvári uradalmának csoportjai keltenek feltűnést. A közlekedési fő utvonalon jobboldalán a második, XI. számú külön istállóban állította ki Széll Kálmán az országos törzskönyvbe bejegyzett világhírű tenyésztést. Az értékes kollektívó 16 drb tehén, 14 drb üsző és 15 drb bikából áll, mely egyenként összeállított gyűjtemény valóságos látványosság és kincse a kiállításnak. A főbejárat bal oldalán ezzel szemben özv. Döry Vilmosné felsőleperdi kollektívója kelt versenyen kívül méltó feltűnést és a gazdaközönség előtt állandó érdeklődést. Ugyancsak a külön sátoristállóban vannak elhelyezve Pajzs Gyula ráczalmási, gróf Esterházy Miklós Móricz csákvári, Gaal József pamuki siementhalai tenyésztői; továbbá gróf Almássy Dénes gyulavári és kétégyházi, gróf Hoyos Miksa németladi, gróf Hunyady József sáripusztai, gróf Hunyady László mezőkeszi, gróf Wenckheim Frigyes békesi Berni-fajta csoportjainak kiváló példányai, dr. Kohner Adolf felsőszászbereki uradalma kiváló Montafuni példányokból álló gyűjteményt mutat be, gróf Apponyi Géza pedig siementhal-bonyhádi keresztesek bemutatásával járul az általános érdeklődés kielégítéséhez. Igen érdekes a Nógrádmegyei Gazdasági Egyesület népies csoportja a IX. számú sátoristállóban, melyben az egyesület a nógrádmegyei tájfajta köztenyésztést mutatja be, emellett a VIII. számú istállóban Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye gazdasági egyesülete mutatja be a pestmegyei kiscsárdák gyűjteményes kiállítását 30 darab siementhal-i jellegű pirostarka fajta tehén és üszővel. Ez a kollektívó, melyet Serfőző Géza, a gazdasági egyesület titkára állított össze, néhány igen szép példány bemutatásával kelti fel az érdeklődést a népies tenyésztés iránt. A vármegyei gazdasági egyesületek népies csoportjai közül méltó feltűnést keltenek a pozsonymegyei, a borsodmegyei, tolnamegyei, torontalmegyei gazdasági egyesületek s a magyaróvári szarvasmarhatenyésztési, gömörmegyei, Sopron-, Hont-, Somogy-, Baranya vármegyei gazdasági egyesületek népies csoportja. A magyarfajta

szarvasmarha legkiválóbb példányait József főherceg kishéri uradalma, a mezőhegyesi ménesbirtok, gróf Wenckheim Frigyes, gróf Csekonics Endre, gróf Chotek Rezső, báró Gerliczy Ferenc s a pannonhalmi főapátság uradalmi külön istállóban és karámokban állították ki, míg a magyar-erdélyi jellegű szarvasmarhakkal Sperker Ferenc szentdemeteri tenyészete van méltóan képviselve. A Tattersall külső telepén felállított rekeszekben a sertések csoportjában a mangalicza, borkshirei, báznai, westfáliai, yorkshirei fajták vannak képviselve. Ugyanott van a juhok változatos csoportja is elhelyezve. Ugyancsak a juhok között Keeskeméti th. város angorakecske-keresztés és importált törzsállatjait mutatja be.

A főváros a Máv. tarifapolitikája ellen. A Máv. igazgatósága tudvalevően a fuvardíjtelek felemelését tervezi. Ez a tarifacmelés igen érzékenyen sújtaná a főváros iparát, kereskedelmét és főképpen közlekedését. Ehhez járul még az a körülmény is, hogy a baja-bátaszéki hid megépítésével a délmagyarországi birtokosok által exportált termények Budapest megkerülésével Szabadkán át fognak külföldre jutni. A főváros érdekeinek megóvása céljából a tanács közgazdasági és közlemezési ügyosztálya terjedelmes elabóratumot dolgozott ki, amelyben rámutat mindazokra a hátrányokra, amelyek a tarifacmeléssel a fővárosra hárulnának. A közgazdasági és közlemezési bizottság Melly Béla tanácsos elnöklésével ma délelőtt foglalkozott az előterjesztéssel és az ügyosztály javaslata értelmében elhatározta, hogy a közgyűlés útján megkéri a kereskedelmi minisztert, hosszabbítsa meg a vásárcsarnokba érkező árukra engedélyezett fuvardíj-kedvezményt és egyúttal terjessze ki az összes pályaudvarokon érkező küldeményekre. A felterjesztés fuvardíj-kedvezményt kér továbbá az iparvállalatok részére és az élelmiszerek szállítására általában.

Magyar halkivitel. A kereskedelemügyi miniszternek hivatalos szaklapja, a „Közgazdasági Értéktérítő” legutóbbi számában fontos utmutatással szolgál hazai halkivitelünk fejlesztésére nézve. A chicagói konzulátus jelentése szerint az északamerikai Egyesült Államok halbehozatala 1907-ben 8.980.323, tehát közel 9 millió dollár értéket képviselt, mely behozatalban Magyarország és Ausztria mindössze 10.729 dollár erejéig részesedett. Ennek a jelentéktelen bevételünknek legfőbb oka érdekeltségünk sajnálatos tájékozatlanságában keresendő, amennyiben eddigelé sem ismerte ki az amerikai piac szokásait, de még felvevő képességét sem. Hazai halkivitelünk alapfeltétele, hogy a termelő személyesen ismerje meg a chicagói piacot, mert csak így kaphat róla helyes képet. Levelezés és üzleti jelentések olvasása révén a hazai érdekeltség nem juthat elhez. A személyes érintkezésnek nemcsak az a haszna van meg, hogy a termelő a chicagói piacot biztosíthatja magának, hanem meg van az az előnye is, hogy ilyen uton-módon más idegen piacokon is akadhat vevőkre. A sózott s konzervált halak kelendőségének fokozásában lényeges szerepe van a csomagolás tetszetőséégének és a dobozok praktikus nyitó-szerkezetének is.

A Tattersall szerződése. A főváros tudvalevően 30 évre a Tattersall részvénytársaságnak engedte át a lóvásári jogot. Ez az engedély ez év október 31-én lejár. Báró Uchtritz Zsigmond és Luczenbacher Miklós, a Tattersall r.-t. fő részvényesei, azt a kérést intézték a fővároshoz, hogy hosszabbítsa meg az engedélyt újabb három évre a régi bérleti összeg mellett. Ennek ellenében a társaság hajlandó e három év alatt 40.000 korona befektetést eszközölni. A közgazdasági és közlemezési ügyosztály, tekintettel arra, hogy az új lóvásár kérdésének és a vele esetleg kapcsolatba hozandó egyéb intézményeknek ügye még nem érett meg a végleges határozatra, az ajánlat elfogadását hozta javaslatba a közgazdasági bizottságnak, a mely a javaslatot dr. Melly Béla tanácsnok elnöklése mellett tartott mai ülésében magáévá tette.

Az áruk bevallása. Az áruk súlyának és tartalmának bevallása körül utóbbi időben gyakran előforduló szabálytalanságok, illetőleg az ezen szabálytalanságok által a vasutak bevételeiben okozott károsodások megakadályozása érdekében Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter szigorúan utasította a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy

az áruk súly- és tartalombevallásának helyességét kellő mértékben, de a szállítás indokolatlan késleltetése nélkül szigorúan vizsgálta s minden egyes előforduló esetben szabályszerű fuvardíjpótlékot a szabályok szerint szedesse be. Amennyiben pedig azt tapasztalná, hogy a szállító felek az áruk súlyának, illetőleg tartalmának bevallása körül visszaéléseket követnek el, az illetők ellen a büntető eljárás megindítása iránt szükséges lépéseket tegye meg.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonatőzsde.

Budapest, június 4.

A készárupiaczon ma is kifejezetten szilárd volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok igen jó vételkedvet mutattak és még a tegnapiaknál is jobb árakat fizettek. Elkelt mintegy 15000 q buza, a tegnapiaknál 30—50 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 33 korona volt 78.7 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 29.50 korona 74 kilós fehérmegyei, üszkös buzáért. Egyéb gabonaművek közül a tengeri 5 fillérrel olcsóbb, a többi változatlan. Forgalmomba került: 500 q rozs 29.70 koronás áron, egyéb semmi. A hotáridőpiacozon a mai üzlet kedvtelenül és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. Az üzlet folyamán rendkívül esendes volt a hangulat, csak igen kisarányu forgalom fejlődött ki, mi mellett mérsékeltlen ingadoztak a jegyzések, zárlat felé azonban egyre fokozódó realizálási hajlandóság mutatkozott, ami a kínálatot csakhamar tulsulyra juttatta és az árfolyamok csökkenéséhez vezetett. A tegnapi zárlatoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza huszonhat fillérrel, az áprilisi buza ugyanennyivel, az októberi rozs huszonnégy fillérrel, az októberi zab nyolcz fillérrel, a júliusi tengeri tizenhat fillérrel, az új tengeri husz fillérrel csökkent.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt: *

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	32.20—32.90
"	76	30.75—31.15	80	32.20—32.90
"	77	31.45—31.75	81	32.20—33.00
"	78	31.75—32.90	82	—
Fehérmegyei	75	—	79	30.95—32.05
"	76	30.50—31.25	80	32.70—32.40
"	77	31.30—31.40	81	—
"	78	31.35—30.97	82	—
Pestvidéki	74	—	78	31.70—31.80
"	75	—	79	32.—33.35
"	76	31.05—31.85	80	32.05—33.10
"	77	32.—31.10	81	—
Bánsági	74	—	78	32.15—33.10
"	75	—	79	32.55—33.40
"	76	31.10—31.25	80	33.—32.90
"	77	30.95—31.20	81	33.45—33.40
Bácskai	74	—	78	31.25—32.25
"	75	—	79	32.10—32.60
"	76	31.20—31.45	80	32.15—31.80
"	77	31.20—31.75	81	—
Ros I-rendű új	—	—	—	20.65—20.95
középmínőségű új	—	—	—	20.55—20.85
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.60—18.50
II. rendű	—	—	—	17.00—16.90
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.40—18.20
II. rendű	—	—	—	17.35—17.45
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.75—15.95
Korpa:	—	—	—	12.90—13.20

A készárupiaczon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 150 q 80 k 32.80 K felső, 150 q 77 k 32.30 K felső.
Pestvidéki: 100 q 79 k, 1000 q 76.5 k 32.80 K, 400 q 76 k 31.80 K, 150 q 76 k 31.50 K.
Bánsági: 300 q 79 k 32.20 K.
Román: 4500 q 74.7 k 30.50 K, 60000 q 75.5 k 31.40 K.
Bácskai: 100 q 79 k 32.80 K, 875 q 77.5 k 32.40 K, 100 q 77 k 32.60 K.
Makói: 400 q 78.7 k 33 K.
Fehérmegyei: 125 q 76 k 31.20 K, 130 q 75.5 k 31.60 K, 125 q 74.5 k 29.80 K, 450 q 74 k 29.50 K üszögvegű.
Rozs: 1500 q 20.70 K kocsi.
Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

30

frt-ért készit csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben

Minták kívánatra bármintva

Angol készpénzrendszerű uri-szabó termék.

Telefon 116-59.

ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3, Rossuth Lajos-utca mellett.

A határidőpiaczon kötetett:

Déllelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza októberre	26.82—26.80—26.92—26.48—26.64
Buza áprilisra	27.64—27.66—27.38—
Rozs októberre	20.58—20.60—20.26—20.40—
Tengeri júliusra	15.84—15.86—15.70—
Ujtengeri májusra	14.62—14.64—14.34—
Zab októberre	15.22—15.34—15.22—

1 óra 30 perccor zárulnak:

Buza októberre	26.60—26.62
Buza áprilisra	27.42—27.44
Rozs októberre	20.36—20.38
Tengeri júliusra	15.70—15.72
Ujtengeri májusra	14.38—14.42
Zab októberre	15.22—15.24

Budapesti gabonaforgalom.

1909. június 2-től 1909. június 3-ig.

	Erkezett méter mássa	Elszállított méter mássa
Buza	6133	1224
Rozs	1021	352
Árpa	104	—
Zab	3640	4201
Tengeri	17736	823
Liszt	—	10833
Korpa	—	1994

Értéktőzsde

Az értéktőzsdén továbbra is az államvasuti részvények állanak az érdeklődés előterében. Bécsi megbízásokra vásárolták az államvasuti részvényeket s az értékek ára ma már 732 koronáig emelkedett s valószínűleg még további árfolyamemelkedés is várható, mert a vásárlások nem szüntek meg. A hitelrészvények a mai szilárd irányzatú, de nyugodt forgalmi üzlet alatt, alig másfélkoronás árhullámzást mutatnak. A helyi piacon a Salgótarjáni közszénelővétel-részvényekben volt élénk forgalom, hanyatló árfolyamok mellett. A tőzsde a Salgótarjáni részvényeket azért adta, mert a vállalat tőkefelemelését nem tartja kedvezőnek a részvényesek szempontjából s ezért a mai forgalomban főleg adták a részvényeket, melyek ma tíz koronával visszaestek. A helyi piacon a Hazai bank, a Kereskedelmi bank, az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár, a Kerámiai, az Újlaki téglá, a Danubius, a Magyar cukoripar, a Budapesti általános villamossági és a Városi vasut-részvényekben voltak kötések. A járadékpiac az irányzat javult s a koronajáradék 93.10 koronás árfolyamon zárult. A mai üzlet folyamán forgalomba került: Osztrák hitel 641.50—640.50—641 koronán, Magyar hitel 753—753.25 kor., Államvasut 729.50—732.50—732 kor., Jelzálog 437—437.25 kor., Városi villamos vasut 269.50 kor., Magyar koronajáradék 9310—9315 kor., Magyar cukoripar 1950—1934—1945 koronán, Kereskedelmi bank 3444 koronán, Budapesti villamossági 394 kor., Danubius 314—312 kor., Magyar aszfalt 174 kor., Északmagyarországi közszénelővétel 305 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 641.50—640.50, Magyar hitel 753—753.25—753, Osztrák-magyar államvasut részv. 729.50—732—731.50, Rimamurányi 573.75—754.50—574, Déli vasut 108, Magyar koronajáradék 93.10—93.15 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 640.75—641, Magyar hitel részv. 753.25, Osztrák-magyar államvasut 731.50—732.50—732, Leszámitolóbank 482, Jelzálogbank 437—437.25, Rimamurányi 574, Városi villamosvasut 269.50, Magyar koronajáradék 93.15 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolc napra 6—8 korona, június hónap végére 18—20 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 640.50, Magyar hitel 753, Államvasut 732, Leszámitoló 482, Jelzálog 437, Rimamurányi 574, Városi vasut 269, Közuti 559.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, június 4. (Saját tudósítónktól.) Buza máig 50, rozs 20, tengeri 10 és zab 5 fillérrel drágult a mult szombati árakhoz képest. Tegnapi este

egy nagy malom 4000 mm. román búzát vásárolt 76.5 kg. 15.85 K 3 hónapra bécsi malomból. Tudni vélték, hogy ez a vásárlás abban a reményben történt, hogy június közepétől július végéig mérsékelni fogják az osztrák-magyar gabonabehozatali tarifát, ami aztán a mostani vásárlásnak előnyére válnék.

Jegyzetett búza: tiszavidéki 16.35—16.95, bánáti 16.05—16.50, mosoni 15.75—16.25, tötfelvidéki 15.80—16.35, déliavasuti 15.80—16.35, marchfeldi 15.80—16.30. Rozs: tötfelvidéki 10.50—10.75, csepeli 10.45—10.70, pestanevegyi 10.60—10.85, déliavasuti 10.50—10.75, különféle magyar 10.45—10.70, osztrák 10.50—10.75. Árpa: morvaországi 8.75—9. Takarmány: 8.40—8.60. Magyar tengeri 8.25—8.45. Cinquantin 10.25—10.50. Magyar zab 9.35—9.85, válogatott 9.85—10.25.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 4. A magas amerikai árjegyzések megszilárdító hatást gyakoroltak az előtőzsde irányzatára. De csak államvasuti részvényekben fejlődött ki terjedelmesebb üzlet, mert ezeket az értékeket egy kulisszozégg vásárolta s ennek következtében két koronával javultak. A képviselőházban a petroléumipar szanálására megindult akció tárgyában benyújtott interpelláció és a petroléumkartell tárgyalásainak meghiusulása érzékeny árfolyamvesztést okozott galicziai Kárpát-petroléumrészvényekre, amelyek 20 koronával estek Ausztria Email-részvény tekintettel a kartell nehézségeire hanyatlott. Alpési részvény az amerikai hausse következtében javult. A déli tőzsde megnyitáskor a forgalom nyugodt, a vezetőértékek árfolyamai alig változtak. Berlin, valamint szilárdabb irányzatot jelentett.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 641, Laenderbank 451, Államvasut 732, Déli vasut 107.75, Alpési 646, Galicziai kárpát 632, Ausztria Email 364, Államvasut elvezeti jegy 259.50 K.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 640.75, Magyar hitel 753, Anglo 299, Bankkegyesület 526, Laenderbank 452.50, Union 548.50, Államvasut 732.25, Déli vasut 107.50, Alpési 645.25, Rimamurányi 574, Orosz járadék 99.80, Török sorsjegy 186, Galicziai Kárpát 627, Skodnieza 488.

Bécs, június 4. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 113.85, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 145.40, Magyar hitel részvény 751.—. Magyar leszámitoló és váltó részvény 482.—, Rimamurányi 571.50, Magyar cukoripar 19.55, Adria hajózási részvénytársaság 394.—, Magyar koronajáradék 93.10, 4 százalékos magyar földterherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 202.50, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 436.— Magyar keresk. bank —.—.

Bécs, június 4. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 96.40, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.35, 1860-as sorsjegy 161.75, Osztrák hitel-sorsjegy 550.—, Angol-osztrák bankrészvény 298.75, Bécsi Bankverein 528.25, Osztrák-magyar bank 1778, Déli vasut 109.25, Dunagőzhajózási társ. 950.—, Dohány részv. 352.—, Cs. k. arany (vert) 11.33, Német bankv. 117.36, Osztr. Lloyd 44.—, 4.2 szaz. ezüst jár. 96.30—99.65, Osztr. koronajáradék 96.25, 1864-es sorsj. 290.—, Osztrák hitelintézeti részvény 639.50, Union-Bank 548.—, Osztrák Laenderbank 454.25, Osztrák-magyar államvasut 731.75, Elbevolgyi vasut 463.50, Alpési részvény 644.50, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 239.85, Lipótkohó 458.—, Töröksorsjegy 185.50.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, június 4. A tőzsde mai alapirányzata szilárd volt. Ösztönző hatással volt a tegnapi new-yorki tőzsde erőteljes emelkedése, valamint a londoni árcpiac szilárdsága. Élénk forgalom azonban tulnyomórészt csak az amerikai vasutak és a bányáértékek piacán fejlődött ki, míg a többi értékben a forgalom meglehetősen nyugodt lefolyású volt. Előbbiek a Baltimore-részvények vezetése alatt 2 százalékgig és ezental emelkedtek, utóbbiak szórva-nyosan 1 százalékgig. Gelsenkircheniek gyengülése hajlottak. Jól tartották magukat vezető vasutértékek is, különösen államvasuti részvények Bécsre. Járadékok ártartók voltak. Csak 1902. évi oroszok voltak gyöngébbek 0.10 százalékkal. Trust Dinamit, valamint Siemens és Halske részvények némi érdeklődéssel találkoztak. A további folyamatban a

forgalom futólag majdnem egészen megakadt, az árfolyamok azonban, amennyiben egyáltalában jegyeztettek, tartottak voltak. Gőzhajózási részvények bágyadtak voltak. Az utótőzsdén ottani részvények iránt kedvező osztrákbecslésre élénk kereslet mutatkozott, míg a forgalom egyébként tartott árfolyam mellett esendes volt. A készpénzpiac ipari értékei többnyire gyöngébbek voltak. Napi pénz 3 és fél százalék, magánleszámitolási kamatláb 2 3/4 százalék.

Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —.—, 4 százalékos osztrák arany-járadék 100.10, osztrák hitelrészvény 201.60, Déli vasut 21.—, orosz bankjegyek 216.10, 4 százalékos új orosz kölesön 84.70 Disconto Commandit 186.—, Dinamitruszt 164.30, Harpeni 190.20, Unifkált török járadék 93.20, 4.2 százalékos ezüst-járadék —.—, 4 százalékos magyar arany-járadék 95.70, Magyar koronajáradék 93.50, Osztrák-magyar államvasut 156.90, Bécsi váltóár 851.25, Olasz járadék —.—, Alt. villamossági Edison 233.50, Gelsenkircheni 180.50, Laurakohó 183.80, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) június 4. 4.2 százalékos papír-járadék —.—, 4 százalékos osztrák arany-járadék 100.20, Osztrák hitelintézeti részvény 201.75, Osztrák-magyar-államvasut 156.89, Északnyugati vasut —.—, Busstiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.20, Bécsi Bankverein 133.90, Villamos részvény —.—, 3 százalékos magy. aranykölesön 79.10, 4.2 százalékos ezüst-járadék 99.80, Osztrák koronajáradék 96.65, Magyar koronajáradék 93.80, Osztrák-magyar bank 127.90, Déli vasut részvény 20.80, Elbevolgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 851.25, Párisi váltóár 811.25, Union bankrészvény —.—, Alpési bányarészvény —.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) június 4. 4.2 százalékos ezüst-járadék 99.60, 1860, sorsjegy 163.50, Déli vasut 21.60, 4 százalékos arany-járadék 99.75, Osztrák hitelrészvény 201.15, Osztrák-magyar államvasut 156.50, Olasz járadék 103.75, 4 százalékos Magyar arany-járadék 95.60, Nyugodt.

London, június 4. Angol consol 85 1/2.

Paris, (Zárlat.) június 4. 3 szaz. Francia járadék 98.10, Osztr. arany-járadék —.—, Magyar arany-járadék 98.50, 3 százalékos Olasz járadék 105.—, Déli vasut elsőbbségi kötv. 293.—, 5 százalékos marokkói járadék 526.—, 4 százalékos spanyol járadék 95.70, 2 százalékos unifkált török jár. 93.—, Török sorsjegy 174.25, Török dohányrészvény 379.—, Osztrák földhitelintézet 11.68, Osztr. Laenderbank 485.—, Magyar jelzálogbank —.—, Banque de Paris —.—, Banque Ottomane —.—, Osztr. magyar államvasut —.—, Déli vasut —.—, Hartmann gépgyár 545.—, Uriányi közszénelővétel Amsterdamba (rövid) 208.25, Váltó német piacokra (rövid) 123.18, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 20 1/16, Magánkamatláb 1.1/2. Nyugodt.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Dr. HÖNIG IZSÓ
VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.
Budapest, IV., Károly-körút 24, I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógytényezők:

Finsen-féle lümlámpa fürdők
szív- és veredényel-
meszedés ellen.
Elektromágneses gyógyítás
Röntgen sugarakkal való
kezelés.
Magas feszültségű áram-
mal való kezelés (Arson-
valisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elek-
trotherm).
Villamos fenyfürdők.
Villamos massage (Vib-
ratio).
Galván, Farad és Franklin
árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neu-
rasthénia, hystéria).
Ideggyengeségi állapotok.
Álmatlanság, Fejfájás.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegszabák
(Neuralgiák, ischiás).
Görnyöztetésorvadás (Ta-
bes).
Szívbetegségek.
Veredényelmeszesedés.
Köszvény és osz, reuma,
izületi és csontbajok.
Székrekedés, Daganatok.
Anyagcserebajok (Elhízó
cukorbeteg, verszegénység)
Bérbajok, Borviszkoteg,
Lupus.
Hajhullás, kopaszság,
Szörtelenítés (nőknél az
arcon).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

használatra valódi áldác gyomor-bajosok-
nak és székesorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

Angol sacco-öltönyt 33 frt-ért kítűnő szabás, jó munka, finom kivitel.

FAI GÉZA elsöranu uriszabó termelben Szervita-tér 5. I. em.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

Május 4. Cseresznye elég gyér beérkezések mellett jól keresett. Előnyösen értékesíthető zeller, esetleg egyéb zöldség is. Vaj változatlan. Tojás szilárdabb. Füstöltsonka keresett. Mai árak:

Baromfi-félék: Elő: rántani való csirke 1.70-2.40 K, sütni való 2.80-3.20 K, kacsza sovány 3.60-4 K, kacsza hizott 5-6 K, liba, fiatal 8-14 K, lud, hizott 15-18 K, tyúk 3.60-4.40 K, pulyka 5-8 K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.30-1.0 K, hizott ruca 1.40-1.60 K, hizott pulyka 1.20-1.60 K, kg.-kint. Pulard 1.80-2 K darabonként. Tejtermékek: főzővaj (köpült) 2-2.20 K. Valódi erdélyi juthurót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk. Zöldségfélék: burgonya (vagonáru) része 7.20-9 K, fehér 5-6.40 K, petrezselyem 30-40 K, vöröshagyma makói 25-27 K, fokhagyma 80-90 K, káposzta 3-4 K 100 kg.-kint. Burgonya, új 20-24 K, spárga solo 1-1.20 K, közép 50-60 K, leves 20-24 K, kg.-kint. Zöldbab, hüvelyes 40-60 K, zöldborsó, hüvelyes 12-24 K, 100 darabonként. Gyümölcsfélék: Alma: válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) -80-1 K, másodrendű 40-60 K. Körte elsőrendű 1.20-2 K, másodrendű 10-80 K, dió I. 40-60 K, 100 kg.-kint. Vegyesárak: Bor és szeszitalokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 90-120 K k.-kint. Tojás: bácskai 80-82 K, eredeti ládánként (144 darab.)

Kőbányai sertéspiac.

Június 4. I. Magyar elsőrendű: Fiatal nehéz (páronként 320 kgr. felül) 143-145 fillrig. Fiatal közép (páronként 251-320 kgr.) 145-146 fillrig. Könnyű (páronként 250 kgrig) 145-146 fillrig. II. Magyar szedett: Közép (páronként 240-280 kgr.) 145-147 fillrig. Könnyű (páronként 240 kgrig) 146-148 fillrig. Sertéselészám 1909. június 2. napján volt készlet 26671 drb. Június 3. napján felhajtott 335 drb. Június 3. napján elszállított 306 drb. Június 4. napjára maradt készlet 26700 drb. A hizott sertés üzletirányzata: nyugodt.

Sertéskonsumvársári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbizomány igazgatósága.) Június 4-én. Előző napi eladatlann maradvány 305 drb sertés. Pótelhajtás 72 drb sertés. Mai felhajtás 952 drb sertés, 4 drb süldő, összesen 1329 drb sertés, 4 drb süldő. Eladott 1315 drb sertés, 4 drb süldő. Mai maradvány 14 drb sertés. Következő árak jegyzetelték: Zsír-sertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli ételsúlyban 112-114 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 116-120 fillérig, ételsúlylevonással 140-150 fillérig, fiatal közép 220-300 klg.-ig ételsúlylevonással 140-152 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 140-154. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanul szilárdak.

Budapesti szuromarhavásár.

Június 4. Felhajtott 2122 drb élő borjú (közte 3 rugott, 30 drb élőbárány). Árjegyzék: Elsőrendű élő borjúkért 90-98 fillérig, kivételesen 100 fillér, középminőségű élő borjúkért 80-88 fillérig, silány és rugott borjúkért 72-78 fillérig. Az irányzat csendes volt, az árak változatlanok maradtak.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (e.g., Sándorföld, Tisza, Maros), date (jun. 3, jun. 4), and water level (m. t. c.).

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A képviselőház elnöke Hollemkay János képviselőház gyakornokot a XI-ik fizetési osztályba irodaségvezetővé, a kolozsvári ítéletábla elnöke dr. Poszler Gyula díjtalan joggyakornokot a kolozsvári ítéletábla kerületi segélydíjas joggyakornokká; a szegedi törvényszék elnöke Kallós János igazolvánnyal ellátott volt esendőörsvezetőt a hőmezővásárhelyi járásbírószékhöz III-adosztályú hivatalozgatóvá nevezte ki. Athelyezés. Az igazságügyminiszter Stieber

Richard Kufai járásbírószéki irnokot az újvidéki törvényszékhez helyezte át.

Pályázatok. A csákványos járásban hivatalozgató állásra június 5-ig; Gyergyómező. (Csikm.) Székelyszenttamás (Udvarhelymegye), Csikmindszent (Csikm.) postai ügynöki állásra július 25-ig, a képviselőháznál gyakornoki állásra június 11-ig; a járáspati járásbírószéknél telekkönyvezetői állásra 9 hét alatt; a zólyombrezói állami vasgyárnál gyárörvosi állásra június 30-ig; a székesfehérvári pénzügyigazgatóságnál pénzügyi segédtitkari állásra 15 nap alatt lehet a folyamodványokat benyújtani.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmagnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő meleg és tulnyomóan száraz. Kisebbszámú zivataros esők északon fordultak elő. A hőmérséklet számos helyen elérte, sőt meghaladta a 30 C. fokot és a maximum Egerben 34 C. fok, a minimum Rozsnyón 6 C. fok volt. Budapesten és Ógyalán a műszerek tegnap este 7 óra 52 perctől 11 óráig erős távoli földrengést jeleztek.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és nyugaton elvétve zivataros esők várhatók.

Table with columns for station (Állomás), wind direction (Szélirány és ereje), wind speed (Rehőzet), temperature (Hőmérséklet), and other weather data.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

Large financial table titled 'BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE' containing various market data, exchange rates, and company information.

KÜLÖNFÉLÉK.

Nóta.

Járok-kelek a faluban
Fájó szívvel, hallgatag.
Felkeresek minden helyet,
Hol csak téged láttalak.

Hullnak-hullnak az orgonák,
Hulló lombjuk árnyba von;
Itt reszketett a legelső
Szüzi csókok ajkamon.

Gyöngyvirágos berek mélyén
Hányszor, hányszor vártalak?
Itt fogadtad, hogy a szived
Hozzám mindig hű marad.

A kis falu templomára
Sírva tekint a szemem:
Itt ölted meg mindörökre
Boldogságom, mindennem.

Nógrádi Pap Dezső.

(Az értéktelen arany.) A Helen hajóval érkezett a minap Seattle városba Danbury D. Steward, aki tíz évi távollét után tért vissza szülőhelyére. Negyvenezer dolláros check volt a birtokában, mely a First National Bankra volt kiállítva. Danbury, aki ma harminczvolez esztendő s ezelőtt a Myer et Co. cégnél mint kereskedősegéd dolgozott, aranyosással szerezte azt a vagyont, amelyet oly hosszú távollét után haza hozott. Kalandos, küzdelmes multja után most Seattleban fog állandóan megtelepedni és prém- és szőrmeáru-kereskedést nyit. Danburyt, aki egész váratlanul szakította félbe alaskai tartózkodását, egy érdekes és megrendítő eset készítette arra, hogy végleg szakítson ottan jövedelmező foglalkozásával. Az ideai télen ugyanis, amely Alaskában is föltette enyhe volt, rászánta magát, hogy többedmagával résztvesz egy Alaska belsejébe teendő kiránduláson, amelynek az volt a célja, hogy fölkeresse a tartományban ama részeit is, amelyeket hozzáférhetlenségük miatt mind-egyik elhanyagoltak az arany után kutatók. Expedíciójukat meglehetősen siker koronázta. Több olyan patakot fedeztek fel, amelynek homokja tö-

ven tartalmazta az aranyat. Azonban amidőn a Miamawi-hegységbe értek s annak bércei közt új-jeli szállásra alkalmas hely után kutattak, borzalmas látvány tartotta vissza őket utjuk folytatásától. A bércek között egy barlangban két emberi esontváza bukkantak. Jobbról-balra nehéz, arannyal telisdes-tele zsákok feküdtek mellettük. De első látásra látták, hogy a szerencsétlen emberek, akiket az arany után való vágyuk a kőso től Alaska belsejében tartott, elhalálnak estek áldozatul. A barlangba szorította be őket a hideg, kin-esükkel, aranyukkal egyetemben, hol elfogyott az élelmiszerük s nem segített rajtuk a máshol élvezetet szerző, gazdaságot jelentő, gyönyöröket hozó aranypor, tehetetlenül, segélytelenül kellett elpusztulniok. Az aranypor sárgasága mellett fehérlő esontváak megrendítő látványossága bírta arra az elhatározásra Danburyt, hogy visszatérjen a mérsékelt égöv alá és hogy Alaskában szerzett vagyonát kevesebb hasznót ígérő foglalkozásban igyekezzék gyümölesztetni.

(Párisban tudós. Milánóban tenorista.) Paul Segond tanárt és jeles francia sebészt, a párisi orvosi akadémia nemrég tagjává választotta. A tudós tegnap tartotta meg székfoglaló előadását. Egy újságíró meglátogatta ebből az alkalomból s Segond doktor igen érdekes dolgokat beszélt el neki — nem magáról, hanem az édesapjáról. Az édesapja, Auguste Segond, szintén orvos volt. Párisban, az egyetemen oly szépen haladt, hogy a kémiai fakultáson preparátorrá nevezték ki, majd előadások tartásával bízták meg. A fiatal tudós előkelő társaságban forgott s Páris elegáns szalonjaiban korának minden hírességével összejáratkozott, többek közt Manuel Garcia énekessel, a híres Malibran asszony testvérbányjával is. Segond doktornak gyönyörű tenor hangja volt s minthogy maga is kedvet érzett az énekléshez, meg ismerős is bíztatták, tanítványa lett Garciaéknak. Idejét ettől fogva az énektanulás s tudományos kísérletei között osztotta meg. Egyszer aztán valami ok miatt otthagya az egyetemet. Elhatározta, hogy operaekekessé lesz, amire a világot járás, a sok utazás reménye is csábította, mert a fiatal tudós boljongó kedvű ember volt. Nevet cserélt, fölvette a Salviani nevet s Garcia tanácsára Olaszországba ment, a kor híres mestereinél tökéletesítette tudományát, azután fellépett Milánóban. Oriási sikere volt, a közönség tombolva ünnepelte s a siker ezután mindig híven követte. Bejárta egész Olaszországot, be Spanyolországot és Angliát. Mindenütt ünneplték, de leginkább Dél-Amerikában, ahol hatalmas vagyont is szerzett. Braziliában tartózkodtában szabad idejét arra for-

ditotta, hogy az ország növényzetét tanulmányozza. Észlelte meg is írta egy tanulmányában, amelyet egy braziliai folyóiratban adott ki. Egyszer egy este bemutatták dom Pedro császárnak. A híres énekes hódolata jelölül átnyújtotta az uralkodónak azt a folyóiratot, amelyben tanulmánya megjelent s egyúttal az igazi nevét is megvallotta.

— Furesa — jegyezte meg dom Pedro — hallottam a párisi egyetem egy fiatal tanáráról, akit ugyanugy hívtak. Talán rokona volt?

— Felsőges uram — felelte a tenorista — közöttünk maradjon: én vagyok az illető.

Mikor végre a hangja s a kedve megfogyatkozott, a pénze pedig kellőképpen fölgyűlt, visszatért hazájába Auguste Segond. A színpadról most már végképpen lemondott és teljesen a tudományos munkálkodásnak szentelte magát. Számos nagytudomány munkát írt, amelyekben a torokkal és a lélekző szervekkel foglalkozott leginkább. Két éve, hogy meghalt mint számos tudományos társaság tagja és elismert hírvégvész.

(Az álomtáncosnő.) Marie Magdeleine, a sokat emlegetett álomtáncosnő, aki tavaly Budapesten is fellépett, egy angol folyóiratban cikket írt a maga művészetéről. „Rendes állapotomban — írja — harminczégy esztendő francia nő vagyok, de hogyha Magnin Emil ur hipnotikus befolyása alá kerülök, akkor, illetékes bírálók állítása szerint, rendkívüli módon tudom tolmácsolni a zenét.” Az álomtáncosnő kijelenti, hogy művészetének nem a tanulmány és gyakorlat az alapja. Magdeleine asszony évekként előzőt súlyos idegbetegségben szenvedett, amelyből Magnin, a párisi delejességi iskola tanára gyógyította ki. Ez alkalommal Magnin felfedezte Magdeleine asszony képességét. Az asszony egy napon magnetizált állapotban nagyon szomorú arccal ült a tanár előtt. Váratlanul egy harang bájos hangját hallotta. Erre arckifejezése megváltozott, felállt és mennél tovább hallgatta a kellemes hangot, annál derűsebb lett a kedélyállapota. Később Magnin még különösebb dolgokat állapított meg. Ha a zongorán magas hangot ütöttek meg, az asszony lábujjának hegyére állott, ha pedig mély hang hallatszott, összekuporodott. Magdeleine asszony határozottan kiemeli, hogy normális, éber állapotban so táncolni, se színészkedni nem tud.

ZUG A NÁDAS...

— Regény, a régibb hajduéletből. —

Írta: MÓRICZ PÁL.

— Jól beszélsz bátyám... Az áldódat Csöcsi! Te meg húzd rá. Csöcsiek rárántották a hajdusági dobogókat. Csörgött a sarkantyú. Csattogott a csizmaszár. Rikoltott a klarinét. Buffogott a trombita. Belebűgött a hegedű cizizogó játékába az öreg bőgő is... Hej, huj! Hadd szakadjon az a húr! Mindnyájan felejtették Karezit, de még azokat a varjasi vásáron meglekelt juhászi koponyákat is.

Montlika Jakab könyökére támaszkodott és úgy gyönyörködött János öcsese tánczában. A János meg már éppen az eladót, a Tokár Enok esárdászagda Agnes lányát készült tánczba rántani, midőn bevágódott a vastag tölgyfaajtó. Karezi komiszáros hágott a küszöbre. Kezében felvont pisztolyt tartott. Háta megett Róka Gergely pandurkaplár s nagykun Sujtó Balázs pandur nyomultak előre.

— A mék megmozdul, agyonlövöm, mint a kutyát! — ez volt a Karezi komiszáros beköszöntője. Éleset nyikkant a klarinét; de a vaksi Tutuj trombitás még néhány ütemet tovább harsogtatott.

— Tattata... trattata... trá —

Huj! hiában kapkodott a két meglepett legény; mert a sarokba támasztották a táblás fokost s Karezi pisztolyt szegezett mellőknék.

— No, nyalka hajduk! Tik vagytok azok a híresek! Tik nem akartok szót fogadni Karezinak?

— Nem vagyunk mi házások.

— Né! Még ugat is a kutya...

— Akkor se a te kutya! Montlika Jakab ültőhelyéből a komiszáros felé lódított egy boros üveget.

Pelordított Karezi:

— Pandurok, rajta! — meglepetésökből fel sem ocsudhattak a legények, pandurfokos esattogott a fejkökn, karjokon; bárlan Montlika János úgy ütötte orrba Rókat, holtáiglan „pisze Róka” maradt a neve. Azonban Montlika Jakabot meg első ütésre hokón találta Sujtó Balázs. Az összevert Jánost is bátyja mellé fektették, noha Montlika János földönfektében sem adta meg magát.

— Megkeserült még ezt a tekintetes ur.

— Hallgass... Kutya! Karezi a legény szájához rugott.

— Sujtó Balázs pandur tollal, tükörrel puhaltotta, hogy szuszog-e még Montlika Jakab? Sujtó Balázs pandur alig hitt szemének. A legény ajkához tartott tollu meglíbbent s a legény gyengült lehelete fölteként verődött a tükörre.

— Node ezt se hittem volna! — álmétkodott a pandur. Vasnál erősebb ennek a feje.

A Karezi szavában sem rezdült részvét:

— Hát ti cigányok?

— Vakuljunk meg, ha láttunk valamit! — Ez a cigányos fogadkozás el is híhető, mert Csöcsiek a sutból, löczák alól fenékkal fordultak a veszedelemnek. Tapasztalásból ismerték már Karezi komiszárosat. Karikás oster volt a húrja, táblás fokos volt a vonója a Karezi komiszáros „hajdefáj”-muzsikájának. Sok duhaj legény a rétségbe menekült, betyárbandába szegődött ettől a nótától, hogy

Jaj de fáj, mégis fáj,
Mikor Karezi muzsikál.

14.

Selymes szövésű pókhálók fészkeltek a levegőben. A puszták látbatatlan tünderei talán a suhanó szellőt akarták porázra kötni? Aranyszín pompában ragyogott a tarló. Apányi nyulfiókák cizizároztak a kukoricaföldek szederinén. A leérett nyárszakhoz hervatag szederindáival szeszélyes örökös-ként fűződött az ősz. Birkás Korhácsi ur bizonyos

bikaborjak, kos-bárányok heréltetése miatt szállott ki Tatárháti tanyájára. A kutyávan üldögélt Korhácsi ur. Pipázott. Buzdította a miskaroló bieskás mestert.

— Kállai uram, oszt ne sajnálja tőlök a dohot.

Kállai mester sértődötten az öge veres orrából.

— Tán én sem volnék már mai esirke?

Nyögdecsetek a lefület borjuk. Korhácsi, midőn a Nagyporód felé tekintett, meghökken. Karikázó fekete pontok bukkantak elő a pusztából. A tapasztalt szemű pusztai ember mindjárt felismerte, hogy azok ott a láthatár szelen vágatató lovasok. Nyolezfont Molnár gulyás izgatottan érdekődött.

— Talán csak nem betyárokat kurgatnak a pandurok?

Korhácsi kiegyenesedett.

— Hallom, Sós Pista megint bandába állott.

Kisdér János juhász tovább látott a kutyávaról.

— Nem embert kergetnek azok.

Korhácsi kikapta a foga közül a pipa-estutorát.

— Akárki mit mond, ezek Radóczy komámék. Szürke lováról megösmertem a komát, bizonyosan agarászatnak.

— Az ám! Dér János huppogott a kutyávaról. Egész a tanyáknak kanyarították a nyulat.

— Győzős agar a Radóczy komám Holló agara. De, ni, a Maróczy Pali Hattyuja felékerekedett. Korhácsi szeme elé ernyőzte a kezét. Ez aztán az igazi vezéragar. Az ilyen agar győzős is, sebes is egy személyben.

— Primás agar ez, uram! — dümögte Kállai mester, aki valaha maga sem mindig badakozott miskaroló késsel.

[(Folyt. köv.)]

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1909. június 5-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Férfiak.
 Dráma négy felvonásban. Itt; Bíró Lajos.
Személyek:
 Fajsz Félix Hajdu
 Margit Aczél I.
 Forgács Pethes
 Kenes Somlay
 Ulrik gróf Odry
 Munkavezető Barthos

Kezdeté 1/8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Az édes teher.
 Enckes vígjáték 3 felvonásban. Itt; Heltai Jenő.
Személyek:
 Kékes Tamás Göth
 Lenke Göthné
 Hatháryné Haraszthy H.
 Hatháry Miska Vendei
 Farkas Tóni Szerény
 Kartács Sándor Tihanyi
 Babér Böske Kornai Berla
 Szerencs Gyuszi Sarkadi
 Pék Olivér Harasnyai

Kezdeté 1/8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZÍNHÖR)

Chapmanné Révy Aurélie fel-leptével:
Hoffmann mesei.
 Operette 4 szakaszban. Itt; Jules Barbier. Zenéjét szerz: Offenbach J. Fordította Várady A.
Személyek:
 Hoffmann Béczy
 Miklos Albert
 Olympia Révy A.
 Giulietta Révy A.
 Antonia Révy A.
 Goppellus Vajda
 Krespel Kiss M.
 Miracles Vajda
 Ferencz Virágh

Kezdeté 1/8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

FŐVÁROSI ORFEUM
 Utolsó és bucsuelőadás:
Schwanengesang.
 Kezdeté 8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A M. Kir. Operaház és a Nemzeti Színház nyugdíjintézte javára:
 Hajduné K. Ilona felléptével és Kertész Vilmos első szípadíj felléptével:
Varázsfuvola.
 Nagy dalm 2 felv. Zenejét szerz. zette: Mozart A. Szövegét írta: Schikaneder M. Ford: Böhm G.
Személyek:
 Sarastó Erdős
 Tamino Kertész V.
 Az éj királynéja Sándor E.
 Pamina Kaczer M.
 1-ső hölgy Diósy
 2-ik hölgy Valent V.
 3-ik hölgy Szemere
 Egy pap Szemere
 Papagena M. Szeyer

Kezdeté 1/8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hivatalnok urak.
 Társadalmi színmű 3 felvonásban. Itt; Földes Imre.
Személyek:
 Brócher gyáros Vágó
 Parna Gábor Sebestyén
 René neje Batori G.
 Müller Papp
 Feleki Törzs
 Herczeg Réthay
 Védres Dobi
 Ulrich Vándori
 Roth Rátkay
 Ella, lánya Tóth L.
 Kozma Tarnay
 Vámosiné Forrai R.
 Dezső, fia Z. Molnár
 Nagy Pál Czobor
 Smolla János Sugar I.
 Juliska Császár K.
 Terka gépirónok Kacsóh P.

Kezdeté 8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Jánoska.
 Fantasztikus és dalos vígjáték 3 felvonásban. Itt; Marics Ferencz. Zenéjét szerzette: Jakobi Viktor.
Személyek:
 A nagymama Orley Fl.
 Margit anyai Harmath I.
 Koske anyai Kosáry
 László, Margit férje Szimay
 Jánoska Fényes A.
 Kázmér Németh
 Horoska Jakos V.
 Magda Olvas G.
 Rozsdás báró Papir S.
 A lazar ur Fenyvesy
 Kovács Duma Csizsér

Kezdeté 8 órákor.

CIRKUSZ-BEKETOW
 Városliget. Telef. 107-46.
 Ma és a következő napokon este 7/8 órákor
fényes előadás
 új műsorral.

AMERIKAI PARK " Igazgató " Friedmann A.
 Telefon 4-49. sz. : : Telefon 4-49. sz.

Nyitva d. u. 6 órától reggeli 4 óráig.
Szombaton Nagy Souvenir-ünnepély
 folyó hó 5-én. minden látogató egy értékes emléktárgyat kap. A Nagy Varietében a szenzációs júniusi műsor. Dr. Angelo élő márványszobor csoportozata. Bor de Very francia órnagy szerződése meghosszabbítva még 18 elsőrendű attrakció. A területen nagy karnevál felvonulás. A karnevál királynő megkoronázása. A Tabarin Moulin Rougeban nagy alkorezobál. Szépség esték a TABARIN MOULIN ROUGE-BAN. Meztelenség a képzőművészetben. Még 20 új szenzációs táncmutatvány. — A területre szülő belépőjegy ára 60 fill. 9 óra után 1 kor. Kedvezményes jegyek az összes dolánytörzsekben kaphatók. A Tabarin Moulin Rougeba és a Nagy Varietébe váltott jegyek a területre is érvényesek.

JARDIN DE PARIS
 Városliget, Erzsébet Királyné-ut 1.
 (Telefon 167-25.)

1909. június hó 5-től kezdve
Yaca Isfat
 fenomenális kigyótáncosnő rövid vendéjátéka élő kigyókkal.
 Azonkívül a teljesen új Cabaretműsor. Az ujonnan épített Tabarin Bal Mabilében
16 elsőrangú tánc attrakció.
 Tánc és zene reggeli 4 óráig.
 Elsőrangú francia konyha és italok.
 Telefon 167-25.
 Jegyek előre válthatók d. u. 4 óráig Zsiper és Könyv zeneműkereskedésében Andrássy-ut 4.

ÉRTESÍTÉS!
 A n. é. közönséget, t. barátainkat és ismerőseinket értesítjük, hogy **Teréz-körút 20. szám** alatt levő **éttermeket** kedden, 25-én este megnyitottuk. Kitünő ételek! Valódi jó italok! Előzékeny kiszolgálás!
 Szíves támogatást kérünk **DOBLER** és **DANNINGER** a „Royal-szálloda” volt főpincérei.

Alkalmi vételt
 ajánl szép és finom
butorok,
 perzsa
szőnyegek,
csillárok-ban
 a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház
VI., Lázár-utca 3.
 (BAZILIKA KÖZELÉBEN.)
 Jagyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

Baumann-Album (10 kupa) zongorára és énekre (postaköltség 45 f.) 3 kor.
A legújabb 101 magyar dal, "Nádor" felvétel 2-ik kötetje zongorára és énekre (postaköltség 55 f.) 3 kor.
Mindkettő egyszerre rendelve 6.55 kor.
 Szétküldés utánválttal vagy a pénz előleges beküldése ellenében.
Nádor Kálmán zeneműkiadó
 Budapest, IV., Károly-körút 8. sz.

ÖNBÉREL
 egy ócska zongorát vagy pianót és **KIDOB**
 havonta 12 vagy 16 korona kölcsönjárt, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.
HA FIZET
 havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb érzékszervekkel szerelt zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állt kezet, nem köteleztette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdonosa lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak
„MUSICA” részvény-társaság
 (igazgató: Sternberg Dezső.)
 zongora eladási és kölcsönzési telepén.
 Eufon tölcsérszerű legfőbbekes gramofon- és művész-lemezek föléllásítása.
 Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.
 (Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)
 Telefon 4-31.
 Zongorák becsérlése, javítása, hangolása legkülönlegesen.
 Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

Kalapkirály
 Elsőrangú ural dívat és kalapüzlet.
Panama kalapok 2 koronáért felülmúlhatatlan sikerrel tisztítottak.
 Különös gondot fordítunk műhelyünkben Hársfa-u. 33. női szalmakalapok átalakítására. Szíves partfogásért eszedünk
Osztermann és Stern
 kalapos-mester
 Eskü-ut 6. (Klotild-palota.)
 Szabott árak!

Magyar Mezőgazdasági Szakiroda
 Budapest, VI., Andrássy-ut 2. (Fonciéro-palota.)
 Lebonnyol a legelőnyösebben minden a mezőgazdasági szakba vágó ügyelet. **Díjtalan felvilágosítást ad bármily a fenti szakhoz tartozó kérdésekre.**

Az Én Ujságom
 előfizetési ára:
 egyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor
 Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

EDISON
 Mozgófénykép Vállalat
 VI., Nagymező-utca 21.
 Telefon 64-20.
 Első előadás hétköznap d. u. 5 órákor.
 Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor.
 Utolsó előadás kezdete 11 órákor.
 Szenzációs újdonság!
 Műsoron kívül: páratlan hatású énekes és zenei mozgófénykép a világ legelsőrangú művészeti közreműködésével.
 Minden órában változó műsor.
 Helyárak:
 I. hely 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermekeknek félár.
 Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe
 Megjelent 100.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Fővárosi Orfeum
 VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.
 Ma szombaton a bécsi K. K. Josefstaedter Theater bucsuelőadása.
 Ma először:
Schwanengesang.
 (Le Chante de Cygne.)
 Főszereplők: Jarno igazgató, Kaethe Krenn, Pohl-Meiser, Lehne Schöller, Lotte Erol stb. stb.
 Az előadás kezdete 8 órákor.

A n. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve
Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső FOGORVOSI INTEZETE
 áthelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**
 Fájós fogak meggyógyítása | Szápadlás nélküli műfogak
 Tartós fogtömések | aranyhidak, koronák,
 Foghuzások (altatásban is) | Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése.
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
 Vidékiek félnap alatt megkapják műfogaikat.

Heti műsor:

1909. június hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Uránia	Fővárosi Nyári Színház (Budai Színhör)
6 Vasárnap ... .. este	Csavargó és Király-Iszony. Csodaváza	A lilium	Lupin Arzen Az édes teher	A szabin nők elrablása	Koldusdiák Jánoska		A vörös sapka A komédiások

Kérjünk
mutatvány-
számot az

„Állatvilág“

folyóirat kiadóhivatalától

Budapest, Damjanich-utca 36. sz.

Az Athenaeum Irodalmi és
nyomdai részvénytársulat
kiadásában most jelent meg

KELEMEN BÉLA

állami főreáliskola igazgató

Német helyesírási Szótára

Tájékoztató a német nyelv főbb nehézségeiben

Ez a házagptóló munka a német nyelv
különbözőbb nehézségeiben, kétséges
esetében páratlan tanácsadó. A né-
met nyelvvel foglalkozó magyar
embert mindenkor kiegészítő zavarából,
ha valamely szónak helyesírására,
nemére, ragozására, használatára
néve keres utbaigazítást.

Kapható minden hazai könyv-
kereskedésben, valamint a
kiadóhivatalnál (Athenaeum
VII. ker., Rákóczi-út 54.).

ÁRA FÜZVE
1.40 K

Emilio Antonioli & Co cég Milano-ban

25753 számú

„Karburáló készülék“

ezimű magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlása
vétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres; szába-
dalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb fel-
világosítással szívesen szolgálunk

Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly
hites szabadalmi ügyvivők, Budapest, V., Váci-körút 78.

KÉRJÜK mindenütt, divatkeres-
kedésben és szabónál, helyben
és vidé- **KOCH**-féle szabad-
ken a **KOCH** mozgást meg-
engedő minden államban szabá-
dalmazott tollkőnyű, vízmentes
körgallért.

Ahol nem kapható, kérjük direkt
KOCH TESTVÉREK Budapest,
IV., Károly-körút 26. sz. alatti
szabócézhez fordulni. Mintát
és árjegyzéket bérmentve küld-
dünk. Árak: 25 koronától 48 ko-
ronáig.

958. sorozat Bon 028. szám

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvosi mű- és kötszerész

Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz.

kötéses ezen utalvány beküldése mellett

minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt

százaléknyi árkedvezményt adni az ered.

F. Bergerand fils,

parisi különlegességek

(óvszerek) gyártmányából. Kimerítő

köpes árjegyzék díjtalanul, zárt le-

velben küldeték.

Kivágatott az „Egyetértés“-ből. 25705

6436 I-B-4. 1909. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A nagybányai kincstári erdőtisztítási lak építésére nyilvános verseny-
árgyalást hirdetek.

Kiadásra kerülnek a lakóház felépítésével kapcsolatos összes épít-
kezési munkálatok. Az ivenként egy koronás bélyeggel ellátott és a pályá-
zati feltételekben körülírt módon kiállított írásbeli ajánlatok a nagybányai
m. kir. főerdőhivatalnál, 1909. évi július hó 1 napjának délelőtti
10 óráig nyújtandók be.

Az ajánlatok alapjául szolgáló pályázati feltételek, továbbá az általános
építési feltételek, a részletes (műszaki) feltételek, a szerződés terve-
zete, a használandó ajánlati, árajánlati és költségcsatolás mintája és az
építési tervek és rajzok, a nagybányai m. kir. főerdőhivatalnál a hivatalos
órák alatt megtekinthetők, illetőleg a pályázati feltételek a szerződés
tervezete, az ajánlat, árajánlat és költségcsatolás mintája és az általános
építési feltételek 20 (husz) koronáért ugyanott beszerezhetők.

A munkálatok 1910. évi június hó végéig teljesen elkészítendőek.
Ajánlattevő tartozik az ajánlati összeg 5 (öt) százalékával egyen-
értékű bánatpénzt a nagybányai m. kir. főerdőhivatal házipénztáránál, vagy
bármely más állami pénztárnál készpénzben, vagy elfogadható értékpapi-
rokban letenni és az erre vonatkozó letéti nyugtát az ajánlathoz csatolni.
Budapest, 1909. évi június hó 1-én.

Földmívelésügyi m. kir. Minister.

Eladó

1000 darab tenyész anyabirka,

a hozzá való 40 darab kossal együtt; legfinomabb Elec-
toral negretti merinó faj, kitünő kondícióban, az óbébai
uradalom birka-nyájából (Ó-Béba posta, táviró és telefon-
állomás; vasuti állomás: Oroszlámos vagy Kis-Zombor).
Megtekintés bármikor.

Írásbeli ajánlatok intézendők az

Érdi uradalmi jószágigazgatóságához

Érd, Fejérmegye.

Butorok,

szönyegek legelősebben részletfizetésre is
kaphatók

BALASSA és RÓNA

butoráruház

Budapest, VI., Eötvös-utca 17/4. sz.

(Andrássy-ut sarok.)

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Millió könyv

Sok száz meg százezer piros könyv fogyott el évek
során. Bátran mondhatjuk, hogy körülbelül öt millióra
menő piros könyvet találunk szerteszét az országban,
könyvtárakban, a magyar házak könyvespolcán, ifjú
leányok asztalán. Ez a piros könyv az „Egyetemes
Regénytár”, mely mint egy piros kis hadsereg ide-
s-oda 25 esztendeje, hogy megindult hódító útjára,
rossz könyvek, drága könyvek, rossz fordítások ellen.
A hadjáratból győztesen került ki:

**Soha még magyar könyv
olyan népszerűvé nem lett,
soha még magyar könyv
annyira nem terjedt el,
mint az „Egyetemes Regénytár!”**

Népszerűségét, páratlan elterjedését annak köszön-
heti e piros könyv, hogy

**soha unalmas nem volt,
mindig szórakoztat,
mindig magyar,
mindig tartalmas, érdekes,
mindig irodalmi színvonalon áll,
mindig olcsó.**

Egy-egy kötet ára 1 kor. 20 Hfl. Csak az újabb köte-
teket soroljuk fel ezen a helyen, az összes kötetek
árjegyzékét szívesen megküldjük annak, aki kéri.

XXV. EGYETEMES REGÉNYPÁR

XXV. EGYETEMES REGÉNYPÁR	EGYETEMES REGÉNYPÁR
1-3. Az örök város. Irta Hall Caine (A tékozló fia szerzője) — — — — —	3.60
4-5. Jó Pista Irta Szikra, és más elbeszélések kiváló magyar íróktól — — — — —	2.40
6. Ahol a boldogság terem. Irta Croker (A szép Neville kisasszony, Diana Barington, A milliomos stb. szerzője) — — — — —	1.20
7. Titkos veszedelmek. Irta Bárány István — — — — —	1.20
8. A biboros barnószelencéje. Irta Harland — — — — —	1.20
9-10. Megfizetek. Irta Orszay Emma. (A vörös Pimpernel szerzője) — — — — —	2.40
11. A csak nemzetség. Irta Malonyay Dezső — — — — —	1.20
12. Színelit házasság. Chantepleure — — — — —	1.20
13-14. Vezéreszillag. Irta Pemberton — — — — —	2.40

Singer és Wolfner kiadása, Budapest VI., Andrássy-ut 10

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon

ALAPITTATOTT 1825.

ALAPITTATOTT 1825.

Magyarországi fiók:

Bpest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota.)

Évi bevétel	36,638,000 korona
Kiutalt nyereségrészek	170,000,000 „
Vagyon	297,600,000 „
Halálesetek folytán kifizelve	648,560,000 „

A „Standard“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei

Kétségtelen biztonság. — Alacsony díjak. — Szabad világgötvények. —
Kötvények érvényben tartása díjmentesek elmulasztásánál. — Tőkesítés és
előre megállapított visszaváltási érték. — Megtámadhatatlanság. — Feltét-
len fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háboru-
biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

7664. szám.—I-B-1/1909.

Póthirdetmény.

Az oszadai és fenyőházi erdőgondnokságok
fatermésének értékesítése iránt ugyanezen ügyszám
alatt folyó hó 14-re hirdetett versenyárgyalás a jelzett
napon délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Később érkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.
Budapest, 1909. június hóban.

M. kir. földmívelésügyi minister.

Halljuk ama szeplős hölgyeket,

kik arcukról egész egyszerűen le-
mossák az összes szeplőt és pat-
tanást a DIANA szappan és DIANA
krém segítségével.

Köszönő levelek:

Igen tisztelt Gyógyszerész ur!
Nem vesse meg az én elismerő levelem, de nem
tudom másként megbánni azt, hogy a Diana-
crémje minden szeplőmet elmulasztotta. Különben
nem volt semmi szépséghibám rajtam, de az a sok
szeplő egészen eltörzítette az arcomat s azt hiszem
a fő az egy nőnél, hogy az arcbőre sima és fehér
legyen. Egész életemben hálaosan fogok Önté
gondolni. Üdvözli
Hans Grete Sängern.

Tisztelt ERÉNYI uram!
Nem lehet, küldjön utánvételt 4 darab Diana-
szappant, mert már elfogyott a másik 3 darab és
én annyira megszoktam már a Diana-szappant,
hogy nem is tudnék más szappannal mosakodni.
Dicsőretére váhar ez a szappan, mert mióta ezzel
mosakodom, nincs egyetlen szeplőm sem és hó-
fehér lett az arcom Amikor a Diana-crémem kezd-
tem használni, először nagyon megijedtem, mert
egészen lehámolt a bőröm, de utána annál szebb
lett az arcom. Mindenkinék örömmel ajánlom a
Diana-szereket. Azonnali szállítást kér
Kolomenné.

Tisztelt ERÉNYI ur!
Szívesen terjesztem az Ön Diana-szappant és
Diana-crémjét, mert végtelen örömem van, mióta
ezen szereket használok. Ahányszor a tükörbe né-
zek, mindig áldom önt, hogy ilyen csodálatosan
eltűntek a szeplőim és pattanásaim. Kérek ismét
6 darab Diana-szappant és 3 Diana-crémot nappali
használatra. Tisztelettel
Schlesinger Gertrud.

Tisztelt ERÉNYI ur!
Az itteni gyógyszerárban nem kaptam Inana-
pudert, Ön pedig azt írja, hogy tanácsos gyengén
bepuderezni az arcot, küldjön tehát 2 doboz fehér
pudert szarvasbőrrel és miután ugyis egy a portó,
teszék hozzácsomagolni 5 darab Diana-szappant is.
Ha van valami jó mitesser-irtója, úgy küldjön azt
is, de csakis Erényi-féle legyen és ne kerüljön
többé 2 koronánál. Megint csak azt mondom, hogy
a legjobb szeplőelleni szer az Ön Diana-crémje és
Diana-szappanjá, mert az én szeplős arcomat va-
lami bámulatos módon megszüntették az Ön szerel
Teljes tisztelettel:
Ludwig Sarolla.

Diana-puder

pedig arról nevezetes, hogy az
arcon egyenletesen tapad, szabad
szemmel teljesen láthatat-
lan; amennyiben pedig teljesen
ártalmatlan szerekből van össze-
állítva, ki van zárva a láthatósága a
kékesszinű arcbőrnek, amely szín
olyan nők arcán látható, kik ártal-
mas összetételű pudert használnak.

- Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és
éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
- Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjjeli
használatra) 1 kor. 50 fill.
- Egy nagy darab Diana-szappan
1 kor. 50 fill.
- Egy nagy doboz Diana-puder szarvas-
bőrrel együtt (fehér, rózsá vagy sárga
szinben) 1 kor. 50 fill.

Kapható egész Európában a gyógytárak-
ban, drogeriákban és parfümeriákban.
Aki nem tudja saját helységében be-
szerezni, az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész
Budapest, Károly-körút 5.

(A legkisebb megrendelés is forduló-
postával utánvétellel eszközöltek.)

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert
egy és kétsövű vadászfegyvereket,
flóberteket, karabélyokat, céllövő fegy-
vereket és revolvereket csekély havi
részletfizetésre
árfelemlés nélkül szállít
Aufrecht és Goldschmied
fegyveráruháza
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egy óra alatt

elveszi a láb kelle-
metlen szagát és
megszünteti a
**láb-
izzadást**
„Hegedüs-féle
lábviz”
Ára 2 korona.
Kapható mindenütt.
Megrendelhető a készítőnél
HEGEDÜS BÉLA
gyógyszerésznél
Bpest, Mátyás-tér 14.
VAGY
TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszertárában
Bpest, Király-u. 12.

Asztalosok
új jövedelmi forrását le-
író képes nagy árjegyzéket
kivánatra ingyen küld a
„Kegyelet” szerkesztőségébe
Budapest, Nagymező-utca
E. 46.

Regi híres kenfürdő Horvátországban

Varasd-Teplicz

Analízisa Dr. Ludw. tanár, udy. tanácsos 1896-ban: 58° hőforrás, a kéniszap
előrehatóan hatásos izom- és ízületi reuma, ízületi bántalmak és gyulladások vagy osztonterések okozta
bénulások, csúz, neuralgia, mint ischias stb. női bajok, bor- és titkos betegségek, krónikus vesebántalmak,
hőlyeghurut, gelyva, rhaohitis, fémgyorsasia, mint ólom-, higany- stb. mérgezések ellen. **IVÓKURA:** torok-,
garat-, mell-, tüdő-, gyomor- és bélbajok, aranyeres bántalmaknál stb. Villamos gyógyimó, massage, gyógy-
intézetek és szállodák minden kényelemmel. Ujjonnan épült fürdőszállóda gyönyörű lakosztályokkal,
pompás iktvással és a legmodernebb berendezésekkel, kitűnő fürdővel az épületben, lif, villan-
világítás, elegáns olvasótermek, étterem, kávéház stb. Napfürdők, hidegvízgyógykurák, zuhanyokkal
és kúriamódszerekkel. — Előleges megrendelésre külön kocsik kaphatók a fürdőkezelőségtől. Posta,
távírda, telefon. Fürdőorvos **Dr. J. Matkovic.**
Prospektust ingyen és bérmentve küld a
Fürdőkezelőség.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK NÁSZAJÁNDÉK- TÁRGYAK

A
LEGETÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉRSZERESZ-ÉS MŰÖRÁS-
üzletében szerezhethők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOTYFORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

